

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
TREĆA SEDNICA
DRUGOG REDOVNOG ZASEDANJA
Drugi dan rada
31. oktobar 2018. godine

(Sednica je počela u 12.50 časova. Predsedava Maja Gojković, predsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDNIK: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Treće sednice Drugog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2018. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 87 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 96 narodnih poslanika.

Ujedno vam se izvinjavam zbog kašnjenja od 45 minuta, zbog neodložnih obaveza koje su imali oba ministra.

Ministar unutrašnjih poslova će nam se pridružiti za koji minut, jer njegov sastanak još uvek nije završen.

Prelazimo na rad po utvrđenom dnevnom redu.

Prelazimo na tačke 1–24 dnevnog reda (zajednički načelni i jedinstveni pretres):

– PREDLOG ZAKONA O SMANJENJU RIZIKA OD KATASTROFA I UPRAVLJANJU VANREDNIM SITUACIJAMA,

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPREČAVANJU NASILJA I NEDOLIČNOG PONAŠANJA NA SPORTSKIM PRIREDBAMA,

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POLICIJI,

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BEZBEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA,

- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DETEKTIVSKOJ DELATNOSTI,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIVATNOM OBEZBEĐENJU,
- PREDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI OD POŽARA,
- PREDLOG ZAKONA O KRITIČNOJ INFRASTRUKTURI,
- PREDLOG ZAKONA O ISPITIVANJU, ŽIGOSANJU I OBELEŽAVANJU ORUŽJA, NAPRAVA I MUNICIJE,
- PREDLOG ZAKONA O DOBROVOLJNOM VATROGASTVU,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENI ZAKONA O UREĐENJU SUDOVA,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU,
- PREDLOG ZAKONA O ZAŠTITI PODATAKA O LIČNOSTI,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠENJU VANZAVODSKIH SANKCIJA I MERA,
- PREDLOG ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI,
- PREDLOG ZAKONA O LOBIRANJU,
- PREDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O OVERAVANJU POTPISA, RUKOPISA I PREPISA,
- PREDLOG ODLUKE O IZBORU SUDIJA KOJI SE PRVI PUT BIRAJU NA SUDIJSKU FUNKCIJU (24.10.2018),
- PREDLOG ODLUKE O IZBORU SUDIJA KOJI SE PRVI PUT BIRAJU NA SUDIJSKU FUNKCIJU (17.10.2018),
- PREDLOG ODLUKE O IZBORU ZAMENIKA JAVNOG TUŽIOCA (23.10.2018),
- PREDLOG ODLUKE O IZBORU ZAMENIKA JAVNOG TUŽIOCA (12.10.2018),
- PREDLOG ODLUKE O PRESTANKU FUNKCIJE PREDSEDNIKA VIŠEG SUDA U BEOGRADU,
- PREDLOG ODLUKE O PRESTANKU FUNKCIJE PREDSEDNIKA PREKRŠAJNOG SUDA U NIŠU,
- PREDLOG ODLUKE O PRESTANKU FUNKCIJE PREDSEDNIKA TREĆEG OSNOVNOG SUDA U BEOGRADU.

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika, obaveštavam vas da su pozvani da sednici prisustvuju ministar Nebojša Stefanović i ministarka Nela Kuburović sa svojim saradnicima iz nadležnih ministarstava.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Saglasno članu 157. stav 2. i članovima 192, 193, 201. i 202. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram zajednički načelni i jedinstveni pretres.

Da li predstavnici predlagača žele reč? (Da.)

Dajem reč ministarki Neli Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem, poštovana predsednice Narodne skupštine.

Dame i gospodo narodni poslanici, želela bih na početku objedinjene načelne rasprave da vam predstavim najvažnija rešenja koja sadrže Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Predlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, Predlog zakona o lobiranju, Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera, Predlog zakona o izmeni Zakona o uređenju sudova, Predlog zakona o izmenama o parničnom postupku i Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa.

Kada je u pitanju Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti, razlozi za njegovo donošenje su brojni. Pre svega, postojeći Zakon o zaštiti podataka o ličnosti ima brojne nedostatke, koji su uočeni u njegovoj primeni. Glavni nedostaci važećeg zakona ogledaju se, između ostalog, u neadekvatno uređenom postupku ostvarivanja prava na zaštitu podataka o ličnosti i nedovoljno uređenom postupku o iznošenju podataka o ličnosti iz Republike Srbije. Takođe, nedostaci su izraženi u nepotpunom uređenju odgovornosti u slučaju kršenja prava lica, kao i u slučaju neispunjavanja zakonskih obaveza. Bezbednost podataka je takođe nedovoljno uređena, a nedostaju i odredbe obaveza analize rizika po pravna lica u slučaju pojedinih obrada koje mogu ozbiljno ugroziti njihova prava.

S druge strane, kada je u pitanju proces pridruživanja Republike Srbije Evropskoj uniji, usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravom EU predstavlja međunarodnu pravnu obavezu Republike Srbije. To u ovoj oblasti konkretno znači neophodnost usklađivanja sa Uredbom 2016/679 Evropskog parlamenta i Saveta o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom podataka o ličnosti i slobodnom kretanju takvih podataka, odnosno opštom uredbom o zaštiti podataka o ličnosti, kao i Direktivi iz 2016. godine broj 680, o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom podataka o ličnosti od strane nadležnih tela u svrhe sprečavanja istrage, otkrivanja i gonjenja krivičnih dela ili izvršenja krivičnih sankcija i slobodnom kretanju takvih podataka i stavljanju van snage okvirne odluke Saveta 2008/977. Moram da napomenem da važeći Zakon o zaštiti podataka o ličnosti nije bio usklađen sa ranijim propisima Evropske unije o zaštiti podataka o ličnosti, pa je obaveza usklađenosti sa propisima EU time još veća.

Postoji i treći bitan razlog za donošenje ovog zakona. Naime, njegovo donošenje je neophodan uslov kako bi se otpočeli pregovori za zaključivanje ugovora sa organom EU za jačanje pravosudne saradnje u krivičnim stvarima, „Evrodžastom“. Zaključivanje ovog ugovora će svakako značiti dalje unapređenje pravosudne saradnje sa ovim organom.

Osnovni cilj zakona je da svakome obezbedi poštovanje osnovnih prava i sloboda fizičkih lica, a posebno njihovog prava na zaštitu podataka o ličnosti. Stoga Zakon o zaštiti podataka o ličnosti treba da uspostavi jasan pravni okvir u oblasti zaštite podataka o ličnosti u Republici Srbiji. U skladu sa Ustavom, Zakon treba da uredi obradu podataka o ličnosti, odnosno zaštitu prava i postupak ostvarivanja zaštite prava pojedinca u odnosu na obradu podataka, zatim prava, obaveze i odgovornosti rukovalaca podataka, obrađivača podataka i svih primalaca podataka, kao i nadležnosti, položaj nezavisnog organa za zaštitu podataka o ličnosti.

Pored toga, donošenjem ovog zakona ispuniće se i drugi ciljevi, a to su detaljnije uređenje postupka ostvarivanja prava na zaštitu podataka o ličnosti, propisivanje velikog broja različitih slučajeva kojima je u potpunosti uređen postupak iznošenja podataka o ličnosti iz Republike Srbije, čime se značajno ubrzava ovakav proces, uređenje odgovornosti u slučaju kršenja prava lica na koje se podaci odnose, kao i u slučaju neispunjavanja zakonskih obaveza rukovalaca, obrađivača ili njihovih predstavnika, potpunije uređenje bezbednosti podataka o ličnosti tako što se propisuje veći broj mera zaštite podataka o ličnosti, kao i postupak u slučaju da do povrede bezbednosti ipak dođe, uvođenje obaveze analize rizika pre započinjanja radnje obrade. Ako je rizik visokog nivoa, propisuje se neophodnost prethodnog traženja mišljenja nadzornog organa, propisivanje novih instituta kao što su obavezujuća poslovna pravila, sertifikacija, određivanje lica za zaštitu podataka o ličnosti, kao i kodeks postupanja, što će svakako unaprediti zaštitu podataka, potpuno uređenje obrade podataka o ličnosti, koju vrše nadležni organi u svrhe sprečavanja istrage, otkrivanja ili gonjenja krivičnih dela ili izvršenja krivičnih sankcija.

Svakako da ove odredbe predstavljaju jednu od najznačajnijih zakonskih novina, jer se prvi put jasno propisuju posebne odredbe koje se odnose samo na nadležne organe, čime se obezbeđuje zakonitost njihovog postupanja i istovremeno određuju slučajevi kada ograničenja opšteg režima postoje, proširenje i preciziranje nadležnosti i ovlašćenja Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti kao nezavisnog i samostalnog državnog organa nadležnog za nadzor i sprovođenje Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i na kraju, obezbeđivanje usklađenosti sa relevantnim dokumentima Evropske unije, što je od velikog značaja za obaveze Republike Srbije koje su predviđene pregovaračkim poglavljima 23. i 24.

Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti sadrži deset glava. On predstavlja detaljnu jedinstvenu celinu kojom se uređuju sva bitna pitanja koja se odnose na ovu oblast.

Osvrnula bih se i na najvažnije novine koje ovaj zakon donosi. Za razliku od sada važećeg zakonskog rešenja, prema kome se pristanak može dati isključivo u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik, što je u primeni zakona izazivalo velike probleme, pojam pristanka je sada precizno definisan i značajno proširen. Naime, pristanak lica na koje se podaci odnose je određen kao svako dobrovoljno određeno, informisano i nedvosmisleno izražavanje volje tog lica, kojim to lice, izjavom ili jasnom potvrdnom radnjom daje pristanak za obradu podataka o ličnosti koji se na njega odnose. Ovakvom definicijom pristanka obezbediće se njegovo olakšano davanje, pri čemu je veoma važno da prilikom njegovog davanja lice na koje se podaci odnose mora biti potpuno informisano o svim bitnim elementima koji se odnose na obradu.

Kao što je rečeno, veliki broj odredaba ovog zakonskog predloga se odnosi na obradu organa vlasti koji su nadležni za sprečavanje, istragu i otkrivanje krivičnih dela, kao i gonjenje učinilaca krivičnih dela ili izvršenje krivičnih sankcija, uključujući i zaštitu i sprečavanje pretnji javnoj ili nacionalnoj bezbednosti. Propisivanje ovih odredbi je veoma važno jer se, s jedne strane, obezbeđuje dalje unapređenje dostignutih ljudskih prava u ovoj oblasti, a sa druge strane postoji potreba za ograničenjem nekih od tih prava, imajući u vidu bezbednosne izazove koji se javljaju u današnje vreme. Zbog toga ovakva ograničenja moraju biti precizno zakonski uređena. Ovde treba napomenuti da, ako nadležni organi ne obrađuju podatke u isključivo navedene svrhe, primenjuju se odredbe koje se odnose na sve druge organe javne vlasti.

Predlog zakona po prvi put propisuje i opšta načela koja su značajna jer predstavljaju osnovni putokaz koji treba primeniti i čega se treba pridržavati kod svake obrade podataka o ličnosti. Već postojeća prava lica na koje se podaci odnose u skladu sa važećim zakonom, kao što su pravo na obaveštavanje o obradi, pravo na pristup i kopiju, kao i pravo posle otvorenog pristupa, Predlogom zakona su mnogo detaljnije propisane. Novinu predstavlja pravo na prenosivost podataka, koje podrazumeva da lice na koje se podaci odnose ima pravo da svoje podatke o ličnosti koje je prethodno dostavilo rukovaocu primi od njega u uobičajenom, korišćenom i elektronski čitljivom obliku, kao i da ove podatke prenese drugom rukovaocu, bez ometanja od strane rukovaoca koji obrađuje njegove podatke.

Predlogom zakona propisane su i opšte obaveze koje se odnose na rukovaoca i obrađivača. Obaveze rukovaoca se odnose na preduzimanje odgovarajućih tehničkih, kadrovskih i organizacionih mera kako bi se obezbedilo da se obrada vrši u skladu sa ovim zakonom i kako bi bio u mogućnosti da to predoči. Prilikom preduzimanja ovih mera uzimaju se u obzir

priroda, obim, okolnosti i svrha obrade, verovatnoća nastupanja rizika, kao i nivo mogućeg rizika po ostvarivanje prava i slobode lica. Postoji obaveza da se i ove mere preispitaju i ažuriraju. Druge obaveze su vođenje propisanih evidencija o obradi, kao i saradnja sa Poverenikom.

Zakonsku novinu predstavlja i određivanje lica za zaštitu podataka o ličnosti. Propisano je da su rukovalac i obrađivač dužni da blagovremeno i na odgovarajući način uključe ovo lice u sve poslove koji se odnose na zaštitu podataka o ličnosti, da mu obezbede neophodna sredstva za izvršavanje ovih obaveza, pristup podacima o ličnosti i radnjama obrade, njegovo stručno usavršavanje, kao i da mu obezbede nezavisnost u izvršavanju njegovih obaveza. Istovremeno, ovo lice je dužno da sarađuje sa Poverenikom i predstavlja kontakt-tačku između rukovaoca i poverenika.

Pored toga, Predlog zakona na nov način detaljno uređuje prenos podataka o ličnosti u druge države i međunarodne organizacije. Za razliku od važećih zakonskih rešenja, predviđeno je više mogućnosti za prenos podataka u drugu državu ili međunarodnu organizaciju, pri čemu treba naglasiti da u svakoj od mogućih situacija postoje jasno propisani uslovi koji moraju biti ispunjeni. Korist od ovog zakonskog predloga će svakako imati veliki privredni subjekti čije je sedište u Evropskoj uniji a imaju predstavništva u Republici Srbiji, odnosno veliki privredni subjekti iz Republike Srbije koji posluju sa EU ili planiraju da tamo otvore predstavništvo, s obzirom na to da će pravni režimi zaštite podataka o ličnosti sada biti međusobno usklađeni.

Jedna od najznačajnijih novina koja se odnosi na lice na koje se podaci odnose je vezana za podnošenje pravnih sredstava ako se vrši obrada njegovih podataka o ličnosti. Po važećem zakonu lice je imalo pravo žalbe Povereniku ako smatra da rukovalac ne obrađuje njegove podatke u skladu sa zakonom, a ako je nezadovoljno odlukom Poverenika, moglo je da pokrene upravni spor. Sada se predviđa čitav niz različitih mogućnosti za zaštitu prava, pri čemu je moguće podneti više pravnih sredstava. Pre svega, može se podneti prigovor rukovaocu na obradu podataka. Pored toga, može se podneti pritužba Povereniku. Protiv odluke Poverenika, odnosno u slučaju da takva odluka nije doneta u roku od 60 dana od dana podnošenja pritužbe, može da se pokrene upravni spor. Isto tako, nezavisnošću drugih postupaka može se ostvariti i neposredna sudska zaštita, a na kraju, izričito je propisano i pravo na naknadu štete, koje podrazumeva da lice koje je pretrpelo materijalnu ili nematerijalnu štetu zbog povrede odredaba zakona ima pravo na novčanu naknadu ove štete od rukovaoca koji je štetu prouzrokovao.

Kao što sam rekla, Predlogom zakona su detaljno uređeni poslovi Poverenika kao nezavisnog nadzornog tela. Odgovarajućim odredbama preciziran je njegov nezavisan status, a detaljno su uređene njegove nadležnosti. Poverenik pre svega obavlja inspekcijske poslove, ali pored toga ima ovlašćenje

da preduzme odgovarajuće korektivne mere, obezbeđuje primenu zakona, obavlja i poslove međunarodne saradnje.

Dala bih i nekoliko napomena vezanih za izradu ovog zakonskog predloga. Prilikom izrade teksta Predloga zakona korišćeni su tekstovi novih relevantnih propisa Evropske unije, analiza teksta važećeg zakona, inicijative i preporuke za izmenu njegovih odredaba. Imala su se u vidu i rešenja koja je izneo Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti u svom modelu zakona. O ovom tekstu sprovedena je široka javna rasprava, a bio je i predmet ocene Evropske komisije i „Evrodžasta“. Njihovi komentari su takođe ugrađeni u ovaj tekst. Tekst je bio upućen na mišljenje velikom broju državnih organa, čije su prihvaćene primedbe takođe sastavni deo teksta.

Na kraju bih napomenula da samo donošenje ovog zakona ne predstavlja kraj aktivnostima u ovoj oblasti. Pre svega, postoji potreba da se upozna javnost sa zakonskim odredbama, da se podigne opšta svest o značaju zaštite podataka o ličnosti. Pored toga, do početka primene zakona neophodno je doneti predviđene podzakonske akte i sprovesti odgovarajuće obuke lica koja obavljaju poslove u vezi sa zaštitom podataka o ličnosti za primenu zakona. Isto tako, neophodno je sprovesti odgovarajuće organizacione promene u organima javne vlasti i drugim subjektima kako bi se obezbedila specijalizacija lica, odnosno unutrašnjih organizacionih jedinica za zaštitu podataka o ličnosti, kao i da bi se obezbedili tehnički i drugi uslovi za primenu odredaba o bezbednosti podataka i procenu rizika.

Sve ovo će svakako unaprediti zaštitu prava i sloboda građana u Republici Srbiji, obezbediti usklađenost sa propisima Evropske unije, odrediti jasna pravila u pogledu obrade podataka o ličnosti i omogućiti efikasnu međunarodnu saradnju u ovoj oblasti.

Podsetila bih na početku da je usvajanje Predloga zakona o besplatnoj pravnoj pomoći predviđeno brojnim strateškim dokumentima, kao što su Strategija razvoja sistema besplatne pravne pomoći u Republici Srbiji, Nacionalna strategija reforme pravosuđa za period od 2013. do 2018. godine, kao i Akcioni plan za Poglavlje 23. Istovremeno, usvajanje ovog zakona predviđeno je i Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije u periodu od 2014. do 2018. godine.

Predlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći predstavlja samo prvi korak u ostvarivanju ciljeva koji su predviđeni navedenim strateškim dokumentima, a pre svega poboljšanjem pristupa pravdi, unapređenjem pristupa sudu i povećanjem poverenja građana u pravosuđe. Svakako, ovaj korak je veoma važan u pogledu usklađivanja normativnog okvira Republike Srbije u procesu pridruživanja EU, ispunjavanju obaveza iz Akcionog plana za pregovaračko Poglavlje 23, kao i prelaznih merila.

Iako Ustav Republike Srbije još od 2006. godine garantuje pravo na pravnu pomoć, pružanje pravne pomoći, uključujući i besplatnu pravnu pomoć, nije na adekvatan način regulisano, niti je celovito uređen sistem pružanja pravne pomoći. Odredbe o pravnoj pomoći sadržane su u više zakona koji regulišu samo pojedine vidove pravne pomoći. Ovakvo stanje nije zadovoljavajuće, posebno ako se ima u vidu da je u Republici Srbiji potreba za pružanjem besplatne pravne pomoći velika, na šta upućuju podaci o strukturi i socioekonomskom položaju stanovništva, ali i trend porasta potrebe za sudskom zaštitom tzv. ranjivih grupa. Upravo iz tih razloga usvajanje Predloga zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u Narodnoj skupštini je veoma važno za građane, s obzirom na to da doprinosi unapređenju pristupa pravdi za veliki broj građana slabijeg imovinskog stanja i pripadnika ranjivih društvenih grupa.

Navedeni predlog zakona je pripremljen nakon višegodišnjeg rada i brojnih analiza postojećeg stanja u oblasti pružanja besplatne pravne pomoći, komparativnih analiza, kao i istraživanja socioekonomskog položaja stanovništva u cilju utvrđivanja potencijalnih korisnika besplatne pravne pomoći, neophodnih budžetskih sredstava koje je potrebno obezbediti kako bi se što većem broju građana obezbedio pristup pravdi.

Ministarstvo pravde je formiralo radnu grupu koju su činili predstavnici Ministarstva pravde, Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, advokature, udruženja građana, predstavnici pravnih fakulteta, Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, a sastancima radnih grupa prisustvovali su i predstavnici delegacija EU kao posmatrači.

U cilju upoznavanja šire javnosti sa rešenjima predloženim u Nacrtu zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, tokom 2017. godine organizovani su okrugli stolovi u Beogradu, Kragujevcu, Nišu, kao i Međunarodna naučna konferencija tokom decembra 2017. godine. Ovim događajima prisustvovali su svi učesnici zainteresovani za donošenje ovog zakona.

U radnom tekstu Nacrta zakona o besplatnoj pravnoj pomoći sprovedena je sveobuhvatna javna rasprava u kojoj su sve zainteresovane strane mogle da se izjasne o predloženim rešenjima. Konsultacije sa predstavnicima Evropske komisije vršene su još od 2015. godine, uključujući i slanje radnog teksta zakona na mišljenje, kao i organizaciju Taeks misije.

Predstavićemo vam sada neka od osnovnih rešenja Predloga zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Jedno od najznačajnijih rešenja za građane odnosi se na određivanje kruga korisnika besplatne pravne pomoći. U cilju što šireg obuhvata građana koji imaju potrebu za besplatnom pravnom pomoći, Predlogom zakona definisane su tri grupe potencijalnih korisnika.

Prvu grupu čine lica koja ispunjavaju uslove da budu korisnici prava na novčanu, socijalnu pomoć ili na dečiji dodatak, saglasno relevantnim zakonima. Drugu grupu čine lica koja ne ispunjavaju uslove da budu korisnici prava na

novčanu, socijalnu pomoć ili na dečiji dodatak, ali bi zbog plaćanja pravne pomoći iz sopstvenih prihoda, u konkretnoj pravnoj stvari, ispunili navedene uslove.

Prve dve grupe korisnika vezuju se za ekonomski položaj lica koje je tražilac besplatne pravne pomoći. Predlogom zakona obuhvaćeni su građani za koje je na osnovu raspoloživih podataka procenjeno da se nalaze u najtežoj finansijskoj situaciji, a što je utvrđeno analizom Svetske banke i prema podacima Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, kao i građani koji bi snošenjem troškova pravne pomoći, nagrade za rad advokata i troškova sudskog postupka faktički bili izjednačeni sa prvom grupom. Utvrđivanje ekonomskog položaja nije previše statično, već omogućava sagledavanje svih relevantnih okolnosti u konkretnom slučaju.

Treću grupu lica čine pripadnici ranjivih, odnosno društveno osetljivih grupa, koji automatski ostvaruju pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa posebnim zakonima, dakle, bez utvrđivanja njihovog finansijskog stanja. Na primer, dete o čijem se pravu, obavezi ili interesu zasnovanom na zakonu odlučuje u postupku pred sudom ili drugim državnim organom, lice koje ostvaruje pravnu zaštitu od nasilja u porodici, lice koje traži azil u Republici Srbiji, izbeglice, lica pod supsidijarnom zaštitom ili interno raseljeno lice, osobe sa invaliditetom, lice koje ostvaruje zaštitu torture, nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja ili trgovine ljudima.

Predlogom zakona određeni su oblici besplatne pravne pomoći i besplatne pravne podrške koji su dostupni građanima. Opšte pravne informacije, popunjavanje formulara i pravni saveti dostupni su svima i ne podležu odobrenju. Analize su pokazale da navedeni oblici predstavljaju skoro 80% potreba građana za pravnom pomoći. Posebno bih istakla da Predlog zakona upravo iz tog razloga predviđa dostupnost ovih oblika besplatne pravne pomoći i besplatne pravne podrške svim građanima. Besplatne pravne pomoći koje pružaju advokati, sastavljanje javnobeležničkih isprava i posredovanje u rešavanju sporova podležu odobrenju.

Usvajanje i primena zakona o besplatnoj pravnoj pomoći doprineće većoj efikasnosti pravosuđa u celini. S obzirom na to da se uz stručnu pomoć kvalifikovanih pružalaca očekuje smanjenje broja novih postupaka pred sudom za one predmete u kojima je moguće doći do rešenja bez pokretanja sudskog postupka, a takođe doprineti smanjenju troškova vođenja sudskih postupaka, predviđa se i mogućnost posredovanja u rešavanju sporova, koje je na raspolaganju korisnicima besplatne pravne pomoći.

Jedna od važnih novina jeste svakako i odredba o pružaocima besplatne pravne pomoći. Posebno bih želela da istaknem da se ovom odredbom omogućava puno poštovanje normativnog okvira Republike Srbije i ne utiče se na pravila parničnog, krivičnog ili upravnog postupka. Predlogom zakona

predviđeno je da besplatnu pravnu pomoć pružaju i advokati i službe pravne pomoći u jedinicama lokalne samouprave. Ovo su osnovni pružaoci besplatne pravne pomoći koji su navedeni i u Ustavu Republike Srbije. Istovremeno, uzeto je u obzir i važno iskustvo udruženja građana koji godinama pružaju besplatnu pravnu pomoć ranjivim grupama. Imajući u vidu normativni okvir Republike Srbije, precizirana je usluga svih pružalaca besplatne pravne pomoći. Udruženja mogu neposredno pružati besplatnu pravnu pomoć u postupcima ostvarivanja prava na azil i zaštitu od diskriminacije.

Naročito želim da istaknem da advokati pružaju besplatnu pravnu pomoć u ime udruženja samo kada je procesnim zakonima predviđeno da zastupnik mora biti advokat. Zatim, besplatnu pravnu pomoć u udruženju može da pruža diplomirani pravnik, ako se zakonima koji uređuju odgovarajući postupak ne zahteva da zastupnik mora biti advokat. Ova odredba omogućava da udruženja koja se bave zaštitom ljudskih i manjinskih prava i sloboda neposredno pružaju besplatnu pravnu pomoć u oblastima pravne zaštite u kojima su angažovani, na primer, besplatna pravna pomoć žrtvama nasilja u porodici, partnerskog ili seksualnog nasilja, zaštita prava LGBT osoba, Roma, dece, osoba sa invaliditetom.

Istovremeno, kroz određivanje kruga pružalaca besplatne pravne podrške, Predlogom zakona se ostvaruje i strateški cilj da se upotrebe svi raspoloživi resursi kako bi se odgovorilo na potrebe što većeg broja građana. Na ovaj način obezbeđuje se dostupnost besplatne pravne pomoći koju pružaju advokati širokom krugu građana koji ne mogu da snose troškove pravne pomoći. Kao što sam već istakla, istovremeno se obezbeđuje dostupnost besplatne pravne podrške i pravnih saveta svima, što po dosadašnjim procenama čini oko 80% ukupne potrebe za pravnom pomoći.

Jedna od najznačajnijih novina koju donosi Predlog zakona jeste i utvrđivanje načina finansiranja besplatne pravne pomoći i besplatne pravne podrške, i to kroz sredstva budžeta Republike Srbije, jedinica lokalnih samouprava, kao i kroz donacije i projektno finansiranje. Iz budžeta Republike Srbije, jedinica lokalne samouprave, nadoknađuje se pružanje besplatne pravne pomoći, sastavljanje javnobeležničke isprave i posredovanje u rešavanju sporova.

Konačno, važno je napomenuti da se Predlogom zakona uvodi kontrola kvaliteta i odgovornosti za savesno i profesionalno pružanje besplatne pravne pomoći, što će poboljšati kvalitet pravne pomoći i podrške koja se pruža građanima.

Uvodi se registar pružalaca besplatne pravne pomoći, koji vodi Ministarstvo pravde kao jedinstvenu elektronsku bazu podataka, što će doprineti i dostupnosti informacija građanima.

Prelaznim odredbama Predloga zakona uvodi se obaveza za jedinice lokalne samouprave koje to dosada još nisu učinile da formiraju službu besplatne pravne pomoći, čime se unapređuje dostupnost besplatne pravne pomoći manjim jedinicama lokalne samouprave širom Srbije.

Odložena je primena odredaba o besplatnoj pravnoj pomoći u prekograničnim sporovima do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Početak primene zakona predviđen je za oktobar 2019. godine kako bi se do tog datuma izvršile neophodne tehničke i organizacione pripreme za njegovu primenu.

Osnovni cilj zakona o lobiranju treba da postigne da se uspostavi jasan normativni okvir za obavljanje delatnosti lobiranja u Republici Srbiji i time otklone nedostaci u našem pravnom sistemu kada je u pitanju proces donošenja zakona i drugih opštih akata. Zakonskim uređivanjem lobiranja u najvećoj meri se štiti javni interes, budući da se povećava javnost rada Narodne skupštine, organa državne uprave, AP i jedinice lokalne samouprave u postupku donošenja propisa, ojačava se integritet i odgovornost javnih funkcionera i drugih lica zaposlenih u ovim organima koji učestvuju u postupku donošenja zakona i drugih opštih akata. Zato donošenje zakona o lobiranju koji će jasno urediti odnose između svih aktera u procesu donošenja propisa i pristup javnosti svim informacijama o lobiranju u organima javne vlasti, postaje imperativ koji je prepoznat u strateškim dokumentima kao što su Nacionalna strategija za borbu protiv korupcije u Republici Srbiji za period od 2013. do 2018. godine i Akcioni plan za njeno sprovođenje.

Obaveza donošenja zakona o lobiranju proističe iz međunarodnih ugovora koje je naša država potvrdila, kao i iz preporuke grupe zemalja Saveta Evrope za borbu protiv korupcije GREKO u četvrtom krugu evaluacije. Pojedine države oblast lobiranja regulišu zakonom, dok je u drugima ova oblast izvan zakonskog okvira. Međutim, i u državama u kojima su zastupljena neformalna pravila pitanje formalnijeg regulisanja lobističke profesije postaje sve aktuelnije.

Regulisanje lobiranja predlogom zakona koji je pred vama usmereno je na sprečavanje mogućeg neprimerenog uticaja lobista na formiranje javnih politika, kao i na podizanje poverenja građana u procesu donošenja odluka, odnosno na utvrđivanje pravila u vezi sa obavljanjem lobiranja.

Predlogom zakona uređene su tri grupe pitanja koje su od značaja za lobiranje. Prvo, određen je pojam lobiranja, krug lica koja mogu obavljati delatnost lobiranja, korisnici lobiranja, krug lica koja mogu biti lobirana, kao i osnovna načela ovog procesa.

Prilikom definisanja pojma lobiranja u cilju otklanjanja mogućih nedoumica definisane su i aktivnosti koje se ne smatraju lobiranjem a koje se odnose na radnje koje nemaju za cilj vršenje uticaja na donošenje zakona, drugih

propisa i opštih akata, na primer objavljivanje određenih informacija u medijima, iznošenje profesionalnih stavova, građanske inicijative, službene radnje.

U pogledu određivanja kruga lica koja mogu da obavljaju lobiranje naglasila bih da su obuhvaćena sva lica koja su zainteresovana za obavljanje ove profesije, dok korisnik lobiranja može biti fizičko ili pravno lice u čijem interesu se vrši lobiranje. Takođe, Predlogom zakona je obuhvaćen i širok krug lobiranih lica, kako na lokalnom tako i na pokrajinskom i nacionalnom nivou, izabrana, imenovana, postavljena, zaposlena ili na drugi način radno angažovana lica u organu vlasti, kao i lice koje učestvuje u pripremi i donošenju propisa, a na čiji izbor, imenovanje ili postavljanje organ vlasti daje saglasnost.

Predlog zakona se zasniva na načelu zaštite javnog interesa i načelu integriteta, koji obuhvata zakonitost, transparentnost i odgovornost u radu, kao i etičnost u cilju očuvanja ličnog, i ugleda pravnog lica koje obavlja lobiranje, i ugleda korisnika lobiranja.

Drugo, propisani su uslovi za obavljanje lobiranja. Prilikom utvrđivanja uslova za obavljanje lobiranja vođeno je računa o potrebnom nivou profesionalnih kvalifikacija, ali i o etičkim pokazateljima lica koja se kvalifikuju za obavljanje ove izuzetno odgovorne profesije. Imajući u vidu da je reč o novoj profesiji, Predlogom zakona je, između ostalog, predviđeno da lobista pored visoke stručne spreme poseduje i specifična znanja o lobiranju koja može steći pohađanjem posebne obuke.

U cilju omogućavanja efikasnog i delotvornog obavljanja posla u vezi sa kontrolom lobiranja, prilikom utvrđivanja institucionalnog okvira za njihovo obavljanje opredelili smo se za najracionalniji pristup, odnosno za postojeća institucionalna rešenja u vezi sa obavljanjem srodnih poslova pa će ove poslove obavljati Agencija za borbu protiv korupcije.

Predlogom zakona se promoviše transparentnost lobiranja koja dolazi do izražaja u uspostavljanju javnog registra lobista, a koja omogućava postojanje preglednih i javno dostupnih informacija o identitetu, interesu svih onih koji utiču ili žele da utiču na organe vlasti u procesu primene, pripreme i donošenja zakona i drugih propisa i opštih akata. Na osnovu informacija koje se nalaze u javnom registru, široj javnosti se omogućava uvid u razmere uticaja lobiranja na donosioca odluka.

Treće, propisana su pravila u vezi sa sprovođenjem lobiranja. U tom smislu najpre bih istakla da je propisana obavezna sadržina ugovora o lobiranju, pravila o njegovom raskidu, kao i prekid postupka lobiranja. Takođe, opisani su poslovi koje obavljaju lobisti i neregistrovani lobisti i precizno utvrđeni principi njihovog delovanja i obaveze koje imaju prema korisniku lobiranja. Propisane su i obaveze lobiranog lica.

Imajući u vidu prirodu njegovog položaja, propisana je obaveza lobiranog lica da sačini izveštaj o svakom kontaktu sa lobistom ili neregistrovanim lobistom, čija je sadržina takođe uređena ovim predlogom zakona u cilju omogućavanja standardizacije podataka u vezi sa lobiranjem. S tim je povezana i obaveza organa vlasti da vodi evidenciju o lobističkim kontaktima za funkcionere koje su izabrani, postavljeni, imenovani, zaposleni ili na drugi način radno angažovani u tom organu, smisao evidencije, omogućavanje pristupa javnosti dovoljnom broju informacija o lobističkoj aktivnosti koje se odnose na javne politike, donošenje odluka kako bi se mogle proceniti priroda i domet lobiranja i kako bi se javnost uverila da je to u skladu sa javnim interesom.

Od naročito je značaja uređivanje pitanja kontinuiranog izveštavanja o lobiranju. Prilikom normiranja ove obaveze lobista vođeno je računa da sadržaj izveštaja bude takav da obezbeđuje dovoljan obim informacija o lobiranju, a da ne prouzrokuje prikupljanje nepotrebnih podataka i preterano administriranje. Izveštaji o radu lobista, odnosno pravnih lica koja obavljaju lobiranje podnose se Agenciji za borbu protiv korupcije kao organu koji vodi registre u kojima su upisani. Takođe, prilikom određivanja vremenskog okvira za izveštavanje vođeno je računa da aktivnosti u vezi sa izveštavanjem omogućavaju praćenje stanja, ali i da ne ometaju efikasnost rada lobiste ili nadležnog organa vlasti.

Zakon o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera donet 2014. godine primenjuje se od septembra iste godine. Sistem alternativnih sankcija i mera u zemljama EU veoma je razvijen, tako da članstvo Republike Srbije u Savetu Evrope i proces pridruživanja Evropskoj uniji zahtevaju razvijanje sistema vaninstitucionalnih mera i sankcija, njegovu širu primenu, kao i efikasnost izvršenja ovih sankcija. S obzirom na to da se ovaj zakon primenjuje pune četiri godine, praksa je pokazala potrebu da se preciziraju određene odredbe kako bi se u potpunosti iskazale sve prednosti ovakvog vida sankcionisanja učinilaca krivičnih dela.

Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera unapređuje se zakonski okvir u cilju uspešnije primene alternativnih sankcija i mera i poboljšanja efikasnosti u radu povereničke službe.

Predloženim zakonskim rešenjima postiže se izjednačavanje prava lica kojima je određena mera zabrane napuštanja stana, kao alternativna mera pritvora, sa pravom koje imaju pritvorena lica, u pogledu prava na boravak van prostorija u kojima se sprovodi mera. Izmenama u oblasti stručnog nadzora nad radom povereničke službe propisano je da ovaj nadzor vrše ovlašćena službena lica Uprave za izvršenje krivičnih sankcija, čime se doprinosi stručnijem i efikasnijem radu povereničke službe.

Sve navedene izmene i dopune Zakona o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera su jedan od preduslova za unapređenje sistema alternativnih sankcija i mera u skladu sa Probacionim pravilima Saveta Evrope.

Zakonom o uređenju sudova predviđeno je da 1. januara 2019. godine nadležnosti Ministarstva pravde u poslovima pravosudne uprave u širem smislu prelaze na Visoki savet sudstva. U pitanju su nadležnosti koje se odnose na utvrđivanje merila za određivanje broja sudskog osoblja, svi poslovi pravosudne uprave u užem smislu za koje je nadležno danas Ministarstvo pravde, donošenje i nadzor nad primenom sudskog poslovnika, kao i predlaganje, izvršenje budžetskih sredstava i nadzor nad trošenjem budžetskih sredstava za rad sudova.

S obzirom na to da je u toku izrada amandmana na Ustav Republike Srbije u delu koji se odnosi na oblast pravosuđa, biće neophodno da se posle njihovog usvajanja sa njima usaglasе zakoni u oblasti pravosuđa među kojima je i Zakon o uređenju sudova. Iz tih razloga predlaže se odlaganje, prenošenje nadležnosti sa Ministarstva pravde na Visoki savet sudstva za još godinu dana.

Predlogom zakona o izmenama Zakona o parničnom postupku izmenjene su odredbe člana 204. tog zakona, a tako što se propisuje da lice koje je od tužioca pribavilo stvar ili pravo po kome teče parnica, može da stupi u parnicu umesto tužioca na osnovu pisane saglasnosti koju tužilac dostavi sudu. Dakle, za razliku od važećeg zakonskog rešenja, više se ne traži saglasnost tuženog za stupanje u parnicu drugog lica umesto tužioca, a koje je od tužioca pribavilo stvar ili pravo o kome teče parnica.

Razlog za predlaganje ovakvog zakonskog rešenja je taj što je Strategijom za rešavanje problematičnih kredita, kao posebnim problemom za prodaju problematičnih kredita, istaknuta situacija prodaje problematičnog kredita od strane banke, ako je u toku parnični postupak po tom kreditu koji je pokrenula banka. U tom slučaju, shodno važećim odredbama Zakona o parničnom postupku, lice koje kupi problematični kredit ne bi moglo da stupi u parnicu umesto banke bez saglasnosti tuženog. Ovakvo zakonsko rešenje predstavlja prepreku u razvoju tržišta problematičnih kredita, pa je Akcionim planom za sprovođenje navedene strategije upravo predviđena izmena Zakona o parničnom postupku koja se predlaže.

Zakonom o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa uređuje se način na koji javni beležnik overava kopiju isprave koja se javnom beležniku podnosi u papirnom obliku. Međutim, ovim zakonom nije uređeno overavanje digitalizovane isprave. Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji, uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju, pored ostalog, uređuje digitalizaciju isprave koja nije u elektronskom obliku, kao i overavanje digitalizovane isprave kojom se potvrđuje istovetnost digitalizovane isprave sa originalnom ispravom.

Sadržina odredaba koje uređuju overu digitalizovane isprave iz člana 11. tog zakona preuzima se u skraćenom obliku u Zakonu o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa u članu 26, čime se usklađuje pravni poredak i doprinosi pravnoj sigurnosti, jer se svi načini kopiranja i overavanja kopije koju čini javni beležnik nalaze u istom zakonskom tekstu. Dakle, ovom dopunom zakona uvodi se još jedan način kopiranja isprave, digitalizacija isprave, kao i overavanje takve digitalizovane isprave.

Ovo su ukratko najvažnija rešenja koja sadrže navedeni zakonski predlozi. Na kraju, želela bih da vam se zahvalim na pažnji i da izrazim nadu da će posle rasprave u načelu i u pojedinostima Narodna skupština usvojiti Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Predlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, Predlog zakona o lobiranju, Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera, Predlog zakona o izmeni Zakona o uređenju sudova, Predlog zakona o izmenama Zakona o parničnom postupku i Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa. Hvala na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, pre nego što nastavimo sa radom, saglasno članu 27. i članu 87. st. 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18.00 časova, zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese zakone iz dnevnog reda ove sednice.

Reč ima predstavnik predlagača, potpredsednik Vlade i ministar unutrašnjih poslova dr Nebojša Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala.

Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, Ministarstvo unutrašnjih poslova je, uz podršku svih drugih državnih organa nadležnih za oblasti o kojima danas razgovaramo, radilo intenzivno u prethodnom periodu na izradi normativnih rešenja koja se danas nalaze pred vama, a koja treba da poboljšaju uslove za očuvanje bezbednosti u Republici Srbiji.

Pre svega, pred nama su i neki potpuno novi predlozi zakona, koji su novi u pravnom sistemu naše zemlje, a koji uređuju vrlo važne materije sa aspekta bezbednosti građana Srbije, očuvanja njenih vitalnih funkcija, kao i podizanja kapaciteta za reagovanje u akcijama zaštite i spasavanja ljudi i imovine.

Dakle, imamo pred nama četiri zakona iz oblasti Sektora za vanredne situacije, koji će se ticati zaštite od požara, reagovanja u vanrednim situacijama, dobrovoljnog vatrogastva, dakle o tim zakonima ćemo govoriti detaljnije nešto kasnije, i imamo šest zakona koji su u jednoj većoj meri, osim zakona koji se tiče žigosanja i označavanja oružja, izmene tih zakona, gde se faktički otklanjaju

neki nedostaci koji su primećeni u primeni ili se ti zakoni usaglašavaju sa drugim pravnim aktima da bismo imali efikasniju primenu tih zakona.

Iako smo bili svedoci većeg broja elementarnih nepogoda koje su izazvane kako prirodnim, tako i ljudskim faktorom, smatrali smo da su uočene situacije na terenu zahtevale stalno sprovođenje akcije unapređenja kapaciteta Republike Srbije i reagovanja u zaštiti i spasavanju, bilo da se radi o praksi koju smo uočili kada se radi o našoj zemlji, bilo da smo uočili dobru praksu koju su sprovodile druge države u našem regionu ili negde drugde u svetu koje su se pokazale kao efikasne u zaštiti stanovništva.

Sada ću preći na svaki od zakona koji smo pripremili za danas. Prvo ću govoriti o zakonu o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama, jer je ovo zakon kojim se vrši nadogradnja postojećeg sistema definisanog Zakonom o vanrednim situacijama. Predlog zakona otklanja ono što se u praksi učinilo, i smatramo da jeste nedovoljno efikasno i neka rešenja su pojednostavljena i inovirana kako bi bila lakša za primenu.

Nedovoljna svest o značaju preventivnih aktivnosti i samo nepreduzimanje preventivnih aktivnosti od strane subjekata sistema je jedan od ključnih nedostataka koji se pokazao u prethodnom periodu. Poznavanje i razumevanje različitih rizika ključno je i za identifikaciju njihovih uzroka, i za proces planiranja i reagovanja u slučaju katastrofe.

Procenu rizika od katastrofa i plan zaštite i spasavanja kao osnovne dokumente do danas je izradio izuzetno mali broj jedinica lokalne samouprave i privrednih društava, zbog čega želimo da novim zakonskim rešenjima pomognemo subjektima sistema da prevaziđu prepreke u postojećim kapacitetima i da razviju mere za smanjenje rizika od katastrofa.

Dakle, sve ono što smo imali prilike da vidimo a što se tiče značaja uspostavljanja sistema smanjenja rizika od katastrofa najbolje smo možda videli na primeru poplava iz maja 2014. godine u razmerama koje nisu zabeležene u poslednjih 120 godina. Ta poplava je ugrozila živote, zdravlje, imovinu za više od 1,6 miliona ljudi u 38 opština u centralnoj i zapadnoj Srbiji.

Ključno obeležje ovog zakona predstavlja stavljanje preventive u prvi plan i prema svim podacima kojima raspolažu Ujedinjene nacije i druge relevantne međunarodne organizacije koje intenzivno prate investiranje u preventivu, ukazuje se da novac koji se investira u zaštitu u oblasti preventive u smanjenju posledica u smislu katastrofa i negativnih pojava u vanrednim situacijama može čak da ide u odnosu 1:8 u smislu vraćanja tog novca. Dakle, jedan uloženi dinar u zaštitu i preventivu može višestruko da nas zaštiti u smislu potencijalnih nepogoda i katastrofa.

Upravo zbog svega navedenog, mi smo pažljivo razradili norme koje uređuju planska dokumenta u oblasti smanjenja rizika od katastrofa, takođe, unapređenja procesa saradnje i dijaloga između različitih instituta na

nacionalnom nivou, uspostavljanja nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa, a takođe, naglasak je i na međunarodnoj saradnji, kako u domenu prevencije, tako i u domenu humanitarne pomoći i pružanja ili primanja međunarodne pomoći radi zajedničkog odgovora na posledice elementarnih i drugih nepogoda.

Želim da istaknem još jednu stvar. Građani često ne prepoznaju svoju ulogu kada govorimo o vanrednim situacijama i ulozi koju svako od nas ima u toj situaciji. Vrlo često se i delovi sistema ponašaju inertno, očekujući da će to uraditi neko drugi. Mi smo želeli da taj izostanak pravovremenog reagovanja građana i određenih institucija koje ne doživljavaju sebe kao deo sistema zaštite, istaknemo u ovom smislu i da propišemo obavezu učešća građana u zaštiti i spasavanju po pozivu nadležnog štaba, ali naravno na bazi iskustva prilikom spasavanja građana u poplavama. Predviđena je i obaveza postupanja građana po naredbi za evakuaciju.

Nažalost, imali smo situacije da su ljudski životi nekada bili ugroženi i da je bilo potrebno mnogo značajnije angažovanje policije, ljudi iz Sektora za vanredne situacije i drugih državnih organa, upravo zbog odbijanja ljudi i prihvatanja te vrste odgovornosti da napuste mesto stanovanja kada su njihovi životi mogli biti ugroženi poplavom, požarom ili nekom drugom vanrednom situacijom.

Naravno, važnu novinu predstavlja i činjenica da smo ovu obavezu koja se odnosi na lokalne samouprave proširili i na gradske opštine grada Beograda, što nije bilo slučaj dosada jer se kao lokalna samouprava tretirao samo grad Beograd i često je to dovodilo do sporosti u reagovanju, nedoumica i raznih drugih nedostataka u sistemu. Zato smo to sada preneli i na jedinice koje su opštinske u gradu Beogradu, dakle koje nisu lokalna samouprava ali imaju prenete nadležnosti, dakle imaju odlike lokalne samouprave i značajne su sa aspekta spasavanja.

Takođe, dali smo mogućnost u slučaju neblagovremenog reagovanja lokalnih štabova za vanredne situacije u lokalnim samoupravama da Republički štab za vanredne situacije raspusti te štabove i da uspostavi hitne vanredne štabove na mesto tih kako bi se omogućilo delovanje u slučaju kada lokalni štab ne deluje, nepravovremeno deluje ili donosi odluke koje nisu u najboljem interesu za spasavanje života stanovništva. Tako da smatramo da je to dobar mehanizam za reagovanje države u slučajevima kada su u pojedinim lokalnim samoupravama životi građana ugroženi, a nadležni organi ne reaguju na adekvatan način. Bolje nego da čekamo da se dogodi neka teška havarija, a onda da se preduzimaju neke druge mere iz nadležnosti države.

Što se tiče zakona o kritičnoj infrastrukturi, ovo je materija koja je blisko vezana sa Predlogom zakona o smanjenju rizika od katastrofa i faktički je jedan od potpuno novih zakona u našem pravnom sistemu. Pojam kritične

infrastrukture nije nepoznat u jednom setu zakona koje smo već predlagali Narodnoj skupštini, ali se u nekim delovima, u nekim zakonima kritična infrastruktura pominje kroz neki drugi termin, da li kao sistem, objekte i mreže, delovi sistema itd. koji su od tolikog značaja za funkcionisanje društva da bi njihovim uništenjem, oštećenjem ili prestankom funkcionisanja nastupile ozbiljne posledice po zdravlje i bezbednost građana, njihove imovine odnosno funkcionisanja organa i organizacija Republike Srbije.

Imajući u vidu navedeno, prepoznata je potreba da se ovaj pojam identifikacije zaštite sistema, mreže i objekata označenih kao kritična infrastruktura uradi na jedan celovit i jednoobrazan način, sa ciljem da se smanji rizik od poremećaja elemenata kritične infrastrukture koji mogu uticati na život stanovništva.

Mi smo na ovom predlogu zakona radili sa Fakultetom za bezbednost, Privrednom komorom Srbije, Stalnom konferencijom gradova i opština, Asocijacijom menadžera korporativne bezbednosti i drugim subjektima, pored svih državnih organa, i mislim da smo došli do dobre analize, uporedne analize kako se ova oblast reguliše ne samo u našem neposrednom okruženju, već i u Evropskoj uniji, i da na takav način, faktički, opredelimo koncept koji će urediti i pojam i obavezne sektore u kojima se određuje kritična infrastruktura, kao i mogućnost da se na predlog nadležnih ministarstava doda određena kritična infrastruktura koja može biti određena i u nekom drugom sektoru.

U svakom slučaju, vrlo je važno da je i jedinicama lokalne samouprave i državnim organima i Autonomnoj Pokrajini i drugim pravnim licima koja upravljaju relevantnim sistemima data mogućnost da uzmu aktivno učešće i da suvereno svako u svojoj oblasti predloži kriterijume i opredeli šta se smatra kritičnom infrastrukturom da bismo na takav način imali jedan širi obuhvat.

Što se tiče Predloga zakona o dobrovoljnom vatrogastvu, ovo je jedan potpuno nov zakon u pravnom sistemu. Cilj zakona je bio formiranje dobrovoljnih vatrogasnih društava pre svega operativnog karaktera, čiji su članovi spremni da učestvuju u gašenju požara, ali i u vanrednim situacijama kada je potrebna pomoć profesionalnim jedinicama MUP-a, odnosno Sektora za vanredne situacije, čime se doprinosi efikasnosti profesionalnog sastava. Time se, naravno, i Srbija uvršćuje u red onih zemalja koje počinju da grade ili nastavljaju neke tradicije koje imaju na delu svoje teritorije vezane za dobrovoljno vatrogastvo, ali je ovde uvedena jedna potpuno nova stvar.

Dakle, najznačajnija novina nije samo formiranje dobrovoljnih vatrogasnih društava kojih ima dosta na teritoriji Republike Srbije, ali su suštinski nefunkcionalna, već se ovde obezbeđuje mogućnost formiranja vatrogasne jedinice koja će, faktički, imati tu jednu dobrovoljnu operativnu vatrogasnu jedinicu što se tiče dobrovoljnih vatrogasnih društava, za čije osnivanje je potrebno, naravno, jedno navalno vatrogasno vozilo, što je jedan

od uslova, gde vi omogućavate da se ta dobrovoljna vatrogasna društva ne formiraju kao nekakve organizacije koje služe svemu i svačemu a ne gašenju požara, već suštinski imaju potrebu da imaju jedinicu koja ima vozilo, koja ima dovoljne uslove i koja može da se uključi i da pomaže stanovništvu na teritoriji na kojoj je formirana, kao i u profesionalnom sastavu Sektora za vanredne situacije.

Mi smo predvideli da, takođe, ovaj predlog zakona ostane na sistemskom konceptu finansiranja dobrovoljnih vatrogasnih društava kroz programe od javnog interesa, sticanje imovine kroz članarine, subvencije, donacije, poklone i druge načine propisane zakonima koje uređuju udruženja, kroz obavljanje privredne i druge delatnosti kojom se stiče dobit i iz budžeta Republike Srbije, jedinica AP i lokalne samouprave, kroz sredstva za podsticanje programa, ili nedostajućih dela sredstava za finansiranje programa koje realizuju udruženja.

Ono što će Ministarstvo unutrašnjih poslova uraditi, a svakako mi planiramo da u narednih... Mi smo taj proces započeli. Ove godine smo u naše jedinice primili 15 novih vatrogasnih vozila. Do kraja avgusta sledeće godine će, da kažem, postepeno, već januara pa nadalje, biti negde još otprilike 45 novih vatrogasnih vozila i do sredine 2020. godine ukupno na to još nekih 70 ili 80 novih vatrogasnih vozila. Dakle, jedan veći broj vatrogasnih vozila koja će zameniti vozila koja više nisu dovoljno efikasna u gašenju požara ali su još uvek operativna i upotrebljiva za dobrovoljna vatrogasna društva, te ćemo mi tim starim vozilima izvršiti kao dobrovoljnim vatrogasnim društvima koja se budu osnivala, pa će oni na osnovu postojanja navalnih vozila moći da formiraju jedinice koje će se naći kao pomoć građanima, a rasteretiće i korišćenje Sektora za vanredne situacije kada to nije potrebno, naravno, ili biti od pomoći u slučaju nekih većih požara.

Što se tiče zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji, ovde se pre svega radi o novom konceptu. Dakle, sve ono što smo radili zajedno sa Narodnom skupštinom i zakon koji je usvojen ovde 2016. godine predvideo je novi koncept karijernog napredovanja. Kroz koncept karijernog napredovanja i sistematskog rešavanja pitanja usaglašavanja plata u MUP-u, pre svega plata za policijske službenike, i ovaj novi sistem će početi da se primenjuje vrlo brzo.

Ono što smo mi uradili, faktički, ovaj novi sistem plata treba da reši neku vrstu interne nepravедnosti i uspostavljanje sistema gde će se za obavljanje istih poslova u različitim delovima Ministarstva, pre svega za policijske službenike, uspostaviti isti nivo plate. Imali smo situacije gde su se...

Mi smo, naravno, morali da uradimo više prethodnih radnji koje su dale opise radnih mesta, koje su dale bazične kompetencije, gde smo ustanovili šta je radno mesto u svakom segmentu Ministarstva, šta je njegov konkretan opis, da se ne bi dešavalo da se samo drugačijim nazivom u sistematizaciji radnih mesta dolazi do te vrste nejednakosti, pa da li je neko administrativni tehničar

ili asistent u obradi materijala ili je već neki treći naziv, a da primaju za 20-30% različite plate na istovetnim poslovima u celom Ministarstvu, što je ostvarilo jednu vrstu neujednačenosti i, da kažem, nepravde za te zaposlene. Mi smo došli do faze gde smo to sve u najvećoj meri uspeali da uradimo i za to hoću da se zahvalim kolegama iz Ministarstva koji su danonoćno radili, pre svega Sektoru ljudskih resursa i Sektoru finansija, zajedno sa Direkcijom policije, koji su došli do toga da mi možemo da počnemo uskoro sa primenom sistema.

Ono što ja želim da kažem, zbog policijskih i drugih službenika u Ministarstvu, mi smo došli do modela koji ne podrazumeva da se bilo kome u Ministarstvu smanji plata. Dakle, nikome plata neće biti smanjena ni za jedan jedini dinar. Ono što ćemo uraditi jeste to da ćemo povećati plate. I ove godine će biti povećanje, u 2019. godini se planira povećanje plata za pripadnike MUP-a za te kriterijume, za one čija je plata vrednovana kao niža na određenom radnom mestu u odnosu na onu koju sada prima. Njima se plata neće smanjivati, već će njihov stepen uvećanja u narednim godinama biti manji u odnosu na one čija je plata vrednovana kao viša a trenutno primaju nižu platu. Dakle, oni će imati manji procenat uvećanja plata sve dok se te plate ne izjednače. Jednog trenutka kada te plate budu izjednačene, njihov napredak će biti jednak. Dakle, nikome neće biti umanjena plata, ali će nekima plata rasti sporije jer danas primaju neuporedivo veću platu od ljudi koji rade isti posao na sličnim radnim mestima.

Što se tiče Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, tu je nekoliko izmena. Svakako da smo ocenili da su efekti zakona koji je donet i koji smo i mi u ovoj narodnoj skupštini menjali dobri i da je on uticao na smanjenje broja poginulih na putevima u Srbiji značajno.

Ono što sada menjamo, pre svega se radi... Pošto smo doneli Pravilnik o tehničkim pregledima vozila, koji je počeo da se primenjuje u julu 2018. godine, to je obezbedilo jedan visok standard u tehničkim pregledima vozila, jer ne želimo da se događa da se ta vozila pregledaju samo pro forme a da se suštinski ne uradi tehnički pregled i onda, kada se dogodi saobraćajna nezgoda, onda svi pitaju – a zašto taj pregled nije urađen kako treba? Danas postoji video-nadzor, postoje različite procedure, mehanizmi kontrole i vrlo je teško na takav način izvrnuti ruglu primenu ovog zakona i pravilnika.

Što se nas tiče, imali smo u zakonu iz 2010. godine normu koja je predviđala obavezu šestomesečnog tehničkog pregleda za vozila starija od 15 godina, što bi značilo da ta vozila imaju obavezu tehničkog pregleda dva puta godišnje. Ta mera nikada nije zaživela, ali nismo želeli da ostavimo nedoumicu kod građana da bi se primenom bilo kakvog pravilnika to moglo dogoditi. Mi vam predlažemo, baš zato što smo smatrali da je to nepravedno oštra mera,

predložimo Narodnoj skupštini da je ukine i da se sva vozila upućuju na tehnički pregled jednom godišnje, kako se primenjivalo i do ovog trenutka.

Što se tiče drugih novina, imamo i pitanje prvog tehničkog pregleda za novoproduzvedena vozila. Ovim predlogom zakona se odlaže obaveza prvog redovnog tehničkog pregleda za novoproduzvedena vozila, prvi put registrovana u Republici Srbiji, najkasnije do isteka roka od dve godine od datuma prve registracije u našoj zemlji. Dakle, omogućujemo vlasnicima potpuno novih vozila da nemaju odmah onaj prvi obavezni tehnički pregled, već se obavezuje proizvođač i uvoznik vozila da dostavi neophodnu tehničku dokumentaciju, jer se radi o vozilu koje je potpuno novo, koje je izašlo iz fabrike, da se dostavi sve ono što treba da urade proizvođač i uvoznik, kao i sankcije i za proizvođača i za uvoznika ukoliko postupe suprotno propisanim obavezama, te faktički ne izlažemo te ljude novom trošku. S druge strane, oni su dužni da pribave dokumentaciju kojom garantuju da su sva tehnička svojstva vozila dovoljno dobra za prolazak tehničkog pregleda.

Na kraju, zakonska rešenja vezana za pooštrevanje kaznene politike koja se odnosi na prekršaj prekoračenja brzine van naselja, jer smo vođenjem detaljne evidencije prekršaja koji se izvrše na putevima u Srbiji utvrdili da se to prekršajno delo prekoračenja brzine van naselja čini sve češće, te smo predložili spuštanje praga tolerancije uz ostavljanje istog nivoa kazni. Dakle, novčane kazne su ostale iste, ali smo pribegli umanjenju mogućnosti povećanja brzine. Dakle, negde gde je bilo 20 kilometara preko ograničenja, sad je samo 10. Dali smo oštrije norme koje moraju da se poštuju, pri čemu smo smatrali da su kaznene mere, dakle da su finansijske kazne potpuno adekvatne, te nije bilo potrebe da se one povećavaju.

Što se tiče Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o privatnom obezbeđenju i Zakona o detektivskoj delatnosti, oni se usaglašavaju, između ostalog, i sa Zakonom o opštem upravnom postupku i inspekcijskom nadzoru, ali se, takođe, unapređuju postojeća zakonska rešenja. Postoje neki uočeni nedostaci o kojima smo i pričali u ovoj narodnoj skupštini. I, naravno, povećavamo efikasnost primene ovog zakona. Takođe, ovim zakonom će se, odnosno izmenama, u znatnoj meri doprineti jasnom definisanju prava, obaveza i dužnosti subjekata u ovom sektoru bezbednosti, racionalizovati određene procedure i uvesti novine tamo gde se pokazalo to kao celishodno, kao i urediti rad samih policijskih službenika na sprovođenju ovih zakona.

Prvi put se uvode pojmovi bezbednosne provere i bezbednosne smetnje za potrebe baš tih zakona, čime će se napustiti supsidijarna primena nekih drugih zakona u kojima se ova materija dosada regulisala, čime se povećavaju i pravna sigurnost i predvidivost za sve subjekte koji potpadaju pod ova dva zakona.

Kada govorimo o privatnom obezbeđenju, imamo i dve nove licence, licencu za samozaštitnu delatnost i licencu za vršenje poslova obezbeđenja transporta i prenosa novca i vrednosnih pošiljki u obavljanju samozaštitne delatnosti, čime se pravi jasna distinkcija između pravnih lica ili preduzetnika koji imaju organizovanu unutrašnju službu obezbeđenja u odnosu na subjekte koji mogu da pružaju uslugu drugima na tržištu. Takođe, izvršeno je razgraničenje licenci za vršenje poslova fizičko-tehničke zaštite sa ili bez vatrenog oružja, što je bitna činjenica prilikom utvrđivanja uslova za izdavanje ovih licenci. Nova stvar je i nova licenca za obavljanje poslova redarske službe, zato što smo želeli da oni koji vrše održavanje reda na školskim manifestacijama i određenim sportskim priredbama to mogu raditi samo kada su redari i tada se na ovaj način može obezbediti mirno održavanje skupova.

Što se tiče fizičkih lica, novi uslov za izdavanje licenca, kako za službenike privatnog obezbeđenja tako i za detektive, jeste prijavljeno prebivalište na teritoriji Republike Srbije. Pored toga, službenici privatnog obezbeđenja koji posao obavljaju sa oružjem moraće da dokazuju da su zdravstveno sposobni za držanje i nošenje oružja.

Predloženim izmenama i dopunama zakona značajno će biti unapređen i nadzor nad sprovođenjem njihovih odredbi, biće konkretizovane uloge određenih organa i tela koji će se ubuduće zajedno sa MUP-om starati o adekvatnoj primeni ovih zakona.

Što se tiče zakona o detektivskoj delatnosti, pored već pomenutih izmena i dopuna imamo i obim podataka koje su detektivi u obavljanju poslova ovlašćeni da prikupljaju i proširen je sa tri nova ovlašćenja i biće im omogućeno da prikupljaju i podatke o kandidatima za zapošljavanje samo uz njihov pisani pristanak, o krivičnim delima koja se gone po privatnoj tužbi i o učinocima ovih krivičnih dela, kao i o povredama radnih obaveza ili radne discipline.

Značajno za uvođenje većeg reda u ovom delu bezbednosnog sektora i efikasniji rad policije jeste jasno propisivanje uslova pod kojima se pravnim licima, preduzetnicima, odnosno detektivima licenca može i oduzeti. Zakon o detektivskoj delatnosti u ovom delu je ostao nedorečen u sadašnjem zakonu i nedovoljno jasno je uređen, što ćemo, smatramo, prevazići izmenama i dopunama.

Predviđamo i rasterećenje nekih administrativnih procedura. Ukida se obaveza za pravna lica i preduzetnike da policiji podnosi izveštaje o upotrebi sredstava prinude. Sada će se to raditi samo u slučaju zahteva nadležnog državnog organa, dakle, ukoliko postoji povreda tih prava ili kršenje zakona.

Jedna novina je i napuštanje koncepta obaveznog pripravničkog staža za detektiva kako bi bio u mogućnosti da nosi legitimaciju, jer je uočeno da je najveći broj detektiva, odnosno onih koji rade u ovim agencijama, prethodno radio u službama koje su poput policije, vojske ili u drugim službama koje imaju

u potpunosti ispunjene uslove, te smo smatrali da je pripravnčki staž nepravedno otežavanje njihovih mogućnosti rada i nije se pokazao kao celishodan u prethodnom periodu, te predviđamo njegovo ukidanje.

Što se tiče Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, želeli smo da se bezbednost na ovim manifestacijama podigne dodatno na viši nivo i da se sve moguće posledice nekog negativnog ponašanja svedu na minimum.

Mi smo kao MUP pratili stanje javnog reda na sportskim priredbama kontinuirano i faktički ne samo način primene pravnih akata, odnosno pravnih propisa koji regulišu oblast održavanja sportskih priredbi u cilju usaglašavanja primene i adekvatnog odgovora već i preventivno delovanje i sve ono što može da unapredi rad policije i redarske službe koje imaju zakonske nadležnosti u održavanju javnog reda i mira i očuvanja bezbednosti. Zbog nedorečenosti ovog zakona dosada počinioi krivičnih dela i prekršajnih dela su prolazili sa neadekvatnim kaznama jer su im kazne bile izricane po drugim zakonima, što ne ide u prilog borbi protiv huliganizma.

Što se tiče policije, mogu da vam kažem da je za održavanje jednog skupa poput derbija visokog rizika potrebno od 2.500 do 3.000 policajaca kada sve uzmete u obzir, sve službe koje se angažuju u celokupnom periodu pre, za vreme i nakon održavanja meča, pa možete da shvatite koliki je to i trošak za državu i kolika je to upotreba pripadnika policije. Smatramo da bi generalnom prevencijom koja bi se ostvarila kaznenim odredbama ovog zakona mogao da se umanj i taj broj angažovanih policajaca i da jednim preventivnim radom i upozoravanjem svih koji bi mogli da budu počinioi prekršajnih krivičnih dela utičemo i na umanj enje broja ovih dela.

Predlog je rađen paralelno sa izmenama i dopunama Zakona o privatnom obezbeđenju, tako da je prepoznata uska povezanost primene novih odredaba kada je u pitanju oblast organizovanja sportskih manifestacija i, naravno, nadležnosti, odgovornosti redarskih službi, koje su često na našim fudbalskim utakmicama i drugim sportskim manifestacijama bile maltene, mogu da kažem, protokolarnog tipa, a ne suštinskog tipa. Dakle, redarska služba mora da radi svoj posao i moraju i klub i organizator da preuzmu svoj deo odgovornosti u organizovanju bilo kakve manifestacije. Naravno, MUP je tu da zaštiti zakon i javni red i mir.

Što se tiče Predloga zakona o ispitivanju, žigosanju i obeležavanju oružja, naprava i municije, ovo je zakon koji je dugo ostao na nivoima starih zakona koji su doneti 1995. godine, odnosno 2004. godine, i ono što je dobro za građane Srbije jeste da će ovaj zakon doprineti većoj bezbednosti građana prilikom manipulacije, skladištenja i upotrebe oružja, naprava i municije.

Jedan od razloga za donošenje ovog zakona jeste to što je to jedan od uslova pristupanja Republike Srbije Konvenciji o uzajamnom priznavanju

žigova za ručno, vatreno oružje od 1969. godine i povratak Republike Srbije u Stalnu međunarodnu komisiju za ispitivanje ručnog, vatrenog oružja CIP jer, iako je Republika Srbija u formalnom smislu bila pravni sledbenik SRJ, ona je 1992. godine prestala da bude članica CIP-a. Šta je to u stvari učinilo? Učinilo je da se sve oružje koje je čak i od naših domaćih proizvođača i oružje koje se uvozi u našu zemlju žigoše i kontroliše u inostranim institutima i da domaći proizvođači i uvoznici plaćaju novac nekome van naše zemlje da se vrši takva vrsta kontrole. Naši žigovi iz Zavoda za ispitivanje oružja, municije iz Kragujevca se od 1992. godine ne priznaju.

Srbija je pokušala, neuspešno, 2002. godine i 2006. godine da ponovo postane članica CIP-a. Nije to uspela zbog manjkavosti i pravnog okvira i drugih stvari i, faktički, otada je ovo prvi pokušaj da donošenjem ovih zakona i određenih izmena mi ponovo vratimo u Srbiju CIP i da postanemo uz naše državne subjekte oni koji mogu da žigošu oružje i druge delove oružja i municije. Time bi se, naravno, ostvarila ušteda proizvođačima oružja i municije u našoj zemlji.

Takođe veoma važna činjenica za nas je to da bi se ovim obezbedila perspektiva Zavodu za ispitivanje oružja i municije u Kragujevcu, koji je osnovan 1969. godine i koji poseduje kapacitete za vršenje poslova ispitivanja i kontrole oružja i municije, ali danas je zbog svega što sam naveo, faktički, neupotrebljen. U skladu sa ovim zakonom Zavod bi samo promenio svoj organizacioni oblik i postao agencija za ispitivanje, žigosanje i obeležavanje oružja, naprava i municije, nad čijim radom bi nadzor vršio MUP, a mi bismo, faktički, sa tim postojećim kapacitetima usluge mogli da vršimo ne samo proizvođačima oružja i municije u našoj zemlji, već i svima drugima u regionu i neposredno u našoj blizini, dakle i svima ostalima, naravno, koji nemaju svoju nacionalnu instituciju a imaju proizvodnju oružja ili municije koji bi mogli biti žigosani. Dakle, stvaramo jedan finansijski benefit za našu zemlju, smanjujemo troškove i, da kažem, finansijske tokove izvlačenja deviza iz naše zemlje plaćanjem prema inostranim institucijama koje su dosada vršile žigosanje i činimo jednu dobru stvar za bezbednije korišćenje oružja i municije, dakle za sigurnost svih građana koji ga poseduju ili koriste.

To je ukratko ono što je Ministarstvo pripremilo u predlozima zakona koji se nalaze pred vama, i ja, naravno, još jednom koristim priliku da se zahvalim i narodnim poslanicima koji su učestvovali u davanju konkretnih i korisnih predloga. Naravno, i svima onima koji su i kroz amandmane koji će kada dođemo na raspravu u pojedinostima uticati da ovi predlozi zakona budu bolji, a vas, naravno, pozivam da date podršku da bismo i naš pravni okvir učinili boljim i naravno, bezbednost građana Srbije većom. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem potpredsedniku Vlade i ministru unutrašnjih poslova.

Poštovani narodni poslanici, pre nego što nastavimo sa radom, dozvolite mi da u vaše i svoje ime pozdravim predsednika Odbora za spoljne poslove Velike narodne skupštine Turske, gospodina Volkana Bozgira, sa suprugom i članovima delegacije, koji trenutno prate deo današnje sednice sa galerije velike sale.

Nastavljamo sa radom.

Reč ima predstavnik predlagача Sandra Kulezić, izborni član Državnog veća tužilaca.

Izvolite.

SANDRA KULEZIC: Uvaženi predsedavajući, poštovani narodni poslanici, pred Narodnom skupštinom su danas dve odluke Državnog veća tužilaca, odnosno dva predloga za izbor zamenika javnih tužilaca koji se prvi put biraju na funkciju. Predlog od 10. oktobra 2018. godine sadrži 37 kandidata koji se biraju u 21 osnovnom javnom tužilaštvu u Republici Srbiji. Ovom odlukom Državnog veća tužilaca o predlogu predloženi su sledeći kandidati:

Za zamenika javnog tužioca u Prvom osnovnom javnom tužilaštvu u Beogradu predloženi su: Gavrić Aleksandar, tužilački pomoćnik u Višem javnom tužilaštvu u Pančevu, Grujić Maja, tužilački pomoćnik u Prvom osnovnom javnom tužilaštvu u Beogradu, Čulibrk Vanja, korisnik početne obuke Pravosudne akademije.

Za zamenika javnog tužioca u Drugom osnovnom javnom tužilaštvu u Beogradu predložena je Stojiljković Ivana, tužilački pomoćnik u Drugom osnovnom javnom tužilaštvu u Beogradu.

Za zamenika javnog tužioca u Trećem osnovnom javnom tužilaštvu u Beogradu predloženi su: Đurić Katarina, tužilački pomoćnik u Tužilaštvu za organizovani kriminal, Milekić Ivana, tužilački pomoćnik u Trećem osnovnom javnom tužilaštvu u Beogradu, i Petrić Nikola, viši inspektor BIA.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Obrenovcu predložena je Stanković Marija, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Obrenovcu.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Pančevu predložena je Crveni Bubnjević Slavica, tužilački pomoćnik u Višem javnom tužilaštvu u Pančevu.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Mionici predložena je Simić Aleksandra, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Mionici.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Velikoj Plani predložena je Arsić Nevena, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Velikoj Plani.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Novom Sadu predloženi su: Divijak Tijana, tužilački pomoćnik u Višem javnom

tužilaštvu u Novom Sadu, Jakšić Dejan, tužilački pomoćnik u Višem javnom tužilaštvu u Novom Sadu, Mastilović Dragan, korisnik početne obuke Pravosudne akademije, Ristovski Zlata, tužilački pomoćnik u Višem javnom tužilaštvu u Novom Sadu, i Skakavac Sanja, korisnik početne obuke Pravosudne akademije.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Sremskoj Mitrovici predložen je Mišković Marko, policijski inspektor Odeljenja za privredni kriminal u Policijskoj upravi Sremska Mitrovica.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Staroj Pazovi predložena je Molnar Aleksandra, tužilački pomoćnik u Višem javnom tužilaštvu u Sremskoj Mitrovici.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Rumi predložen je Marković Marko, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Rumi.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Kragujevcu predložena je Striković Gordana, tužilački pomoćnik u Apelacionom javnom tužilaštvu u Kragujevcu.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Kruševcu predloženi su Avramović Saša, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Kruševcu, i Karić Mikica, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Kruševcu.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Kraljevu predloženi su Vojnilović Veselinović Bojana, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Kraljevu, i Voštinić Mirko, tužilački pomoćnik u Višem javnom tužilaštvu u Kraljevu.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Čačku predloženi su: Vukosavljević Goran, tužilački pomoćnik u Višem javnom tužilaštvu u Kragujevcu, Jovićević Sanja, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Čačku, i Milutinović Dobrivoje, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Čačku.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Užicu predloženi su Bošković Vladimir, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Užicu, i Tokmanović Nikolić Snežana, tužilački pomoćnik u Višem javnom tužilaštvu u Užicu.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Požarevcu predložen je Stjepović Marko, tužilački pomoćnik u Višem javnom tužilaštvu u Požarevcu.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Nišu predloženi su: Jovović Milica, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Nišu, dr Miladinović Papović Jelena, tužilački pomoćnik u Višem

javnom tužilaštvu u Nišu, i Cvetković Marija, tužilački pomoćnik u Višem javnom tužilaštvu u Nišu

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Vranju predložen je Mladenović Ivan, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Vladičinom Hanu.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Leskovcu predloženi su Milošević Sonja, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Leskovcu, i Todorović Snežana, tužilački pomoćnik u Višem javnom tužilaštvu u Kraljevu.

Za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Negotinu predložena je Debeljak Marina, tužilački pomoćnik u Osnovnom javnom tužilaštvu u Negotinu.

Od 37 predloženih kandidata za prvi izbor za zamenika javnog tužioca, u skladu sa odredbama Zakona i Poslovnika o radu Državnog veća tužilaca i Pravilnika u vezi sa organizovanjem ispita za proveru stručnosti i osposobljenosti kandidata koji se prvi put biraju, Državno veće je predložilo kandidate koji su kao ocenu stručnosti i osposobljenosti, bilo da je reč o ispitu ili o oceni sa Pravosudne akademije, dobili ocenu pet, osim jednog kandidata, odnosno kandidatkinje koja je predložena za izbor u Osnovno javno tužilaštvo u Leskovcu, koja je na ispitu stručnosti i osposobljenosti ostvarila ocenu četiri, zbog toga što su preostali kandidati za zamenika javnog tužioca u tom tužilaštvu, koji su imali ocenu pet, izabrani u druga tužilaštva.

Budući da vi o svim ovim kandidatima imate opširne radne biografije u obrazloženju ove odluke, ja se ne bih detaljnije zadržavala na svakoj pojedinačnoj biografiji. Samo ću vam ukratko reći nešto što je karakteristično za ovaj konkurs, odnosno ovaj predlog i za sve kandidate koji su ovde predloženi.

Pre svega da istaknem da se i dalje veoma veliki broj odličnih kandidata javlja na konkurse za zamenika javnog tužioca. To je s jedne strane dobro, jer je znak da imamo još uvek dobrog kadra u tužilaštvima, sudovima, kao i drugim organima, kao što su Policija i BIA, koji su takođe konkurisali za mesta zamenika javnog tužioca, koji će biti neka budućnost Javnog tužilaštva i na kojima će ovaj posao dalje ostati.

Na ovom konkursu je na jedno mesto konkurisalo, u proseku, u Srbiji pet kandidata sa najvišim ocenama. Kada je reč o Beogradu, na jedno mesto je konkurisalo 12 kandidata sa najvišim ocenama stručnosti i osposobljenosti. Jasno je da je Državno veće i ovaj put imalo ozbiljan i težak zadatak da između toliko dobrih kandidata izabere one za koje smatra da će u ovom trenutku na najbolji i najefikasniji način vršiti ovu odgovornu dužnost, odnosno funkciju zamenika javnog tužioca.

Budući da smo zakonom i ostalim podzakonskim aktima opredeljeni, odnosno određeni da isključivo kao merilo prilikom izbora uzimamo stručnost i osposobljenost kandidata koja se izražava ocenom na ispitu, odnosno na Pravosudnoj akademiji, osim te ocene, kojom smo se prvenstveno rukovodili, Državno veće tužilaca je u ovom izboru, kada je reč o izboru između kandidata sa maksimalnom ocenom, naročito vodilo računa o tome da predloženi kandidati treba da potiču iz svih zastupljenih grupa kandidata, polazeći od uverenja da različitost profesionalnih iskustava u oblasti krivičnog prava doprinosi unapređenju i povećanju kvaliteta rada javnog tužilaštva. Tako je na ovom konkursu od 37 kandidata predloženo 32 tužilačkih pomoćnika, tri korisnika početne obuke Pravosudne akademije i dva kandidata van pravosuđa.

Takođe, prilikom odlučivanja o predlogu kandidata sa maksimalnim ocenama, Državno veće je posebnu pažnju posvetilo godinama radnog iskustva ovih kandidata u oblasti krivičnog prava, kao i vrsti posla koju su ovi kandidati obavljali. Od jednakog značaja su bili i kriterijumi koji se tiču dodatnog obrazovanja kandidata nakon završenih osnovnih studija, kao i drugi podaci iz biografije koji su ukazivali na široka profesionalna opredeljenja i interesovanja ovih kandidata, kako iz oblasti krivičnog prava tako i iz oblasti drugih grana prava, kao i njihova spremnost za obavljanje javnotužilačke funkcije.

Ono što bih dodala jeste i to da su svi predloženi kandidati u svojim kolektivima gde rade, od kojih smo dobili mišljenja, ocenjeni ocenom „naročito se ističe“ poslednjih nekoliko godina unazad. Naravno, ono što takođe želim da istaknem jeste da su svi predloženi kandidati na Odboru za pravosuđe prilikom odlučivanja jednoglasno prihvaćeni kao kandidati za izbor za zamenike javnog tužioca.

Kada je reč o drugoj odluci, od 22.10.2018. godine, odnosno o Predlogu za izbor zamenika javnog tužioca za ratne zločine, predložen je Vasilije Seratlić, sudija Prvog osnovnog suda u Beogradu.

U ovom slučaju reč je o kandidatu koji je takođe, budući da ne potiče iz reda javnih tužilaca, polagao ispit stručnosti i osposobljenosti, a takođe je reč o kandidatu koji je duži niz godina proveo kao sudijski saradnik u Višem sudu u Beogradu i to u Odeljenju za organizovani kriminal i ratne zločine. Zbog toga je Državno veće tužilaca smatralo da posebna, odnosno specifična osposobljenost ovog kandidata, odnosno veštine koje omogućavaju efikasnu primenu specifičnih znanja iz oblasti ratnih zločina, a za koje smatramo da ih je stekao u svom dugogodišnjem radu kao saradnik u ovom tužilaštvu, dakle to je opredelilo Državno veće tužilaca da među predloženim kandidatima upravo ovog kandidata predloži za prvi izbor za zamenika javnog tužioca za ratne zločine.

Na kraju, sve vas pozivam da u danu za glasanje glasate za sve predložene kandidate Državnog veća tužilaca, jer smatramo da će ovi kandidati opravdati naše i vaše poverenje. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima Branislava Goravica, izborni član Visokog saveta sudstva iz reda sudija.

Izvolite.

BRANISLAVA GORAVICA: Poštovani narodni poslanici, poštovani članovi radnog predsedništva, pred nama se nalaze dva predloga odluka o izboru sudija koji se prvi put biraju na sudijsku funkciju. Ja neću detaljno čitati ni imena kandidata, niti njihove biografije, ostvarene rezultate na ispitu koji su polagali i slično, jer su svi razlozi zbog kojih su ovi kandidati predloženi za izbor detaljno i obrazloženi u predlogu odluka koje su vam dostavljene. Samo ću navesti da se radi o dva predloga. Prvi predlog je sa sednice Visokog saveta sudstva od 1. oktobra 2018. godine, a drugi predlog je sa sednice Visokog saveta sudstva od 19. oktobra 2018. godine. Oba predloga sadrže imena i biografije 24 kandidata.

Ovaj predlog je samo jedan deo velikog oglasa po kome se popunjavaju upražnjena sudijska mesta u osnovnim sudovima Republike Srbije. Radi se o oglasu koji je objavljen u „Službenom glasniku Republike Srbije“, broj 14/18, od 23. februara 2018. godine, za brojne sudove u Republici Srbiji, ali ovoga puta govorimo samo o kandidatima za osnovne sudove.

Po ovom konkursu za osnovne sudove prijavilo se 1.034 kandidata, a od toga je 719 kandidata i pristupilo polaganju ispita. Naravno, postoje i kandidati koji su bili oslobođeni obaveze polaganja ispita, prevashodno oni koji su završili Pravosudnu akademiju.

Naravno, Visoki savet sudstva se prilikom predlaganja kandidata prevashodno rukovodio odredbama Zakona o sudijama i merodavnih pravilnika koji predviđaju koji su uslovi za izbor i svim ostalim dodatnim kriterijumima koji su identični kao i koji su dati u obrazloženju Državnog veća tužilaštva. Dakle, na sličan način je radio i Visoki savet sudstva.

Svi predlozi su od strane Odbora za pravosuđe Narodne skupštine Republike Srbije podržani, pa vas ja takođe pozivam da, nakon diskusije o kandidatima, i vi podržite ove predloge i da izaberemo za početak ovaj broj sudija, a mi ćemo vam u narednom periodu, po ovom istom oglasu, dostaviti predloge i za sudije sudova koji nisu sada obuhvaćeni. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: (Veroljub Arsić): Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Petar Petrović kao predsednik Odbora za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu.

Zatražite reč elektronski, kolega Petroviću.

Pokušajte da promenite elektronsku jedinicu. Sačekaćemo malo da službe pomognu.

Dok ne obezbede privremenu karticu za gospodina Petrovića, reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo narodni poslanici, malopre su predstavnici, odavno već, predstavnici predlagača ovde govorili skoro sat i po vremena predstavljajući predloge o kojima mi treba da raspravljamo i glasamo. Neću govoriti o kvalitetu rasprava, ali svakako nemamo ništa protiv i ne smeta nam. Naprotiv, tu ste da biste razgovarali sa narodnim poslanicima, ali problem je to što narodni poslanici nemaju mogućnost ni deo tog vremena da bi sa vama ostvarili komunikaciju.

I ovo što se dešava sa dnevnim redovima iz sednice u sednicu, stanje je sve gore i gore, i definitivno vladajuća većina se ponaša onako po sistemu „može nam se“ i uopšte ih ne zanimaju ni Poslovnik, ni parlamentarna demokratija ni parlamentarna iskustva. Ništa ih ne zanima. Oni su danas predvideli za ovu sednicu 25 tačaka dnevnog reda, objedinili ih u jednu tačku. Tu ima zaista tačaka koje nemaju veze jedna sa drugom, ima istina i nekih koje bi možda i mogle po Poslovniku da se objedine, ali 25 svakako ne, i čak ni one koje su mogle da se eventualno po Poslovniku objedine, nije trebalo to da se uradi upravo zbog značaja predloga zakona o kojima se na ovoj sednici raspravlja. Evo, i ministri su pričali koliko je značajno, kakve novine nam uvode itd., ali nažalost, teško da će moći nešto od toga da se kaže da bi pre svega građani Republike Srbije čuli o čemu se u Narodnoj skupštini raspravlja.

Sistem objedinjavanja tačaka dnevnog reda je potpuno suprotan Poslovniku, ali on u suštini znači gušenje delovanja parlamentarnih opozicionih stranaka u Parlamentu i tu više, ja mislim, da ne postoji niko kome to nije potpuno jasno.

Onda se desi, jutros sam u jednoj emisiji čula jednog narodnog poslanika iz vlasti, ime mu neću pominjati, koji kaže kako opozicija, istina, mislio je na ovaj deo opozicije koji kod usvajanja dnevnog reda potroši mnogo vremena, da opozicija pravi haos i svojim predlozima dnevnog reda, iako je to zaista apsolutno njihovo pravo, ma šta mislili mi o njima i o tim predlozima, koji su uglavnom više onako formalni da se ostavi utisak u javnosti, nego što suštinski nešto znače, i kaže poslanik koji glasa za sve Vladine predloge veoma često u toj, kako je rekao, papazjaniji ne zna ni šta piše u predlozima zakona, ne zna ni šta su amandmani. Kaže – ja na kraju ne znam ni za šta glasam, nego moram kasnije da uzmem pa da listam te predloge zakona, a u međuvremenu zakone. Dakle, tako nešto ja ne znam da li je zabeleženo.

Šta imamo interesantno na ovoj današnjoj sednici? Recimo, jedan od predloga zakona je zakon o izmeni Zakona o uređenju sudova i, gospodo

Kuburović, vi ste u obrazloženju napisali da se ovde radi samo o jednom članu, pomera se rok, i rekli ste da će uslovi za ispunjenje ovog člana koji menjate biti ispunjeni kada se usvoje amandmani na Ustav Republike Srbije. To je prosto neverovatno. To se dešavalo jedanput, negde 2003. godine, ja mislim kada je Gašo Knežević kao ministar prosvete u Narodnoj skupštini rekao da donosi zakon na osnovu nekog zakona koji još nije usvojen i koji još nije u proceduri, ali za koji on zna da će biti predložen kao zakon. E, ovo liči na to. Kako vi znate da će vam ti amandmani biti usvojeni? Kako znate da će biti usvojeni baš u tom tekstu koji vam je Venecijanska komisija zadala? Kako znate da će uopšte biti uslova da se o tim ustavnim amandmanima raspravlja i glasa?

Ili, recimo, zakon o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, gospodine Stefanoviću, usklađujete, između ostalog, sa zakonom o privatnom obezbeđenju, a zakon o privatnom obezbeđenju je danas na dnevnom redu istovremeno sa ovim zakonom. Šta ovo znači? Ovo znači, zapravo, da je vama Skupština servis Vlade Republike Srbije i da je, nažalost, skupštinska većina tu ulogu prihvatila, što je skandal nad skandalima. Znači, i kada bi bio usvojen taj zakon o privatnom obezbeđenju, vi ne možete donositi, usklađivati zakon o sprečavanju nasilja sa odredbama tog zakona zato što on neće biti objavljen u „Službenom glasniku“ momentom usvajanja ovde.

Mnogo vam se nešto žuri dok nam predstavljate ovde ove uglavnom prevedene i loše prevedene i suštinski loše predloge zakona i nadam se da ćemo o svakom i dalje još ponešto uspeti da kažemo ili bar o onim najvažnijim, ali, ministre Stefanoviću, vi ste govorili ovde i o izmenama Zakona o policiji. Mnogo je, verujte, manje važno da li će se policajac zvati policajac ili policijski službenik. Mi ne mislimo da je trebalo da budu posebni platni razredi za policiju. Svakako mislimo da policiji treba obezbediti uslove i mnogo bolje od onih koje sada imaju, da im treba obezbediti veće plate, jer ti ljudi zaista rade izuzetno značajan posao.

Evo, i danas je objavljeno da ste imali neko značajnije hapšenje. Šta beše u pitanju? Pranje novca ja mislim. Onda često informišete javnost da hapsite ljude ili grupe ljudi zbog distribucije droge i sve to jeste u redu i sve to jeste u vašoj nadležnosti, ali, ministre Stefanoviću, mi očekujemo danas od vas odgovore na neka konkretna pitanja. Vi se zaklinjete, i vi i predsednik države i predsednik Vlade i svi ministri zaklinjete se u borbu protiv korupcije, u nultu toleranciju na korupciju i kriminal, na nešto što ne postoji nigde na zemaljskoj kugli, ali ne reagujete na ono što narodni poslanici kažu u Parlamentu. Ne reagujete na afere koje, zapravo, drmaju Vladu Republike Srbije.

Dokle god vi ne budete dali odgovore na ta pitanja, a reći ću vam u međuvremenu i koja su to pitanja gde očekujem odgovor od ministra policije, vi imate problem u Vladi. Znae, ako postoji sumnja o aferi jednog, dvojice, troje ministara, i ako vi na to ne reagujete, onda to samo može da znači da je to

što postoji u javnosti tačno. I onda, kako možete sedeti u takvoj vladi? A ako pak nemate informacije i ne radite, onda opet ne možete sedeti u toj vladi.

Ozbiljni problemi postoje, pre svega, korupcionaški, u funkcionisanju pojedinih ministarstava, pojedinih ministara.

(Predsedavajući: Koleginice, to nema nikakve veze...)

... Vrlo ima veze, gospodine Arsiću.

(Predsedavajući: Nema, apsolutno nema.)

Gospodine Arsiću, govorim o policiji. Obraćam se ministru policije. Govorim o izmeni Zakona o policiji. Govorim o policijskim službenicima kojima danas utvrđujemo ili ćemo utvrditi platne razrede i hoću da vidim šta oni za te platne razrede rade. Ne razumem šta je vaš problem. Ako mislite da nam zabranite da govorimo, ionako ste stavili 25 tačaka da možemo da govorimo svega 40 i koliko minuta mi iz SRS-a, onda kažite – radikali, nema priče. Ali ne možete, znate da to ne možete i ja vas molim...

(Predsedavajući: Znači i vi da morate da se držite teme dnevnog reda.)

Vrlo, vrlo, evo, govorim u odnosu na član 1. Predloga o izmenama i dopunama Zakona o policiji.

Gospodine Stefanoviću, da li vi imate informacije za Narodnu skupštinu, a vezano za juče otkrivenu aferu potpredsednika vlade Rasima Ljajića? Vrlo prosto je naše pitanje – da li ste utvrdili o čemu se radi? Da li ta afeta postoji? Da li je to tačno? Da li ste preduzeli određene mere? Ako je tačno, da li ćete hapsiti, da li ste hapsili eventualno? Da li imate dokaze o tome što je ovde izneto vezano za Rasima Ljajića i njegovo učešće u tom narko-kartelu?

Dakle, morate da odgovorite na to pitanje. Morate da odgovorite na pitanje, recimo, šta se desilo, i da podnesete krivične prijave, i da nas obavestite da li ste ih podneli ili niste.

Morate da odgovorite na pitanje, mi smo još te 2011. godine kada je formirana „Tesla banka“, koja je navodno trebalo da finansira povratnike Srbe na teritoriju Republike Srpske Krajine, oni su to tada zvali Hrvatske, dakle mi smo tada govorili šta se krije iza toga. Rekli smo tada da će samo da se državne pare ubace u tu banku u Zagrebu i da će te pare lepo da pokradu tadašnji vlastodršci.

Pitanje za vas, ministre, jeste – da li se nešto preduzima u okviru vašeg ministarstva da vidimo šta je sa šest miliona evra? Obelodanjen je, evo, Martina Dalić, nekadašnji ministar u hrvatskoj vladi je objavila da su tih šest miliona evra ukrali Boris Tadić i Bojan Pajtić. A mi se sećamo da su u tu banku tada, Banku „Tesla“, uložena sredstva iz Republičkog razvojnog fonda Republike Srbije i iz Razvojnog fonda AP Vojvodina, na ravne časti, pa su onda još davali neki tajkuni u Hrvatskoj itd., koji su, kažu, verovali Pajtiću i Tadiću.

Mi smo u ovom nekom prethodnom periodu otvarali još neke afere i zaista morate, a odnose se na pojedine članove Vlade, i čekamo odgovore,

ministre Stefanoviću. Koliko je para potrošeno za ovu najsavremeniju opremu u Kliničkom centru, konkretno Kliničko-bolničkom centru u Nišu?

(Predsedavajući: Koleginice Radeta, ja sam bio zaista tolerantan. Evo, 12, 13. minut.)

Trinaesti minut. Imam 20 minuta.

(Predsedavajući: Postavite ministru pisana pitanja. Imate na to pravo. A sada vas molim da konačno počnete da govorite o zakonima koji su na dnevnom redu.)

Hvala, gospodine Arsiću, na tome da mogu ministra da pitam u pisanom obliku. Ja želim da javnost čuje da li je Ministarstvo, da li su ovi policajci kojima utvrđujemo platne razrede... Mi smo predložili da dobiju još više para, da im budu i veće plate, ali hoćemo da znamo šta se uradilo po pitanju nameštenog tendera, koji je namestio Zlatibor Lončar. Dakle, ne pitamo mi samo koliko je to para.

(Predsedavajući: Vi to kao narodni poslanik unapred znate da je namešteno nešto?)

Ne, nego pitam ministra. Mi imamo saznanja da jeste, a pitam ministra, pošto smo to pitali ovde pre tri, četiri, pet meseci, da li je ova policija nešto radila. Zaslužuju li ove plate ako nisu radili ništa na ovu temu? Ako su radili, javnost mora da zna šta su uradili. Javnost mora da zna zašto to moravski koridor, koji vodi Zorana Mihajlović, umesto 500.000 evra, koliko košta kod Azerbejdžana i Kine, kod njihovih graditelja, mi plaćamo 800.000 evra kod američkog „Behtela“.

(Predsedavajući: Mislite miliona?)

Miliona. Evo, vidiš da znaš o čemu pričam.

Kao što nismo dobili odgovor kako se desilo da ministar Šarčević 1,6 milion evra potroši na elektronske dnevnike. Kako je ta firma „Tesla“, sa kojom on privatno sarađuje, dobila taj posao, a mnogi su, odnosno bili su drugi ponuđači koji bi to uradili za tri puta manje novca? Ozbiljne teme, gospodine Arsiću, ozbiljne teme i moramo dobiti odgovore.

Imam još samo, evo, jednog ministra, pa ću onda da pričam još malo o policiji, jer sve ovo je o policiji. Dakle, imamo pitanje – šta je sa 143 miliona evra koje je Vanja Udovičić prebacio nekoj fantomskoj firmi, a radi se o sredstvima namenjenim za Olimpijsku univerzijadu?

Zašto želimo da dobijemo odgovore na sva ova pitanja? Ako je ovih pet ministara i potpredsednik Vlade šesti, Rasim Ljajić, ako su zaista uradili ovo što se zna da jesu, ali evo, vi kažete kako vi znate, mi tražimo da nam kaže ministar lično. Imao je vremena. Trebalo je da zna da dolazi u Narodnu skupštinu. Nadam se da je čuo sve ovo što smo mi u nekom međuvremenu govorili.

Ako ne možete danas, gospodine Stefanoviću, da odgovorite, mi ćemo imati strpljenja. Sutra se, kažu, ne radi, pa u petak kad se bude radilo, da nas

informišete o svemu ovome. Jer, ako je ovo tačno, onda kakva ste vi Vlada, ljudi moji? Onda ste vi Vlada u kojoj imate četiri korumpirana ministra i jednog korumpiranog potpredsednika Vlade. Gde je onda vaše zaklinjanje? Šta znači zapravo onda vaše zaklinjanje u borbu protiv korupcije i kriminala?

Rekoh već, lepo je to što vi hapsite sve one koji su se ogrešili i koji se ogreše o zakon. Radite to i više i intenzivnije, i mi srpski radikali podržavamo policiju. Mi insistiramo da policiji stvorite još bolje uslove, još adekvatnije uslove za rad. Nemojte štedeti, imate suficit, kažete. Doduše, mi ovde nismo videli izveštaj o završnom računu, u 18 godina svega jedanput, tako da mi vama to ne verujemo, znate, dok ne vidimo kako ste potrošili budžet. To se samo može videti kroz završni račun. Mi vama ništa ne verujemo. Ali, pošto vi kažete da imate suficita, da imate para koje otprilike ne znate gde ćete da potrošite, platite lepo kako bog zapoveda i policiju, i vojsku, i prosvetu i zdravstvene radnike i državnu upravu i zaposlene u lokalnoj samoupravi.

Zašto ti ljudi koji su direktni korisnici budžeta ili indirektni korisnici budžeta treba da uvek budu na nekoj margini zato što neko nema hrabrosti da kaže građanima Srbije – da, nama policija treba i policija treba da ima veliku platu? Nama lekari trebaju ovde u Srbiji, a ne u Nemačkoj, i oni treba da imaju veliku platu. U čemu je problem? Inflacija niska, para u budžetu koliko hoćete. Što štedite? Šta ćete? U slamarici da ih držite? Niste dobri domaćini ako imate toliko para a ovoliko ljudi je zaposleno pod vrlo teškim uslovima.

Da ne govorimo o socijalnim slučajevima. Da ne govorimo o zaposlenima koji rade samo za minimalac. Da ne govorimo to, gospođo Kuburović, to ću verovatno sledeći dan, vi ste, recimo, u zakonu o besplatnom pružanju pravne pomoći predvideli besplatnu pravnu pomoć samo za socijalne slučajeve. Besplatnu pravnu pomoć u Srbiji treba da dobiju svi zaposleni koji primaju samo minimalac mesečno, treba da dobiju svi penzioneri čija je penzija ispod republičkog proseka penzije.

Ljudi, nemojte samo da prepisujete iz Evropske unije. Lako je njima. Njihovi socijalni slučajevi imaju, dobijaju mesečno, ne isplati im se da rade, više nego što ovde troje dobije i zaradi za mesec dana na ime plata. Ne možete samo da prepisujete. Živimo u Srbiji, uskladite predloge zakona sa realnim stanjem u državi Srbiji.

Zaista, radite, slušajte malo narodne poslanike. To što nam zbijete u dogovoru sa skupštinskom većinom 25 tačaka u jednu tačku dnevnog reda pa očekujete da nećemo moći sve da vam kažemo ide malo teže. Malo je vremena, ali ipak uspevamo i nadam se da ćete i sada odvojiti i vi određeno vreme da odgovorite na pitanja.

Završavam, gospodine Arsiću.

Molim vas, gospodine Stefanoviću, nemojte da nam pričate paušalno. Ako sad nemate podatke, čekamo vas u petak. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nebojša Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Kada predstavnici predlagača, Vlade u ovom slučaju, dolaze u Narodnu skupštinu, naravno, mi nemamo bilo šta više od pretpostavke, odnosno *bona fides*, dobre volje, dobrog uverenja da će zakoni biti usvojeni. Vlada ih je, na kraju krajeva, i poslala Narodnoj skupštini u cilju da zakoni budu usvojeni. U kakvom obliku, naravno, utvrdiće Narodna skupština, odnosno prvo da li će oni biti usvojeni ili ne, ali i da li će biti izmenjeni amandmanima narodnih poslanika, i na to mi kao članovi Vlade nemamo nikakav uticaj, niti možemo da utičemo da li će oni biti na dnevnom redu, kada će oni biti na dnevnom redu i kada će i da li biti usvojeni.

Što se tiče toga, mi smo ove zakone i predložili očekujući da, naravno, ako i ukoliko budu usvojeni, određene zakonske norme budu usaglašene sa drugima da ne bismo ponovo morali da dolazimo pred Narodnu skupštinu sa tehničkim usaglašavanjem drugog zakona s onim koji je Narodna skupština već usvojila.

Što se tiče Ministarstva unutrašnjih poslova, naš cilj je, naravno, i mi na tome intenzivno radimo, da povećamo status, standard, životne uslove i položaj policajaca i svih drugih koji rade u MUP-u i vatrogasaca, pošto njih vrlo često zaborave, a danas govorimo o važnim zakonima iz ove oblasti, vatrogasaca, koji su jedan od važnih delova sistema zaštite naše zemlje, ali i onih ljudi koji ne rade u uniformi i pripadaju sektorima za ljudske resurse, finansije, sektoru unutrašnje kontrole, sektoru za IT, za međunarodnu saradnju, dakle ljudima koji svojim radom doprinose da rad MUP-a bude dobar.

Mi već treću godinu zaredom povećavamo plate policijskih službenika. Dakle, mi ih povećavamo jer želimo da policajci imaju dobre plate. Oni u Srbiji imaju... Naravno da uvek možemo da kažemo da želimo bolje. Ja želim da imaju plate najveće u celoj zemlji. Kao ministar unutrašnjih poslova želim tim ljudima sve najbolje. Moj posao je da želim za njih uvek više i ja za njih i radim više. U odnosu na njihov vozni park kakav su imali nekada, danas im je vozni park neuporedivo bolji. To treba pitati njih. Dakle, ne da to ja kažem, nego oni ljudi koji koriste ta patrolna vozila svakog dana.

Mi nastavljamo sa tim. Mi sa tim nismo stali. Kao što nabavljamo nova vatrogasna vozila, kao što nabavljamo novu opremu, zaštitnu opremu, naoružanje, sve ono što pripadnici policije treba da imaju i ne samo što smo to radili u prošlosti, već ćemo to intenzivno raditi ne samo u narednoj godini, već u ovoj godini će imati nova vozila i, da kažemo, novu opremu i u narednoj godini. Radićemo na popravci zgrada koje od 50-ih i 60-ih godina stoje u lošem stanju. Izgrađićemo nekoliko novih stanica policije, ali sačekaću da to uradimo pa ću onda doći pred Narodnu skupštinu da se pohvalim, da vidite da smo ono

što smo obećali uradili. To kada bude urađeno, tad mi verujte da smo završili posao.

Što se tiče drugih pitanja koje je gospođa Radeta ovde iznela, prvo, MUP – da bih to u potpunosti razjasnio, to gospođa Radeta dobro zna, ali ima ljudi, građana koji to ne znaju – postupa po zahtevima tužilaštva. Od oktobra 2013. godine u Srbiji je na snazi tužilačka istraga koja podrazumeva da sve prikupljene informacije, činjenice, obaveštenja, ukazivanja na moguće kršenje zakona tužilaštvo formuliše u zahtev za prikupljanje potrebnih obaveštenja, dostavlja Ministarstvu unutrašnjih poslova, koje postupa po tim zahtevima, prikuplja informacije i dostavlja nadležnom tužilaštvu.

Tužilac je taj koji je ovlašćen da samostalno procenjuje da li će nekog optužiti, dakle da li će optužnica biti podneta, za koje krivično delo, ili će odbaciti tu optužnicu. To, naravno, ne znači da tužilac to ne može da radi samostalno. Tužilac ne mora koristiti policiju. On može samostalno sazvati, pozvati bilo kog osumnjičenog, građanina u bilo kom svojstvu, prikupiti potrebna obaveštenja i na osnovu potrebnih obaveštenja odlučiti baš kao i u prethodnom slučaju. Dakle, često se govorilo, ne znam, imali smo slučaj tužilaca koji kažu da nisu nešto mogli da rade, policija im nije odgovorila. Izvinite, pozovite sami. Super! Ja ću da ispitam zašto policija nije uradila, a vi u međuvremenu pozovite osumnjičenog ili građanina i prikupite informaciju sami. Možete to da uradite, niko vam to ne brani, nego sve ono što je teško, neka uradi neko drugi, mi ne bismo da prljamo ruke. Neka svi urade svoj posao, za to primaju platu.

Što se tiče policije, policija radi težak posao, odgovoran posao u ovoj zemlji i treba da prima dobre plate. Naravno, ne mogu da kažem da su one idealne, jer policija deli sudbinu svog naroda i ne može se desiti da policajac ima veću platu od lekara, jer to prosto ne bi bilo normalno, ali treba da ima veliku platu i treba da ima dobre uslove za rad.

Što se tiče ovih afera koje ste vi izneli, za neke od afera MUP sa nadležnim tužilaštvima vrši provere. Dakle, mi ne možemo govoriti o detaljima tih provera zato što su one, da kažem, informacije koje su dostupne nadležnom tužiocu. Kada nadležni tužilac proceni da one mogu biti podeljene sa javnošću, bilo da se radi o tome da su one pokazane kao netačne i odbačene ili postoje elementi za koje će se goniti pred sudom, sud na kraju odlučuje da li je neko kriv ili ne, mi ćemo tada moći da obavestimo javnost.

Što se tiče „Tesla banke“, ne znam sada da vam kažem, do petka ću pribaviti informaciju. Neke provere su vršene vezane za navode da je država oštećena za iznos koji se pominjao.

Što se tiče nekih lica, neka lica smo i uhapsili vezano za Univerzitetski sportski savez, koja se sumnjiče za uzimanja, da kažem, za štetu koja je naneta Republici Srbiji u višemilionskom iznosu.

Što se tiče gospodina Ljajića, moram da kažem da MUP ne raspolaže informacijama da je gospodin Ljajić organizator ili deo neke organizovane kriminalne grupe. Moram da iznesem lično uverenje da zaista u to ne bih mogao da verujem, ali ostavljam, kako bih rekao, za sve druge slučajeve ostavljam prostor do petka da vam dam precizniji odgovor. Dakle, neke stvari su u toku. Neke provere se obavljaju i imaćemo detaljnije informacije, a da vam dostavim dotada ono što budem mogao da vam kažem, naravno, i ono što meni bude dostupno. Za sve ostalo nadležna tužilaštva će podići optužnice ili odbaciti te predmete i reći da tu nema elemenata krivičnog dela za koja se gone po službenoj dužnosti i time ćemo moći da definišemo to malo detaljnije. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, drago mi je da ste pomenuli zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, ali moram odmah na početku da kažem da iznosite netačne tvrdnje da je zakon namenjen samo za ona lica koja su korisnici socijalne pomoći. Da ste malo pažljivije pogledali, videli biste da je izričito rečeno da čak i lica, bez obzira na socijalni status, ukoliko bi angažovanjem advokata bila ugrožena, imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć, a pored toga, bez obzira na ekonomski status, primanja, postoji lista od 13 tačaka ko sve još ostvaruje pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa ovim zakonom – od dece, za svaki postupak kada treba da ostvare svoja prava, do lica koja su žrtve nasilja u porodici, torture, nečovečnog postupanja, zatim lica koja su tražioci azila, izbeglice, tako da nije istina da je samo namenjen za one koji su korisnici socijalne pravne pomoći.

Kada je reč o zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, moram da kažem da sam izuzetno ponosna što je Vlada Republike Srbije pokazala ozbiljnu nameru da se ovaj zakon konačno donese, s obzirom na to da je 17 godina pokušavano ili su pokušavali da prikažu da žele da donesu zakon o besplatnoj pravnoj pomoći prethodni ministri, još od 2001. godine, kada je formirana prva radna grupa. Neki članovi radne grupe su išli na studijske obuke u Južnoafričku Republiku da vide kako to tamo funkcioniše, ali nikada nisu pokazali pravu nameru. Verovatno namere nije bilo, jer ovaj zakon iziskuje izdvajanje velikih sredstava u budžetu Republike Srbije.

Ukoliko ste pogledali analizu ovog zakona, možete da vidite da je predviđeno da će na godišnjem nivou blizu 1,5 milijardi dinara u budžetu morati da se izdvoji da bi građani imali ostvareno pravo na besplatnu pravnu pomoć. To je sigurno ranije moglo da se desi. Samo ću vam reći da je Ministarstvo pravde 2012. godine, kada je SNS došla na vlast, imalo troškove oko sedam milijardi dinara koji nisu bili plaćeni godinama unazad. Veliki troškovi za

naknade advokata, preko dve milijarde dinara, koji godinama nisu dobijali naknade u vremenskim i razumnim rokovima, troškovi neisplaćeni za veštake, troškovi za tumače, da ne govorim o drugim obavezama. Nakon toga smo dobili obavezu da isplaćujemo naknade štete izabranim sudijama i tužiocima.

Sve to pokazuje da je država tada očigledno bila pred bankrotom i nije bila u mogućnosti da razmišlja ozbiljno o usvajanju zakona o besplatnoj pravnoj pomoći koja, još jednom ističem, zahteva velika sredstva i u budžetu Republike Srbije i u budžetu lokalnih samouprava, zato što će se upravo naknada plaćati polovično, iz budžeta Republike Srbije i iz lokalne samouprave koja bude angažovala advokata.

Verujem da ste mogli da se upoznate sa zakonom iako je objedinjena rasprava o velikom broju zakona. Svi zakoni koje je Ministarstvo pravde danas predložilo već nekoliko meseci se nalaze i u Narodnoj skupštini. Javna rasprava je trajala duži vremenski period i nijedan zakon nije donet preko noći. Reći ću samo da je većina zakona sa predlozima izašla krajem prošle godine i javne rasprave su i te kako dugo trajale, dajući mogućnost svima da učestvuju, pa i narodnim poslanicima. Imamo primera da su u toku javne rasprave prisustvovali i narodni poslanici, iznosili svoje primedbe. To je takođe jedan od načina da učestvujete i poboljšate tekst zakona.

Što se tiče zakona o uređenju sudova, istina je, ovaj zakon se ne pojavljuje prvi put pred vama, s obzirom na to da se dve godine unazad odlažu primena i prenos nadležnosti sa Ministarstva pravde na Visoki savet sudstva. Nije reč samo o ustavnim promenama. Pored toga moram da vam kažem da postoji Inicijativa za ocenu ustavnosti i zakonitosti ovakvih odredbi koje se nalaze pred Ustavnim sudom već nekoliko godina. Mislimo da bi bila i te kako velika šteta doneti ovakvu odredbu, a da možda Ustavni sud donese odluku i kaže da su ovakve odredbe neustavne.

Nije samo Ministarstvo pravde to koje je iniciralo odlaganje ove primene, s obzirom na to da je i VKS uputio inicijativu, jer treba da se preispitaju sve odredbe koje se odnose i na nadležnost Ministarstva pravde i na Visoki savet sudstva, smatrajući da ovakve odredbe kako su danas propisane ne odgovaraju stvarnosti i ne odgovaraju potrebama i VSS-a i Ministarstva pravde. Visoki savet sudstva je takođe dao pozitivno mišljenje na ovakav predlog zakona. Tu je i predstavnik VSS-a pa to može da potvrdi, smatrajući da u ovom momentu ne postoje uslovi za prenos nadležnosti, ne postoje okolnosti da bi VSS u punom kapacitetu preuzeo nadležnost koju treba.

Svakako, nisam prorok niti mogu da predvidim da će Ustav da bude usvojen, naročito ne u onom obliku kako je Ministarstvo pravde pripremilo predlog teksta, ali svakako verujem da će se pred narodnim poslanicima uskoro naći inicijativa Vlade Republike Srbije da raspravljate o tome da li ćete uopšte prihvatiti inicijativu Vlade da uđemo u postupak izmene Ustava Republike

Srbije upravo u delu koji se odnosi na sudsku vlast, na deo organizacije javnog tužilaštva, jer verujem da ćemo se svi složiti da te odredbe treba da menjamo. Da li će to biti na način kako je predložilo Ministarstvo pravde, videćemo tokom rasprave. Mi smo ispunili našu obavezu. Pripremili smo tekst u skladu sa mišljenjem Venecijanske komisije, a svakako, vi narodni poslanici ćete biti ti koji ćete dati konačnu reč, konačan sud i urediti kako taj predlog treba da izgleda, naravno, ukoliko pre toga uopšte prihvatite da se uđe u raspravu o konačnom tekstu ustavnih amandmana.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Ja sam prilično zadovoljna ovim što sam čula i od jednog i od drugog ministra, zato što su potvrdili svojim odgovorima da sam bila u pravu za sve što sam rekla.

Nije pitanje, gospođo Kuburović, da li su narodni poslanici imali vremena da ove zakone pročitaju. Kao što vidite, vrlo smo ih pročitali i analizirali, nego je problem u tome što ovde mora da se omogući vreme da građani čuju o čemu se ovde radi. Kažete – narodni poslanici su u javnoj raspravi mogli da učestvuju. Ovo je mesto gde učestvuju narodni poslanici.

U pravu sam bila i što se tiče ovog zakona o uređenju sudova. Kada je u pitanju zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, ništa niste rekli drugo što ja nisam rekla. Stavili ste mogućnost za besplatnu pravnu pomoć migrantima; istina, i određenim našim ranjivim grupama. Nažalost, veliki broj tih ljudi, ne mislim na migrante, jesu i korisnici socijalne pomoći, ali se iskreno nadam, na osnovu vašeg odgovora, da ćete prihvatiti naš amandman za besplatnu pravnu pomoć za sve penzionere kojima je penzija ispod proseka u Republici i za sve one koji rade za minimalac.

Gospodine Stefanoviću, kažete vi ste iz nekih praktičnih razloga ovde predložili da se usklađuje zakon sa zakonom koji još nije donet da ne biste dolazili svaki čas u Narodnu skupštinu. Morate ovde da dođete kada god vas narodni poslanici pozovu i to objašnjenje vam, takođe, samo potvrđuje ono što sam rekla u ovom mom prethodnom obraćanju.

Da, vatrogasci, svi zaposleni u policiji itd. treba da imaju veće plate i bolje uslove. Zapravo, treba da ih imaju svi koji se finansiraju iz budžeta.

Još jedna rečenica gospodinu Stefanoviću. Delimično ste dali odgovor vezano za ove afere. Nadam se da ćemo u petak, kako ste obećali, imati kompletniji odgovor i malo bolje pogledajte šta imate za Rasima Ljajića. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Kao što znate, ja sam uvek tu kada Narodna skupština traži moje prisustvo. Jedan sam od ministara koji dolazi uvek na sve odbore i trudim se zaista da odgovaram na sva pitanja i nastaviću to da radim. Kao neko ko je bio deo ovog doma, imam izuzetno poštovanje. Mislim da je ta vrsta dijaloga uvek dobra. Volim što ga i sa vama imam i kada imamo dijalog,

što uvek bude dosta dobrih i konkretnih predloga, za koje mislim da stvarno doprinose. I sa drugim kolegama sa kojima razgovaram, nekad se ne slažemo, nekad imamo žučne rasprave, ali to zaista nekada popravi zakon, i mnoge zakone smo popravili.

Drago mi je što su mnogi narodni poslanici u ovom domu, čak i kada pripadaju opozicionim političkim strankama, glasali za zakone koje predlažemo, ne zato što su deo većine, već zato što ti zakoni stvarno čine nešto dobro za Republiku Srbiju, tako da mislim da možemo u tom smislu da nastavimo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Petar Petrović kao predlagač.

PETAR PETROVIĆ: Poštovani ministri, poštovani saradnici u ministarstvima, poštovani predstavnici Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca, gospodine potpredsedniče, govoriću u ime Poslaničke grupe Jedinostvena Srbija, ali pre toga, u sklopu tog vremena, iskoristiću priliku da kao predsednik Odbora za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu kažem da su na sednici koja je održana pre nekoliko dana jednoglasno podržani svi predlozi zakona koji su došli iz Ministarstva pravde, kao i predlozi za izbor sudija koji se prvi put biraju na sudijsku funkciju i predlozi za izbor zamenika javnih tužilaca koji se prvi put biraju na ovu funkciju. Dakle, nije bilo nikakvih primedbi i predlog je ovog odbora da narodni poslanici Republike Srbije u danu za glasanje prihvate ove predloge zakona u načelu, kao i da prihvate predloge Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca za izbor sudija, odnosno zamenika javnih tužilaca.

Pošto ovde ima mnogo izmena i dopuna zakona, kao i novih zakona, ja ću svoje izlaganje usmeriti prema nekoliko zakonskih propisa, ali na početku odmah da kažem da će Poslanička grupa Jedinostvena Srbija u danu za glasanje podržati sve predloge zakona, kao i predloge za izbor sudija koji se prvi put biraju i izbor zamenika javnih tužilaca koji se prvi put biraju.

Dva su razloga zbog kojih je i jedno i drugo ministarstvo došlo pred ovu narodnu skupštinu sa predlozima izmena i dopuna predloženih zakona, kao i sa predlozima novih zakonskih rešenja. Prvi razlog, kada su u pitanju izmene i dopune zakona koji su danas pred nama, jeste taj što je u primeni ovih zakona, dakle u životu, primećeno da ima određenih nedorečenosti, određenih nesporazuma, da je težnja da se poboljšaju neka zakonska rešenja koja su već sada važeća, da bi se jednostavno bolje ljudi snalazili u primeni tih zakona, kako oni koji ih primenjuju tako i oni na koje se odnose.

Dakle, prvi zakon o kome ću ja reći nekoliko reči jeste Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama.

Jedinstvena Srbija podržava napore MUP-a da koliko-toliko uvede red na sportskim manifestacijama, naročito onim koje su značajnije, koje imaju mnogo veći broj posetilaca nego što imaju druge i da se jednostavno pokuša, mada mislim da Ministarstvo unutrašnjih poslova samo po sebi ne može da reši taj problem, kao što ne može da reši ni Ministarstvo pravde kroz određena zakonska rešenja, odnosno sudovi, tužilaštva u primeni tih zakonskih rešenja. Mislim da društvo kao društvo mora više da povede računa i da povede više akcija, da pokušamo da iskorenimo to nedolično ponašanje, da smirimo te navijačke strasti navijačkih grupa kojima je prilikom dolaska na stadion sve drugo preče nego gledanje ili fudbalske ili košarkaške ili rukomet ili neke druge utakmice.

Danas, nažalost, imamo novo zanimanje u Srbije, a to je zanimanje vođe navijača. Ja bih voleo da znam gde se završava ta škola, da upišemo decu da završe školu i da dobiju titulu vođe navijača, jer vidim da mnogi mediji populistički pišu ili izveštavaju o takvim ljudima koji sebe smatraju vođama navijača. Imamo slučaj da MUP mora na nekim sportskim manifestacijama da razdvaja navijačke grupe koje navijaju za isti klub. To samo u Srbiji ima. Ako mi volimo i navijamo za isti klub i pošli smo da bodrimo aktere tog nekog fudbalskog, košarkaškog ili nekog drugog događaja i treba MUP da angažuje dodatne snage milicije i policije da razdvaja te navijačke grupe, a došli su da navijaju za isti klub, izvinite, ja nigde nisam video da u Evropi to ima. A u Srbiji toga ima. Nažalost, mislim da tu treba malo veća društvena akcija da bude i pozdravljamo mi iz JS napore Ministarstva kroz ove promene zakona da pooštri kako kaznene mere tako i sve drugo da to nedolično ponašanje bude svedeno na najmanju moguću meru, odnosno, ako može, da se iskoreni, mada mislim da ne treba da budemo mnogo optimisti da ćemo u tako kratkom vremenskom periodu u budućnosti to iskoreniti.

Nažalost, tom nedoličnom ponašanju u mnogo čemu kumuju i funkcioneri određenih klubova, sportskih organizacija, svojim izjavama u medijima, tako da tim izjavama raspaljuju ionako raspaljene navijačke strasti među tim navijačkim grupama i zato dolazi do vrlo neželjenih posledica koje se nekada završavaju tragično, gubljenjem mladih života na samom sportskom događaju.

Drugi zakon o kome ću ja ispred Poslaničke grupe Jedinstvene Srbije reći nekoliko reči, da pohvalim Ministarstvo što je prepoznalo problem koji je nastao kada je stupio na snagu Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima, to je oko ovih famoznih, da tako kažem, obaveznih tehničkih pregleda za vozila starija od 15 godina, jer mi u Srbiji, nažalost, još uvek imamo dosta na našim putevima vozila koja su stara 15, 20 i više godina i opterećivali smo budžete naših građana time što smo ih, jednostavno, ovim zakonskim rešenjem primorali da dva puta

godišnje obavljaju tehničke preglede. Dobro je što će se to ukinuti kada budu izglasane ove izmene i dopune Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima.

Ono što takođe ispred Poslaničke grupe Jedinствene Srbije pozdravljam, i kao vozač i kao čovek koji je stalno u saobraćaju, jeste to što ste prepoznali problem sa pešacima i pešačkim prelazima, odnosno da će sada malo blaže, da kažem tako, da se pripadnici saobraćajne policije odnose prema vozačima koji, da kažem uslovno, ne propuštaju pešake prilikom prelaska na pešačkom prelazu. Već je ovde objašnjeno, da ja sada ne objašnjavam, ko hoće da čita zakon može da pročita, kada je vozač obavezan da propusti pešaka, a kada, da kažem tako, pravi prekršaje i dovodi sebe da bude primenjena sankcija prema njemu.

O ovim drugim zakonima iz oblasti MUP-a govoriće moji saradnici iz Poslaničke grupe Jedinствene Srbije, a ja ću govoriti sada nekoliko minuta o zakonima koji su došli iz Ministarstva pravde.

Vidim, odnosno naglašavam da i ovde, pored toga što je Ministarstvo pravde prepoznalo probleme koji su nastali u primeni ovih zakona, čija se izmena i dopuna sada traži, jeste...

(Isključen mikrofoni.)

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Petroviću, vi ste dobili reč kao ovlašćeni predstavnik predlagача, a ne kao ovlašćeni ispred poslaničke grupe ili šef poslaničke grupe.

(Petar Petrović: Ja sam kao predlagач dobio reč.)

Jeste kao predlagач. Pa niste vi predlagali zakone.

Izvolite, nastavite.

PETAR PETROVIĆ: Dakle, Ministarstvo pravde je, pored ovoga što je prepoznalo kao problem u primeni određenih zakonskih rešenja, došlo sa izmenom i dopunom određenih zakona da bi se poboljšali važeći tekstovi zakona, a izašlo je i sa predlogom novih zakona, što je obaveza iz Nacionalne strategije reforme pravosuđa, kao i Akcionog plana za Poglavlja 23 i 24, kao i obaveza prema GREKO grupi itd.

Dakle, prvo da krenemo od zakona o parničnom postupku. Tu se menja jedan, odnosno par članova, gde se u stvari omogućava učesnicima u parnici da na drugačiji, na kvalitetniji način reše svoj problem, jer se sada omogućava tužiocima da mogu bez saglasnosti tuženika svoje dobro, odnosno stvar da ustupe nekome, dok je dosada to bila obaveza tuženika.

Kada su pitanju dopune Zakona o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera, dobro je što se uvodi tzv. prvi razgovor. To se odnosi na ona kažnjena lica koja izdržavaju svoje kazne u kućnom pritvoru. Ima tu i drugih stvari gde su povećane, da kažem, obaveza i disciplina tih ljudi koji izdržavaju kaznu u svojim stanovima ili kućama, da moraju strogo da se pridržavaju propisa,

odnosno da poštuju ono što imaju, elektronski uređaj na sebi, da ga ne uništavaju, jer za to ima određenih sankcija.

Ono što je vrlo interesantno jeste potpuno novi zakon o besplatnoj pravnoj pomoći. Ovde je već bilo nekih komentara o tome. Međutim, mislim da je Ministarstvo na pravi način, posle diskusije koja je trajala nekoliko meseci, došlo sa predlogom zakona koji je danas pred nama i koji će naići, garantujem u ime Jedinствene Srbije, na široku podršku građana koji nisu u situaciji da sada mogu da izdvoje sredstva, naročito građani koji nemaju dovoljno sredstava, a imaju potrebu i obavezu da svoja prava traže, odnosno da traže zaštitu svojih prava pred nadležnim sudskim ili nekim državnim institucijama.

Dakle, tačno i precizno je naznačeno ko ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, zatim, ko može da pruža besplatnu pravnu pomoć, da će Ministarstvo vršiti kontrolu onih lica koja vrše besplatnu pravnu pomoć, tako da će se ova šarenolikost koja je bila dosada, svesti u jedan zakonski okvir, gde će ljudi kojima je potrebna besplatna pravna pomoć znati kome da se obrate da bi dobili tu besplatnu pravnu pomoć koju će Ministarstvo finansirati preko određenih advokata koji, takođe, moraju da budu prijavljeni i registrovani u Ministarstvu pravde da bi mogli da pružaju besplatnu pravnu pomoć, kao i preko lokalnih samouprava, odnosno pravnih službi lokalnih samouprava.

Takođe, dato je pravo i određenim vladinim organizacijama da pod određenim uslovima mogu da pružaju pravnu pomoć. Mi kao Poslanička grupa Jedinствene Srbije ćemo u danu za glasanje taj zakon podržati.

I na kraju par rečenica bih rekao i o zakonu o lobiranju, što je takođe nov zakon u našem pravu. Ovde je na jedan zakonski način uređeno da se štiti javni interes, da je određeno ko može da bude lobista, pravno i fizičko lice koje mora da bude registrovano da položi određeni ispit ispred ispitne komisije Pravosudne akademije, da bude uvedeno u spisak lobista koji mogu to da rade i da ugovori koje zaključuju sa onima kojima pružaju usluge lobiranja budu overeni i budu prosleđeni nadležnim institucijama.

Sve u svemu, na ovaj način mi dobijamo nova zakonska rešenja u ove dve oblasti koja će, siguran sam, poboljšati pravni život i pravnu sigurnost građana i pravnih lica u Republici Srbiji, a to znači još jedan korak ka bržem ulasku Srbije u Evropsku uniju sa izjednačavanjem zakonodavstva sa zakonodavstvom zemalja Evropske unije. To znači bolji život, kao što sam rekao, za sve građane Republike Srbije.

Iz tog razloga, još jednom, sve pohvale za Ministarstvo pravde i za Ministarstvo unutrašnjih poslova na predloženim zakonskim rešenjima. Još jednom ponavljam, u danu za glasanje poslanici Jedinствene Srbije će podržati sve predložene zakone. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li izvestioci nadležnih odbora žele reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik gospođa Elvira Kovač.

ELVIRA KOVAČ: Zahvaljujem.

Uvaženi predsedavajući, gospodo ministri sa saradnicima, ja ću kao ovlašćena predstavnica Poslaničke grupe Savez vojvođanskih Mađara – Partija za demokratsko delovanje najpre govoriti o jednoj temi koja je za vojvođanske Mađare izuzetno značajna i onda ću o određenim predlozima zakona govoriti uglavnom kao deo akcionih planova za pregovaračka poglavlja 23 i 24, odnosno iz vida evropskih integracija.

Prvi zakona o kojem sam mislila da govorim je Predlog zakona o dobrovoljnom vatrogastvu.

Naime, u okviru vojvođanskomađarske zajednice ovo je izuzetno značajna tema. Neka dobrovoljna vatrogasna društva imaju tradiciju od 150 godina, višedecenijsku, dugogodišnju. I, kao što smo to čuli, činjenica je da, zapravo, ova tema uopšte nije bila regulisana jednim zakonom. Znači, bilo je vrlo razučeno. Nije postojao jedinstven i jasan okvir o statusu dobrovoljnih vatrogasnih društava, iliti udruženja, o njihovom položaju, sistemu zaštite i spasavanja, uslovima koje zapravo treba da ispunjavaju radi ovih poslova, a složićemo se da su oni izuzetno značajni i da je ovo vrlo humana aktivnost. Dosada je najviše ova tema, odnosno položaj ovih društava regulisan Zakonom o udruženjima i dobro je što će posle ovoga, zapravo, društvo moći da formira, da osnuje najmanje tri osnivača, fizička ili pravna lica, i zapravo se svojstvo pravnog lica stiće upisom u Registar udruženja.

Međutim, ono što je sada novina, pored ovih osnovnih stvari koje su regulisane Zakonom o udruženjima, dobrovoljno vatrogasno društvo će biti dužno da podnese dokaz da je formiralo, opremilo i da održava najmanje jednu dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu, uverenje, zapravo, MUP-a da ispunjava uslove u pogledu posedovanja vatrogasne jedinice i broja pripadnika. Mi smo se konsultovali sa onima koji su u ovoj temi, kojima je ovo značajno. Oni su, zapravo, pohvalili, da ne bude da sad ovo komplikuje, oni su, zapravo, pohvalili što se ovim predlogom zakona stavlja naglasak na dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu i da je ovo dobro i da je ovo predlagano.

Naravno, iz ovog predloga zakona mi, zapravo, ne vidimo ove uslove. Po zakonu je ministar taj koji propisuje uslove i za ovo ima tri meseca, iliti 90 dana od stupanja na snagu zakona. Samo apelujemo da se kod donošenja ovih podzakonskih akata vodi računa da sve to bude jasno, transparentno, da svi budu informisani na vreme, da zaista ne bude nekih, ne daj bože, negativnih uticaja na, kažem, već postojeća udruženja.

Ima nekoliko vrlo pozitivnih stvari koje bih želela da naglasim i, kažem, koje su i sami ljudi sa kojima smo se konsultovali naglasili. Pored davanja na značaju ovim vatrogasnim jedinicama, oni su pohvalili i činjenicu kategorizacije. Kažu, da su bili u mogućnosti ranije, već bi je i predlagali, jer,

naime, na osnovu ovog predloga, shodno nameni, opremljenosti, obučenosti članova se utvrđuju kategorije vatrogasnih jedinica i predaju se uslovi za njihovo formiranje. Dobrovoljne vatrogasne jedinice mogu biti prve, druge ili treće kategorije, u zavisnosti od materijalne i tehničke opremljenosti.

Ovo je još jedna pozitivna stvar, ali dve najveće pozitivne stvari koje bih u ime poslanika Saveza vojvođanskih Mađara volela da naglasim, zapravo, jeste to da bi skupštine jedinica lokalnih samouprava trebalo da donesu taj akt, a rok je šest meseci od stupanja na snagu zakona, kojim će utvrditi sistem podsticaja i povlastica koje je dužna da obezbedi za pripadnike dobrovoljnih vatrogasnih jedinica da bi na neki način motivisali što više ljudi iz zajednice, što više pripadnika lokalne zajednice da se aktiviraju.

Smatramo da je ovo izuzetno značajno, a možda je najznačajnije ovo što ovaj predlog zakona donosi to da pripadnik dobrovoljne vatrogasne jedinice prilikom učešća u gašenju požara ili prilikom vršenja obuke bude povređen ili oboli, da on ima pravo zdravstvenog, penzijskog i invalidskog osiguranja. To je sada jasno da je bilo regulisano nekim drugim zakonom po uslovima utvrđenim za pripadnike vatrogasno-spasilačkih jedinica MUP-a u skladu sa propisima o penzijsko-invalidskom osiguranju.

Ono što bih želela još da pohvalim i da naglasim i od čega mislim da su svi bili malo uplašeni, jeste da ovim predlogom zakona zapravo nije oduzeta imovina tim dosada postojećim, dobrovoljnim vatrogasnim društvima i da, što se tiče njihovog finansiranja, i dalje su tu mogućnosti koje stoje u Zakonu o udruženjima, kao što su donacije, članarine, subvencije, pokloni, odnosno obavljanje privredne druge delatnosti kojom se stiče dobit, ali i iz budžeta kako Republike Srbije, AP, jedinica lokalne samouprava kroz, naravno, dodelu sredstava kao što je to omogućeno i udruženjima za određene programe ili za nedostajući deo sredstava za finansiranje programa koji realizuju.

Kao što sam to malopre spomenula, dobro je što je ostavljeno pa, recimo, dovoljno vremena, godinu i po dana iliti 18 meseci da već dosada registrovana vatrogasna društva dostave APR-u dokaz o posedovanju dobrovoljne vatrogasne jedinice bez plaćanja naknade. Kažem, nadam se da će svi oni obratiti dovoljno pažnje na ovo i da nećemo doći do toga da moraju da budu brisani. Ono što vi vrlo dobro znate, gospodine ministre, ono na šta se oni žale, najveći problem jeste zastarela tehnika, nedovoljno sredstava, kažu da su ogromni kvarovi kako na vozilima, tako i na ostaloj tehnici. Kada do toga dođe, prvo se svi intenzivno bave time kako da dođu do sredstava kojima će popraviti i da su male nade za kupovinu novih.

Trudiću se da se u preostalom vremenu poslaničke grupe, kao što sam to naglasila, baziram na nekoliko predloga zakona koji su značajni sa polja evropskih integracija Republike Srbije. Zakon o ispitivanju, žigosanju i obeležavanju oružja, naprava i municije, o smanjenju rizika od katastrofa i

upravljanju vanrednim situacijama, o besplatnoj pravnoj pomoći, o kritičnoj infrastrukturi i o zaštiti podataka o ličnosti, to su, zapravo, uglavnom sve naše obaveze iz Poglavlja 23 i 24, iliti usklađivanje sa pravnim tekovinama Evropske unije.

Ukoliko to predsedavajući dozvoli, želela bih da se bavim zapravo time šta stoji u opštoj poziciji EU iz januara 2014. godine, jer u pregovaračkom okviru stoji da načela na kojima se zasnivaju pregovori, između ostalog, kažu – pregovori će se zasnivati na postignućima Srbije, a dinamika će zavisiti od napretka koji Srbija ostvari u pogledu ispunjavanja uslova za članstvo.

Nadalje, u ovoj pregovaračkoj, opštoj pregovaračkoj poziciji EU, naglašeno je i da zaista mora postojati opšta ravnoteža u napretku, što se tiče svih poglavlja, i s obzirom na povezanosti ovih mnogo spominjanih poglavlja, 23 – pravosuđe i osnovna prava, i 24 – sloboda prava i bezbednost, i vrednosti na kojima je zapravo Evropska unija zasnovana. Imajući u vidu njihov značaj za sprovođenje pravnih tekovina Evropske unije u svim oblastima, ukoliko napredak u ovim pomenutim poglavljima bude u značajnom zaostatku u odnosu na celokupan napredak pregovora, nažalost, komisija na sopstvenu inicijativu, iliti na inicijativu jedne trećine država članica, može predložiti da se ne otvore, ili ne zatvore određena pregovaračka poglavlja dok se ova neravnoteža u ostvarenom napretku ne reši.

Zašto pričam o tome? Zato što mislim da se vrlo često, skoro svakodnevno može čuti koja su zapravo blokirajuća poglavlja, i mislim da je iz ove pozicije, pregovaračke pozicije EU, ali koja je prihvaćena pregovaračkom pozicijom Vlade Republike Srbije iz januara 2014. godine, jasno da, pored Pregovaračkog poglavlja 35 – ostala pitanja, zapravo i ova pregovaračka poglavlja 23 i 24 mogu da budu blokirajuća. Zbog toga je izuzetno značajno, mislim da je bitno naglasiti, poslanici SVM to svakako pozdravljaju, što ćemo posle rasprave, negde sledeće nedelje, pretpostavljam, i usvajanjem nekoliko zakona koji se nalaze na dnevnom redu učiniti korak bliže Evropskoj uniji. Tako ćemo ispuniti jedno od merila, npr. donošenje zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Znači, spomenuti zakoni o kojima sam govorila, kao što sam naglasila, jesu deo procesa usklađivanja sa korpusom evropskog pravnog nasleđa.

Moram da priznam da nismo stručni da, kao uvaženi gospodin ministar, govorimo o zakonu o smanjenju rizika od katastrofe i upravljanju vanrednim situacijama, ali ono što je u potpunosti jasno, pored usklađivanja sa direktivama jeste koliko je značajno da iskoristimo mogućnosti koje zapravo nudi ovaj jedinstveni mehanizam EU u oblasti civilne zaštite, kako na nivou saradnje eksperata, treninga, obuka, ali ono što je mnogo značajnije, sistem ranog upozorenja, neposredna komunikacija, odgovor na vanrednu situaciju, razmena informacija, najbolje prakse, monitoring, koordinisane operacije, sufinansiranje transporta itd.

Nadalje, vratiću se sada malo još na polje evropskih integracija, na to kako se Srbija ocenjuje, zapravo, dva puta godišnje. Negde početkom proleća, uglavnom je to april, i ove godine je bio to 17. april 2018. godine, dobijamo izveštaj Evropske komisije za Pregovaračko poglavlje 23. Između ostalog, izveštaj Evropske komisije ovog aprila je rekao da je pristup pravdi otežan zbog nedostatka efikasnog sistema besplatne pravne pomoći. Usvajanje zakona o besplatnoj pravnoj pomoći dodatno je odloženo. Dalje se moraju rešiti pitanja kao što su svrha zakona, njegovi korisnici i pružaoci besplatne pravne pomoći.

Poslanici SVM svakako pozdravljaju i stava su da je sada konačno, posle odlaganja, znamo i za razne probleme, nesuglasice između nevladinog sektora, advokata i zašto je trebalo toliko vremena da konačno ovaj predlog stigne u Skupštinu i da se stavi na dnevni red, znači, pozdravljamo to da je on konačno u proceduri i nadam se da ćemo imati vremena, a ja sam to rekla i na sastanku sa poslanicima iz Evropskog parlamenta, da sledeći izveštaj koji se očekuje početkom novembra, da ocena bude da će on biti usvojen od Narodne skupštine, jer već smo stigli do toga da je pohvaljeno to što je prošao Vladu i što je u parlamentarnoj proceduri, ali da će nam pomoći da ocena bude bolja, koju sada očekujemo u novembru.

Znači, mi smo stanovišta da se socijalno ugroženima mora obezbediti besplatna pravna pomoć, polazeći od preporuka Saveta Evrope i činjenice da je u Evropskoj uniji pravo na besplatnu pravnu pomoć jedno od osnovnih prava, čijim se ostvarivanjem obezbeđuje delotvoran pristup pravdi. U Povelji EU o osnovnim pravima, zapravo stoji da, koja je doneta 2000. godine, stoji da svakome treba pružiti mogućnost da bude savetovan i zastupan, branjen, a da se onima koji nemaju dovoljno sredstava mora učiniti dostupnom pravna pomoć u meri koja je neophodna da bi im se obezbedio efikasan pristup pravdi.

Smatramo da zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći, biće tu još kritika i pitanja, ministarka će to objasniti, mora da bude uređen način ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć, organizacija službi pri opštinama, formiranje i vođenje registara svih pružalaca pravne pomoći, bilo da se radi o advokatima ili službama lokalnih samouprava.

Ono što smatramo da je značajno, ne sme se smetnuti sa uma činjenica da je zapravo primarna pravna pomoć, iliti pravno savetovanje građana izvan i pre formalnih pravnih postupaka od posebnog značaja, da bi ova primarna pravna pomoć doprinosila pravnoj sigurnosti, umanjio bi se broj nepotrebnih postupaka, rasteretili bi se sudovi i trebalo bi uvažiti i podržati zapravo savetodavnu aktivnost unutar sistema besplatne pravne pomoći i, kao što sam malopre spomenula, odredbe koje su bile sporne i otežavale, odnosno odugovlačile proces donošenja ovog zakona su se odnosile uglavnom na krug pružalaca usluga besplatne pravne pomoći i tu smo čuli advokate koji se bune kako je o tome na različit način razmišljao nevladin sektor i sama advokatura.

Međutim, ministarka je prisutna sa saradnicima pa bih želela malo da pohvalim i Ministarstvo pravde, uprkos činjenici da zakon nije usvojen ranije, Ministarstvo pravde je obavljalo druge aktivnosti usmerene na jačanje pristupa pravdi i izmenama javnobeležničke tarife predviđeno je da osobe sa invaliditetom više neće biti u obavezi da plaćaju uvećanu naknadu za posao javnog beležnika u slučaju kada u sastavljanju javnobeležničke isprave učestvuju pozvani svedoci i drugi, javni beležnik, prevodioci ili tumači.

Svakako, ovo pozdravljamo. Ovo je normalno usklađivanje sa antidiskriminacionim propisima, a sa druge strane je prihvatanje iliti ispunjenje preporuke Poverenice za zaštitu ravnopravnosti, koja je ukazala na nejednak tretman slabovidnih osoba u postupku sastavljanja isprave pred javnim beležnikom. Ono što je takođe značajno jeste da je, zapravo, posle skoro decenije, Ministarstvo pravde u martu ove godine postavilo 17 stalnih sudskih tumača za znakovni jezik za gluva lica, što je prvo postavljenje posle dugo, dugo godina. Obaveza Republike Srbije je da stvori uslove za uživanje i zaštitu prava na pravnu pomoć, a izvire iz više univerzalnih međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima koja garantuju pravo na pristup pravdi i pravično suđenje, između ostalog, Opšta deklaracija o pravima čoveka, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima i Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Sledeća dva predloga zakona su deo naših obaveza i oni su predviđeni akcionim planovima za poglavlja 23. i 24. Možda sa nekima kasnimo, sa nekima smo se taman sustigli, ali je činjenica da su akcioni planovi vrlo ambiciozno postavljeni i da se trenutno radi na reviziji akcionih planova i završetak te revizije se očekuje krajem ove godine.

Jedan zakon je o kritičnoj infrastrukturi i pohvalili bismo to da je obrazovana multisektorska radna grupa koja je radila na izradi ovog zakonodavnog okvira.

Drugi je zakon o zaštiti podataka o ličnosti, oko koga će verovatno takođe biti od strane drugih formulisane određene kritike, ali želela bih da naglasim da je zaista donošenje ovog zakona predviđeno u akcionim planovima za poglavlja 23. i 24 i da Akcioni plan za Poglavlje 24. predviđa, i o tome smo slušali pre neki dan na Odboru za evropske integracije, Sporazum sa Kancelarijom EU za pravosudnu saradnju ili „Evrodžast“, kako to zovemo, a da bi se sklopio ovaj sporazuma sa „Evrodžastom“, bilo je neophodno izmeniti Zakon o zaštiti podataka o ličnosti i ličnih podataka.

Pored toga bih naglasila da je predviđeno i da je potrebno sprovesti obuku tužilaca i sudija na terenu, vezano za ovu temu.

Uvažena gospođa ministarka je spomenula u svom izlaganju da je bila javna rasprava. Sada malo da odbranim kritike i proverila sam, kada govorimo i Predlogu zakona o zaštiti podataka o ličnosti, javna rasprava je zapravo bila

od početka decembra prošle godine i trajala je do sredine januara ove godine. Ono što je, takođe, značajno, dobijeno je pozitivno mišljenje kako Evropske komisije tako i „Evrodžasta“ na ovaj predlog i, kao što sam rekla, ovo je jedan od zakona gde smo se, otprilike, sustigli, zato što je njegovo usvajanje predviđeno za treći kvartal 2018. godine.

Da sumiram, poslanici SVM će u danu za glasanje glasati za sve predloge koji su pred nama. Drago nam je da ćemo učiniti nekoliko koraka ka približavanju Evropskoj uniji.

Molim uvaženog ministra unutrašnjih poslova da se do kraja i kod donošenja podzakonskih akata vodi računa o dobrovoljnim vatrogasnim društvima. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik gospodin Živković.

Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala.

Zoran Živković, da budemo precizni.

Imamo uobičajenu sliku sednice Narodne skupštine Republike Srbije, a to je da se ona saziva po hitnom postupku i 10 zakona od ovih 18 koji su na dnevnom redu su iz Vlade poslani u Parlament, znači usvojeni na Vladi Srbije u roku koji je manji od 10 dana u odnosu na dan kad je nama poslat ovaj materijal, a četiri zakona su usvojena na Vladi istog dana kad je nama predsednica Skupštine poslala to kao narodnim poslanicima.

Mi smo dobili ovaj saziv 26. oktobra, a 26. oktobra Vlada je usvojila Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o privatnom obezbeđenju, Predlog zakona o kritičnoj infrastrukturi, Predlog zakona o ispitivanju, žigosanju i obeležavanju oružja, naprava i municije i Predlog zakona o dobrovoljnom vatrogastvu.

To su sve ozbiljni zakoni, ali je potpuno nejasno s kojom pameću, po kojoj proceduri, po kojoj metodologiji, s kojom namerom predsednica Skupštine nama šalje zakon koji je tog istog dana u kasnim poslepodnevnim satima došao iz Nemanjine 11. Ona, koja je prva na izvoru, nije uspela da pročita te zakone, a kamoli da donese odluku da je to tako hitno da mora da se raspravlja već danas.

Ja ne sumnjam u kvalitet zakona koji su došli iz Ministarstva unutrašnjih poslova. Tu je, inače, imalo dobrih zakona i ranije. Ja imam visoko poverenje u 95% ljudi koji rade u tom ministarstvu. Naravno, i u tom ministarstvu i u svim drugima uvek, pa i sada, smrdi odozgo, ne valja odozgo, ali nema nikakvog razloga da se dobri zakoni stavljaju u jednu besmisleni poziciju da budu pod sumnjom, jer kako da nemate sumnju u to da vam neko preko noći iz Nemanjine, verovatno nekim tunelom podzemnim, preko Predsedništva Srbije dovde dovozi, a onda nama predsednica Skupštine sama, ili uz nečiji savet...

Pitao bih je da je ovde, ali nije, zašto nam to daje tako. Znači, nijedan od njih nije tog karaktera da nije mogao da sačeka bar nekoliko nedelja da se upozna javnost, stručna javnost i javnost uopšte, i da da pozitivnu ocenu o tim zakonima.

Znači, govorim o ovim zakonima koji su došli iz Ministarstva unutrašnjih poslova i poslanička grupa kojoj ja pripadam i ja lično nemamo nijedan amandman na te zakone, tako da tu bude jasno, osim na prvi zakon koji je na dnevnom redu, iz tehničkih razloga koje ću kasnije da objasnim. To su leksički amandmani.

Druga tipična situacija za zasedanje Skupštine Srbije je to da u sali nema skoro nikoga. Poslanika vladajuće koalicije ima 42 trenutno. Koliko se sećam, tu se hvalilo većinom dvotrećinskom ili tako nečim. Dvotrećinska većina u ovom parlamentu bi bila skoro 170 poslanika, a ovde ima samo 40. Ovde se već zna šta se dešava, ali za građane koji gledaju slučajno ovaj prenos interesantno je posebno danas što cela jedna poslanička grupa koja je sastavni deo vladajuće koalicije nije tu prisutna. Mislim na SDPS, predsednika njihovog, Ljajića. Ne znam šta se dešava, ali mislim da ćemo doznati jako brzo i da to što se dešava ide u dobrom smeru.

Što se tiče policijskih zakona, ja se samo nadam da su o zakonu o policiji, koji je na dnevnom redu danas, konsultovani sindikati i ovlašćena lica. Tu se radi, praktično, o pravima zaposlenih u Ministarstvu i ja se nadam da su sindikati, kojih ima tamo dovoljno, konsultovani u kreiranju ovog zakona. To me interesuje iz više razloga i iz jednog ličnog razloga, koji nema veze sa prihodima, sa platama, nego ja sam počasni član jednog policijskog sindikata već jako dugo, pa i sa te strane imam jedno interesovanje prema ovoj oblasti.

Imamo izmene zakona o nasilju na sportskim događajima. Naravno da su i postojeći zakonski akti bili dobri. Nadam se da su ovi bolji. Imam poverenje u one koji su realno pisali ove predloge zakona da to ide ka još boljoj zaštiti.

Naravno, može da se na sportskim događajima dešava svašta. Može i da gori pola stadiona, a može i da se slomi pola hale, a mogu da budu i normalni uslovi za odigravanje sportskog događaja i ja preporučujem, a to znaju ljudi koji su duže u Ministarstvu, koji prate šta se tamo dešava, koji su pravi profesionalci. Recimo, organizacija finala Kupa „Radivoje Korać“ u košarci. U zadnjih petnaestak godina otprilike sedam-osam puta se to dešavalo u Nišu i jedno pet-šest puta sam ja bio odgovoran za organizaciju tog finala i tamo se nije desilo ništa. Jednom je jedna baklja upaljena i reakcija prisutne žandarmerije je bila takva da to više nikome neće pasti na pamet da ponovi, ali upravo preventiva, razgovori sa navijačkim grupama dovode do toga da ih dovedete u red. Postojeći zakonski propisi, plus profesionalno angažovanje policije dovodi do toga da sportski događaji mogu da budu normalni.

Naravno, uvek se otvara to pitanje poštovanja zakona. Mene interesuje da li će dobri prijatelji, koji su dobri prijatelji ljudima koji su vrlo bliski profesionalno, prijateljski, rođaćki, predstavnicima najviše vlasti u Srbiji, biti tretirani na sportskim događajima kao i ovi drugi, da li oni koji idu po svetskim prvenstvima i ne znam kuda sve sa ljudima iz najbližeg okruženja predsednika države, da li će njihov kriminal biti tretiran isto kao i kod onih koji su sami po sebi takvi kakvi jesu.

Kazne u saobraćaju apsolutno treba da budu oštrije i tu nema nikakve sumnje. To je jedna stvar i tu se potpuno slažemo, ja se nadam, svi. Raduje me što je neko pametan u Ministarstvu uočio da je besmislena bila ona mera o registraciji vozila starijih od 15 godina dva puta godišnje. To da li je 14, 15 ili 16 zavisi od toga kako je auto čuvan, kako je servisiran ranije i nadam se da je jedno ozbiljno i pametno razmišljanje o toj lošoj odredbi dovelo do toga da se ona sada povuče, a da nije to udvaranje nekom potencijalnom biračkom telu gde je neko pomislio da njegovo biračko telo vozi upravo takve automobile, pa da bi sada bilo loše da se opterećuju novim davanjima.

Naravno da je dobro da se žigosanje oružja i svega onoga što je u dugom nazivu ovog zakona obavlja kod nas i da za to postoje uslovi i da za to postoje normalni ljudi koji to mogu da rade i ja podržavam taj zakon, bez obzira na napise u nekim medijima da je taj posao u stvari, to oko oružja i tih stvari, da je to u stvari porodični posao ministra. Ja ne bih da ulazim u te analize, ali bilo je na nekim naslovnim stranama.

(Marija Obradović: Kakvo je ovo izražavanje? Ovo je sramota.)

Toliko o policijskim zakonima i ja bih molio da me zaštitite od napada ratoborne predsednice Odbora za bezbednost.

Znači, neka čuju gledaoci...

PREDSEDAVAJUĆI: Nastavite, kolega Živkoviću.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala lepo.

Naravno, postoje i predlozi zakona koji su poslali iz Ministarstva pravde i opšte je poznato da mi poštujemo sve što predlaže mlada ministarka, govorim ovo apsolutno afirmativno bez bilo kakvih, da ne bude da neko brani nekoga sada ovde ponovo, ali nažalost, tu ima loših primera, i to nekoliko njih.

Recimo, da se zadržim na tri. Jedan je zakon o uređenju sudova, odnosno izmena Zakona o uređenju sudova. Ja ću da pročitam srpskoj javnosti taj zakon. On je na osmini jedne stranice i kaže da se u Zakonu o uređenju sudova, pa onda ide u tri reda koje su sve to izmene zakona, u članu 1. se reči „1. januar 2019. godine“ zamenjuju rečima „1. januar 2020. godine“. To znači da je ovaj zakon trebalo da počne da važi od, kao što piše, 1. januara sledeće godine, ali da je Ministarstvo ili neko pored Ministarstva ili neko u Ministarstvu ili neko protiv Ministarstva sprečio da se dovede stanje u sudovima na to da se primeni ovaj zakon pa se to odlaže za 1. januar 2020. godine. Ja nisam, imam puno godina i

bio sam nešto i u ovim državnim organima i naravno znam šta rade sudovi, ali je potpuno neobjašnjivo da neko ne zna da organizuje sudove po zakonu koji je sam doneo.

Da vam to bude, znači da gledaocima to bude još jasnije, ovaj zakon je, inače, trebalo da važi od 1. januara 2018. godine, pa je onda promenjen da važi od 1. januara 2019. godine, a sada se pomera da važi od 1. januara 2020. godine. Misterija. Šta se to dešava? Ako je to toliko komplikovano, pa daj da ga poništimo skroz, da se ne primenjuje, a ako može da se primenjuje, onda neka se primenjuje u vremenu koje je... Znači, sposobno ministarstvo, ako ima dobru nameru, moglo bi do 1. januara 2019. godine da stvori sistem sudstva u Srbiji, a ne da ga samo uredi.

Imamo dva velika zakona, zakon o lobiranju, koji bi trebalo da bude zakon koji treba da bude prihvaćen u svakom društvu ako su za to stvoreni društveni uslovi, za šta mislim da nisu u Srbiji, i ako se da u tekstu koji je takav da može da pozitivno odgovori na ono što jesu tema i nadležnost takvog zakona. Šta imamo ovde? Imamo kroz ovaj zakon pokušaj legalizacije korupcije. Očigledno je da ćemo iza tog kreiranja dobiti kao u slučaju izvršitelja, kao u slučaju ovih kućepazitelja ili kako se već to zove, načelnika zgrada, pa i u slučaju ovom ćemo imati tu mahom ljude koji su bliski vladajućoj stranci ili vladajućim strankama, mada danas nije sigurno koja je vladajuća, koja nije, i da to bude čista legalizacija onoga što već sada imamo kao korupciju.

Naravno, lepše je da se zoveš lobista nego koruptivni pripadnik režima, i ja to razumem, ali to nije na dobro Srbije. Zašto to govorim? Zato što je ovaj zakon napravljen tako da bude pun rupa koje će omogućiti da se lobiranje sprovodi na način koji je apsolutno protivan interesima države, građana, naroda i zato ja pozivam ministarku da povuče ovaj zakon, da uvaži primedbe koje su već iznete prema ovom zakonu i da nam u nekom sledećem roku izađe sa dobrim predlogom zakona da ne bismo došli do toga da se i zakon o lobiranju, koji treba da počne da važi, ne znam, osam dana od dana objavljivanja, da opet bude odloženo njegovo važenje za godinu, dve ili tri, kao što smo imali kod nekih drugih zakona iz istog ministarstva.

Konačno, imamo jako loš zakon. Naravno, za lobiranje, za zakon o lobiranju naša poslanička grupa traži da se obriše ceo, sa jasnim obrazloženjem, a to isto važi i za zakon o zaštiti podataka o ličnosti. Naravno da je to vrlo važna stvar. Naravno da je to nešto što svaka država koja makar i geografski pripada Evropi treba da ima u svojoj legislativi. To su važne stvari, posebno u ovoj eri zloupotreba podataka o ličnosti, ne samo kod nas ali intenzivno i u ovoj državi, i treba da se donese zakon, ali zakon koji ima smisla. Ovaj zakon je besmislen.

Ja vas pozivam, poštovane kolege, a pozivam i građane Srbije da se o tome izveste, obaveste na sajtu Poverenika za informacije od javnog značaja, da se pogledaju primedbe koje je, još uvek poverenik, gospodin Rodoljub Šabić

dao na ovaj predlog zakona. On je nekada bio u državnim organima, mislim da je bio ministar za državnu i lokalnu samoupravu, ima dug staž u radu u organima države, Poverenik je već ne znam koliko, nekoliko godina, pred kraj mandata, i treba verovati onome što on navodi kao primedbe na ovaj zakon. Ima ih puno. Naravno, ovo je laički parlament i bilo bi potpuno besmisleno da ja sada govorim o svim detaljima koje bi i doktori pravnih nauka, čak i da nisu lažirani, koji su sada u većini, teško razumeli, ali da se fokusiram samo na jednu stvar, a to je da je i u Nacrtu ovog zakona, u članu 40. stajalo da prava na zaštitu ovih podataka o ličnosti mogu da budu ograničena zakonom. Reč zakon je izbrisana iz te rečenice, iz tog člana.

To je u stvari metafora kako radi ova vlast. Ovaj zakon je donet da se izbriše zakon, da se izbriše zakonitost i stavlja se 90 ili nekoliko desetina primera gde se navodno iz viših interesa, državnih, istrage, ovoga, onoga, ne primenjuje zaštita podataka o ličnosti, nego svako može da provali u to. To je ono svaki dan. Imamo na svakim izborima u poslednjih šest-sedam godina da nam dolaze „kontrolori“ iz vladajućih stanaka sa biračkim spiskom u koje pišu imena ljudi koji treba da glasaju na tom biračkom mestu. To je očigledno. Oni se time hvale, prozivaju ljude, zovu telefonom sa lica mesta. To je jedan od primera.

Imamo dnevnu osudu na društvenim mrežama, gde čim neko kaže nešto smisleno protiv režima, opravdano, a ima razloga za to koliko god hoćete, da se objave njegovi podaci, da se objavi gde stanuje, da se slikaju njegova deca, njegovi rođaci, da se kopaju, što je najgore, ne samo istine nego i laži o njegovom životu. To imamo svaki dan.

Ovim zakonom gde vi stavljate na procenu da kroz podzakonske akte onima koji treba da sprovode ovaj zakon date mogućnost da praktično ne sprovode ovaj zakon ako oni procene da postoji neki interes, to je...

(Blažo Knežević: Kako si ti procenio za „Sablju“?)

Za „Sablju“ ko se interesuje, ja sam spreman da mu ponovim sve, i da mu ispričam i da mu sprovedem...

Ja vas molim da me zaštitite od dobacivanja, ako je to po Poslovniku.

Vašim osmehom ste ih umirili. Hvala vam na tome.

Prema tome, moramo da se naučimo nekoliko stvari, posebno oni koji kažu da imaju apsolutnu podršku građana, dvotrećinsku većinu i ostale tra-la-la pesme, da bar poštuju minimum procedure, da kad dođe neki zakon, dajte jedno sedam dana, 15 dana, da se poslanici, javnost, eksperti, laici, upoznaju sa tim zakonom. Možete i vi da iskoristite tih 15 dana da afirmišete stvari koje bi trebalo da budu dobre za Srbiju ako se ti zakoni usvoje, ali bar malo procedure. Ovako, ja to neću da kažem ali sam siguran da bi neki rekli da je to divljanje vlasti. Ja to, naravno, neću da kažem, vi znate da ja ne koristim teške izraze i ružne reči, neću to da učinim ni ovog trenutka.

Konačno, dokaz da većina od ovih zakona nije dobra biće i u tome što će poslanici vlasti da daju nekoliko stotina amandmana na ove zakone, a amandmani se daju kad mislite da nešto treba da se popravi, a kad mislite da nešto treba da se popravi, to znači da nešto ne valja.

Ja vas pozivam, gospodo i dame iz vlasti, da stavite amandmane, ako ih već niste stavili, upravo na ova dva zakona, za koje mislim da ih treba obrisati odmah, i to na način koji će stimulirati Ministarstvo pravde da sledeći put izađe sa ozbiljnim predlogom ovih zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Po Poslovniku Marijan Ristićević.

MARIJAN RISTIĆEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, reklamiram član 107. Poslovnika, dostojanstvo Narodne skupštine.

Gospodine ministre, morate poraditi malo na ovim kafanama. Ili da ih bude manje, ili da im se ograniči radno vreme, ili da pre večere ne služe alkohol ili da služe u manjim količinama. Imali smo sada pokaznu vežbu „fruškogorskog bisera“ koji je ovde prikazao sebe kao eksperta za korupciju. Samo šteta što je bio s one druge strane korupcije. Pri tome se pozvao, verovao ili ne, na „svetu kravu“ koja se zove Poverenik za informacije od javnog značaja. Koliko je taj poverenik nezavisan, koliko je vrstan i koliko je stručan, pokazuje to što je bio ministar u njegovoj vladi. Koliko se ja sećam, bio je ministar, bio je potpredsednik Skupštine, bio je poslanik, bio je u tri partije. Pravo da vam kažem, ne znam kako se ta moralna gromada našla na mestu Poverenika, jer to je trebalo da pripadne nekom vrsnom pravniku koji se nije bavio politikom.

Sledeće što je on pokušao da izbegne, da odgovori a kakva je to korupcija bila prilikom prodaje DIN-a, prilikom prodaje DIV-a, koja je izvršena za vreme „Sablje“, a on kao tadašnji ministar unutrašnjih poslova i te kako je zaslužan što je „Sablja“ uvedena, jer je dopustio da kao ministar unutrašnjih poslova dopusti da mu bude ubijen premijer jedne članice i da na kraju zauzme njegovo mesto. Dame i gospodo narodni poslanici, on se pozvao na svoje godine. Kažu da mudrost ide sa godinama, ali mom kolegi poljoprivredniku idu samo godine. Hvala.

PREDSEDNIK: Član 107. ste rekli?

(Marijan Ristićević: Ne tražim da se glasa.)

Hvala.

Povreda Poslovnika Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: I član 106, gospodo predsednice – unapred kažem da ne tražim da se izjasnimo glasanjem – pošto niste bili tu u tom trenutku kada je, suprotno onome što propisuje član 106, ovde bilo neprimerenih sadržaja koji apsolutno nikakve veze nemaju s tačkom dnevnog reda, odnosno konkretnih

obraćanja drugim poslaničkim grupama, prisutnim ministrima i različitim, potpuno neprihvatljivih poruka.

Kada govorimo o poslaničkim grupama, jedan kratak pogled na naše redove dovoljan je da se čovek uveri da mi poslaničku grupu i predstavljamo. Onaj koji je tu sam kao čunđ a govori – moja poslanička grupa i ja, teško da je u prilici da bilo šta komentariše na tu temu.

Kad se govori o našim predlozima kojima nešto popravljamo, popravljamo razumevanje onih koji očigledno nisu u stanju da razumeju dobre i jednostavne stvari, stvari kao što su uspesi koje postiže Srbija danas a koje svakako nije mogla da ima u njegovo vreme. Potpuno je poznato iz kojih razloga, to su najbolje opisali oni sami. Nije mogao tada da se postigne nikakav uspeh, između ostalog zato što su, kako sami priznaju, ti ljudi bili u stanju samo da rade na ličnom bogaćenju na, kako su ono rekli, „nameštanju konkursa, tendera, uzimanju provizije“ itd. To su razlozi zbog kojih oni ne razumeju, a mi im pomažemo da razumeju, između ostalog, i našim diskusijama.

Aluzije na navijače, inače, potpuno neprikladne. Dobra vest za one koji su zabrinuti – danas se ne dešava, a njima se baš dešavalo da navijače koriste za nasilno zauzimanje vlasti. Je l' tako bilo? Pa im još i daju nagrade. Država im daje nagrade za to što su u tome učestvovali. Toga danas nema. To je za Srbiju dobra vest. Za one koji to slušaju, ne tako dobra.

Podzemlje, tuneli, kopanja itd., druge mračne aluzije, nisam na to mislio da reagujem, ali da znate, nije mu prvi put. Ovakve aluzije imao je i pre, čini mi se, tri ili četiri godine, kada je rekao za Dragana Đilasa da je pljačkaš grobova. Je l' tako beše bilo? Zašto je to meni interesantno? U toj istoj izjavi rekao je za njega i da je neki strašan tajkun – je l' tako? – monopolistički tajkun, a da je prvi od svih tajkuna koji su stigli u njegovu tadašnju stranku, ali i najgori i najopasniji, da ponovim njegove reči a baš na tu temu. Šta se tu sada dešava između njih, ja ne znam, ali očigledno ide u dobrom smeru.

I, pošto je pominjao izbore, ako slučajno ide u tom smeru, tu će se jasno pokazati koliko je to za sve njih dobro i korisno. Oni danas mogu da kažu šta god im padne na pamet o bilo kome od nas. Primer je i ovaj čovek. Oni mogu na bilo kojoj televiziji, u bilo kojim novinama da kažu šta god im padne na pamet o Aleksandru Vučiću, o bilo kome od nas. Primer su i on, i Dragan Đilas i Vuk Jeremić. A njih, zamislite, ni dan-danas na Javnom servisu ne sme niko ni da pomene. Ali znate šta, narod to dobro razume, pa kada do tih izbora dođe, prolazite onako kako ste prolazili godinama unazad. I znate šta, još mnogo godina ćete isto tako.

PREDSEDNIK: Član 106. Da li želite da se glasa? (Ne.)

Reč ima Sanda Rašković Ivić.

Izvolite.

SANDA RAŠKOVIĆ IVIĆ: Hvala, gospođo predsednice.

Gospođo ministarko, gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, mi danas treba da diskutujemo o 17 zakona koji su jako važni. Ja ću se pridružiti lamentima mojih prethodnika koji smatraju da zaista nije trebalo uraditi to da se o ovoliko zakona diskutuje pod samo jednom tačkom, zato što su mnogi od ovih zakona... Naime, sve su to zakoni koji su važni, ali mnogi su i životni i bilo bi interesantno i dobro i korisno da smo imali više vremena da o svemu porazgovaramo. Ali dobro, to je već neka ustaljena praksa i moje retorsko pitanje bi bilo dokle će se sa tom praksom ići. Ali zaista samo retorsko pitanje; na njega, bojim se, ne mogu da očekujem nikakav odgovor.

Prvo ću krenuti od 1. tačke dnevnog reda, odnosno prvog zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama. Tu je jako dobro bilo što sam čula od ministra da je vrlo često bila upotrebljavana reč preventiva. Preventiva je zaista jako važna, pogotovo kod nas, u našoj zemlji. Srbija je, hvala bogu, svojim geografskim i klimatskim položajem blagoslovena što nema nikakve ni uragane, ni tajfune, nemamo neke ni jake zemljotrese, nemamo cunamije, ali zato imamo neke druge nepogode, koje baš možemo kroz preventivno delovanje odlično da predupredimo.

Ono što bi bila moja primedba, odnosno primedba naše cele poslaničke grupe jeste da mi smatramo da je šteta što ovaj sektor nije podignut na nivo neke direkcije koja bi imala možda šire, više, bolje ingerencije. Na taj način bi, mislim, i kadrovski i logistički, kad kažem kadrovski, ne mislim na gospodina Marića, mislim da on dobro radi svoj posao i ja iz opozicije hoću i da ga pohvalim, ali mislim na ove druge zaposlene, jer ono što ja čujem od ljudi koji rade u MUP-u, mnogi kažu da upravo u taj sektor za vanredne situacije dolaze ljudi, dolaze policajci i ljudi zaposleni u MUP-u kao po nekoj kazni, ljudi koji su već možda pred penzijom, koji nisu mnogo zainteresovani za to, a znamo i da logistički mi nismo baš kao država, to znači i taj sektor, najbolje opremljeni, a o čemu nam svakako svedoči i ona situacija, koja je doduše vezana za lokalnu samoupravu, ali opet taj sektor je kapa, ono što se desilo u Novom Pazaru kada su izgorele dve žene jer nije bilo sredstava, nije bilo merdevina, nije bilo pravog načina, odnosno nije bilo sredstava da se taj požar ugasi.

Moja sledeća pažnja u diskusiji biće na tački 13, odnosno na zakonu o zaštiti podataka o ličnosti. Šteta je da je to tek tačka 13. Svi znamo boljku ove skupštine, a to je da se obično na prva dva zakona, ili možda čak samo na prvi zakon, na prvih nekoliko članova podnose stotine amandmana.

Ovde smo videli da su primedbe stavili već pomenuti poverenik gospodin Šabić, ali stavila je primedbe i SPC i ja sam sigurna da ja nisam jedini narodni poslanik koji je dobio pismo od Crkve, gde se Crkva buni i stavlja primedbe govoreći da je ona učestvovala vrlo prilježno u javnoj raspravi, međutim, da nijedna od njenih teza i njenih nekih stvari koje je želela da

promeni nije usvojena. Naravno, ništa nije usvojeno ni od strane Poverenika, koji je dao svoje mišljenje na 27 strana.

Ono na šta bih se ja skoncentrisala u ovom trenutku jeste član, mislim da se radi o članu 40, gde je reč „zakonom“, odnosno reč „zakon“ izbačena. Zaista je malo apsurdno da mi donosimo dopunu zakona gde izbacujemo reč „zakon“, i to je vrlo ozbiljna stvar zato što su te informacije od posebnog značaja. Ako se ta zakonitost izbaci, to je urušavanje pravnog sistema i ono je u suprotnosti sa Ustavom, sa zakonom, sa međunarodnim dokumentima i konvencijama i ozbiljno narušava princip vladavine prava. Narušava, takođe, i naš ustav, Ustav Srbije, koji u svom članu 42, koji ću ja ovde citirati, jemči zaštitu podataka o ličnosti. Stavom 2. istog člana određeno je „da se prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti uređuje zakonom“.

Sada postavljam pitanje gospođi ministarki Kuburović – da li će se zaštita podataka onda, ako se ne uređuje zakonom, uređivati „Informerom“? Mi smo bili svedoci pre neku nedelju kako je zdravstveni karton jedne naše sugrađanke osvanuo u „Informeru“, u tom dnevnom tabloidu, i da je žena bila stavljena na stub srama. Danas ta žena, sutra može neko drugi, može neko od nas ili može i čak neko od vas ko u tom trenutku ne bude baš u najboljoj milosti.

Mislim da reč „zakon“ treba vratiti u zakon, jer se na ovaj način zakon obesmišljava. Ako te reči „zakonska ograničenja“, ta reč „zakon“ nije samo obična reč, ona je i paradigma i ona govori o tome da zakon zaista treba da nas štiti.

Dalje bih rekla nekoliko reči o Predlogu zakona o izmenama Zakona o parničnom postupku. To je vrlo kratka dopuna, međutim, ja nekako imam utisak da je predložena izmena člana 204. Zakona o parničnom postupku u stvari nastavak politike kreiranja društvenog ambijenta pod uticajem krupnog kapitala, u konkretnom slučaju poslovnih banaka.

Naime, zaista, poslovne banke kod nas su zacarile. One su više nego dobro zaštićene i ta ideja da se ljudi i ne pitaju da li žele da sa nekim drugim, kada banka digne ruke, odnosno kad taj kredit bude prodat, da budu prodati i oni poput nekih srednjovekovnih kmetova.

Naime, o čemu se radi? Radi se o tome da, recimo, čovek uzme kredit, servisira ga neko vreme, kao što je bio slučaj sa ovih iks hiljada, čini mi se 20.000 ljudi koji imaju kredite u švajcarcima, a koje, nažalost, samo Srbija iz celog okruženja, iz Centralne Evrope nije uspela da reši a svi ostali jesu, i nakon određenog broja godina ili meseci, ali češće godina, čovek počne da, kolokvijalno rečeno, štuca sa isplatama, odnosno sa servisiranjem tog kredita i banka ga tuži.

Sad se tu pojavljuju neke firmice koje će taj njegov kredit da otkupe. On, naravno, mora da izađe iz tog stana. Sve gubi ako je npr. od 50.000 švajcarskih franaka već isplatio 60.000, ali treba da isplati još a on dalje za to nema. I ne

samo to, onda ta firma bez pitanja, jer s tom firmom koja je otkupila njegov kredit nije on nikada bio ni u kakvom ugovornom odnosu, njega niko ne pita po zakonu da li on želi da prihvati da ima sada nekog novog tužitelja, tog tuženog niko ništa ne pita, banka jednostavno, trljajući ruke dobro obeštećena, izađe i ako je mogla mirno, pošto je dobila sav novac nazad i vrlo često i mnogo preko toga, da se prosto povuče i da taj deo kredita otpiše.

Znači, mi sad imamo situaciju koja je vrlo ružna, rekla bih, a to je da je uveden jedan princip nejednakosti, da je uveden princip forsiranja onih koji imaju nad onima koji imaju manje ili nemaju, nad onima koji ne mogu da budu i nisu deo sistema, jer su fizička lica, naspram banaka, koje su predstavnice krupnog kapitala. U državama obično imate to da građani više ili manje maskirani dođu pa pljačkaju banke. Kod nas ispada da banke pljačkaju građane, i to da ih pljačkaju još i osnažene, i to sa novim, inoviranim i pojačanim zakonskim rešenjima. Znači, to je stvar koju bi svakako trebalo izbeći.

Što se tiče ovog predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, naravno, mi podržavamo to da se ovaj drugi tehnički pregled skida sa dnevnog reda, iako mislimo da bi bilo dobro, s obzirom na to da mi živimo u državi u kojoj većina građana vozi automobile koji su stariji od 15 godina, jer nam tako dobro ide, mislim da bi ipak trebalo da se urade dva pregleda tehnička, ali da bude u stvari cena samo jednog tehničkog pregleda, upravo zarad bezbednosti saobraćaja.

Što se tiče Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, ovaj zakon je usvojen pre 15 godina, a pre dve godine tadašnji premijer, sadašnji predsednik države gospodin Aleksandar Vučić je rekao da je država nemoćna pred navijačima, huliganima i tim navijačkim grupama.

Ja bih, svakako, i kao majka i kao građanka ovde napravila jednu distinkciju između navijača, odnosno momaka i devojaka, češće momaka, koji navijaju za svoj tim, oblače majice, šalove, idu, viču, pevaju i onih koji su huligani, koji prave nered i huligana koji su povezani sa kriminalnim grupama, a znamo dobro i da su te kriminalne grupe vrlo često povezane i sa određenim državnim strukturama. O tome ću reći par reči nešto kasnije.

Takođe bih rekla, što se tiče samog problema tih navijača, ja ću ih tako zvati iako ne mislim na ovu prvu grupu navijača o kojoj sam pričala, jer ne želim da te ljude na taj način uvredim, mislim da je problem što ovde nije samo reč o tim huliganima, bolje da ih tako nazovemo, koji svoje nezakonito ponašanje pokazuju na samoj tribini, najčešće su to ipak fudbalske tribine, nego je problem što se to prostire i dalje, odnosno što to ide, što je uvezano sa nameštanjem rezultata u sportskim kladionicama i takođe sa trgovinom narkoticima.

Takođe bih rekla da je policija i dosada imala dosta odvezane ruke u načinu na koji je mogla da deluje prema tim huliganskim grupama. Međutim,

evo, imamo situaciju, recimo, prošle godine imate slučaj sa onim derbijem na stadionu „Partizana“ u kome su u sukobu učestvovali takođe i navijači iz Hrvatske. Policija i tužilaštvo su pred sud izveli samo grupu koja je u tom sukobu dobila teške batine, a nisu izveli onu grupu koja je pod zaštitom. To je javna tajna i znamo da postoje određene grupe koje su pod zaštitom. To znači da su to tzv. naši huligani koje ne treba dirati i koje treba štititi ako znamo da je, recimo, na tom stadionu i oko njega sve pokriveno kamerama, a nikada ti vinovnici nisu došli pred lice pravde. Takođe, zna se vrlo dobro koliko su određene vođe navijačkih grupa bile povezane sa organizovanim kriminalom i koliko puta i koliko godina su oni odlagali svoj odlazak ne samo na sud, nego i na izvršenje tog dela.

Referisaću se na istraživanja KRIK-a koja govore o Aleksandru Stankoviću. On je sada pokojni. Ubijen je negde u ovo vreme, čini mi se, pre dve godine, u jednom mafijaškom obračunu. On je poznatiji pod svojim nadimkom Sale Mutavi. Stanković je bio vođa navijačke grupe „Janjičari“, koja je bila poznata po nasilnim incidentima, a kažu zli jezici da je on bio i jedan od izvođača radova u Savamali, ali to su zli jezici, ja u to neću da ulazim.

Znači, ta huliganska skupina i društvo koje se skupljalo oko nje obezbeđivala je beogradske splavove, a Stanković kažu da je imao veze u policiji, jer on nikada nije odslužio petogodišnju zatvorsku kaznu na koju je osuđen kao organizator šverca droge. Znači, ne zato što se tukao, nego je bio organizator šverca droge.

KRIK je otkrio da mu je sud „12 puta odložio odlazak u zatvor zbog lošeg zdravlja“. Stanković je, međutim, u isto vreme kada je bio jako bolestan pa nije mogao da se javi organima gonjenja bio viđen na tribinama i učestvovao je u tučama. Takođe želim da podsetim da je čovek koji je vrlo blizak Stankoviću i koji je deo ekipe ubijenog narko-dilera i tog pokojnog vođe huligana učestvovao i bio u obezbeđenju predsednika Aleksandra Vučića upravo u maju, mislim 31. maja 2017. godine, kada je predsednik inaugurisan i polagao svoju zakletvu ovde u Narodnoj skupštini Republike Srbije. O tome da se deca visokih funkcionera viđaju i u pratnji i u društvu sa ljudima koji su navijači huliganskog tipa, tzv. žestoki momci koji imaju krivične prijave, o tome je već ovde bilo reči, a to ću samo pomenuti.

Imam na kraju jedno pitanje za ministra policije, odnosno volela bih da mi iznese podatak koliko je krivičnih dela ubistava u poslednjih pet godina povezano sa navijačkim grupama. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima ministarka Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem, uvažena predsednice.

Dame i gospodo narodni poslanici, ne bih želela da ostane da nisam htela da odgovorim na pitanje gospodina Živkovića. Iako sam se javila, da znate, sistem nije registrovao.

Pre svega, pominjali ste Zakon o uređenju sudova i kako Ministarstvo pravde nije sposobno da uredi sudove. Da ste malo bolje čitali odredbu koja treba da se promeni, apsolutno nijedan deo se ne odnosi na samu organizaciju sudova, već se isključivo odnosi na nadležnosti Ministarstva pravde i nadležnosti Visokog saveta sudstva.

Koliko je ko sposoban da organizuje sudove, videli smo 2010. godine, kada ste ukinuli desetine sudova i 836 sudija ostavili bez funkcije. Ovo ministarstvo je ministarstvo koje i te kako radi na unapređenju položaja i zaposlenih i sudija i nikada se više nije ulagalo u sudstvo nego što se sada ulaže. Podsetiću vas da ste ostavili sudnice koje su bile u golubarnicima, gde apsolutno nije bilo nikakvog pristupa. Da ne govorimo o invalidima i starim licima koja nisu mogla ni da dođu do sudnice.

Upravo, i ponoviću, nije mi teško, koliko god puta treba, da se ova odredba odnosi na prenos nadležnosti između Ministarstva pravde i Visokog saveta sudstva. Ukoliko niste uspeali da vidite da li smo sposobni ili ne da uredimo ovo i prenesemo nadležnosti, podsetiću vas da je reč o Zakonu o uređenju sudova koji je donet 2008. godine, pa je menjan 2009. godine, pa 2010. godine, pa 2011. nekoliko puta. Ne bih rekla da je to zakon koji je donela ova vlast, već upravo dok ste vi bili na vlasti, pa pokušavamo da ispravimo sve brljotine koje se nalaze u ovom zakonu.

Bilo je pokušaja da Ministarstvo pravde promeni Zakon o uređenju sudova 2013. godine, ali nažalost, od strane Venecijanske komisije tada nismo dobili dozvolu za to jer je rečeno da moramo da sačekamo sa ustavnim promenama kako bi se konačno regulisalo šta je to u nadležnosti Visokog saveta sudstva, šta u nadležnosti Ministarstva pravde da bismo mogli dalje da pristupimo reformama koje se sprovode.

Tako da je verovatno ovaj zakon bio najkraći koji ste mogli da komentarišete, s obzirom na obim ostalih zakona, pa ste istakli primedbu da nismo sposobni da uređujemo sudstvo iako se na organizaciju sudova apsolutno ne odnosi odredba koja se menja.

Drugi zakon koji ste pomenuli je zakon o lobiranju i govorite da ovim zakonom uvodimo korupciju. Nasuprot tome, cilj zakona upravo jeste da se spreči svaki oblik koruptivnog elementa u procesu donošenja i zakona i opštih akata i obavezivaće, ukoliko ga Narodna skupština usvoji, sve nas funkcionere, pa i vas narodne poslanike da poštujete odredbu ovog zakona i da prijavljujete da li je i ko pokušao da lobira da se određeni akt donese.

To nije samo obaveza koju imamo u procesu pridruživanja EU, to je jedna od preporuka GREKO tela Saveta Evrope, koji je rekao da zakon o

lobiranju mora da se donese kako bismo imali jedan transparentan i inkluzivan proces kada je reč o donošenju opštih akata.

Ne znam zašto se, kada je reč o lobiranju, vezujete za javne izvršitelje. Javni izvršitelji su uvedeni u pravni sistem Republike Srbije Zakonom o izvršenju i obezbeđenju iz 2011. godine. Najveći broj izvršitelja je upravo izabran i polagao zakletvu 2011/2012. godine. To su lica koja i danas obavljaju svoju funkciju.

Nije Srpska napredna stranka uvela javne izvršitelje u pravni sistem Republike Srbije. Da smo imali zakon o lobiranju te godine, možda bismo znali šta se to desilo 2011. godine, kada je radna grupa Ministarstva pravde tada završila Nacrt zakona o izvršenju i obezbeđenju gde su bila predviđena sva pravna sredstva koja mogu da štite građane u postupku izvršenja, gde je bio predviđen pravni lek, odnosno žalba na sve odluke koje mogu da se donesu.

Gle čuda, preko noći, kada je zakon završio u Vladi, sve te odredbe su bile izbrisane, pa vas ja pitam – po čijem nalogu i po čijem lobiranju je izvršena takva izmena? Jer da je bilo zakona o lobiranju tada, verovatno bismo znali ko je urgirao da građani apsolutno ostanu nezaštićeni u postupku izvršenja i obezbeđenja. Zato smo bili primorani da donosimo zakon 2015. godine, ne bismo li vratili osnovno pravno sredstvo građanima, a to je žalba na sve odluke izvršitelja koje može da preispita sud koji dotada nismo, nažalost, imali.

Kada je reč o zakonu o zaštiti podataka o ličnosti, to je zakon koji je apsolutno usklađen i sa uredbom i sa direktivom EU, što je potvrđeno i od strane same Evropske komisije kada je zakon poslat na analizu, što znači da su naše odredbe u potpunosti iste sa odredbama koje se primenjuju u zemljama članicama Evropske unije. Uredba EU se direktno primenjuje u zemljama članicama EU, tako da te zemlje nisu imale obavezu da donose nove zakone, jer imaju direktnu primenu, za razliku od Srbije, koja je to morala da implementira u procesu harmonizacije u svoj zakon. Za razliku od uredbe, direktiva je ta koja je naložila zemljama članicama Evropske unije da harmonizuju svoje propise, što je uradila i Srbija, zato je jednim zakonom i obuhvaćeno ono što se danas u zemljama Evropske unije nalazi u dva dokumenta.

Vrlo mi je čudno da pominjete mišljenje Poverenika koji je, pre svega, nekoliko puta pozivan da učestvuje u radu radne grupe, koji je to izričito odbio navodeći da ne može kao nezavisno telo da učestvuje u radnoj grupi izvršne vlasti. Šta bi to značilo? Da ni u jednoj radnoj grupi koja osnuje bilo koje ministarstvo ne može da učestvuje ili sudija ili tužilac, koji će isto tako kasnije da primenjuje taj zakon, a možete da budete ovlašćeni da dajete mišljenje i da očekujete da vaše mišljenje bude usvojeno u postupku stvaranja predloga teksta zakona.

Očigledno niste dovoljno dobro čitali predlog zakona koji se danas nalazi pred vama i uporedili mišljenje koje je dao Poverenik, jer da ste to uradili, videli

biste da je veliki deo primedbi koje je Poverenik izneo u svom mišljenju koje se nalazi na njegovom sajtu Ministarstvo pravde usvojilo. Ja ću vam dati samo neke od par primedbi gde su te odredbe primenjene, a to možete da nađete i na sajtu Ministarstva pravde, koji ima vrlo detaljnu i jasnu analizu šta je to sve rađeno, pa ću vam reći da su usvojene primedbe u odnosu na član 46, u odnosu na član 50, u odnosu na član 59, u odnosu na član 52, u odnosu na član 60, u odnosu na član 62. Tako da je veliki deo primedbi koje je Poverenik izneo Ministarstvo pravde usvojilo, gde je smatralo da je to opravdano i da je bilo u skladu sa uredbom i direktivom EU.

Vrlo me čudi da se pozivate na član 40, jer da ste čitali mišljenje Poverenika, na koje se pozivate, videli biste da se u tom detaljnom mišljenju Poverenika nigde ne pominje mišljenje u odnosu na član 40. koji sada ističete. Verovatno je Poverenik naknadno dobio pamet pa je ocenio da je odredba zakona 40. neustavna, što mislim da može da radi samo Ustavni sud, ili se možda Poverenik nameće predlagračima po isteku mandata da bude i sudija Ustavnog suda.

Ni u jednom momentu, kada je reč o članu 40, Poverenik nije isticao primedbe koje su se naknadno pojavile. Reći ću vam samo da se njegova primedba, kada je reč o članu 40, odnosila na stav 3.

Nigde se ne pominje da treba da se uvede reč „zakon“ i da ograničenje postoji u skladu sa zakonom. Mislim da je ovde reč o dezavuisanju javnosti, pokušaju da se prikaže nešto što apsolutno nije tačno, jer upravo zakon o zaštiti podataka o ličnosti uvodi opšte odredbe kada je reč o zaštiti i obradi podataka o ličnosti i upravo se samo ovim zakonom uvode ograničenja koja mogu da postoje u odnosu na opšti režim. Sama reč „zakon“ ukoliko bi stajala, to bi davalo mogućnost da postoje neki drugi zakoni koji takođe mogu da uvedu ograničenja u okviru opšteg režima.

Tako da verujem da će i Poverenik do kraja rasprave naći još par primera za koje će oceniti da nisu ustavni, a za koje nije imao primedbe kada je dostavljao mišljenje Ministarstvu pravde.

Još jednom želim da istaknem da, kada je reč o članu 40, apsolutno nema nikakvog govora o tome da pokušavamo na bilo koji drugi način da ograničimo opšti režim kada je reč o zaštiti podataka o ličnosti. Upravo je samo ovaj zakon, odnosno predlog zakona koji se nalazi pred vama, zakon koji opštim režimom može da ograniči primenu i odnosi se isključivo na nadležne organe prilikom sprovođenja istrage, procesuiranja, otkrivanja krivičnih dela i kada je reč o ugroženosti nacionalne bezbednosti. To su jedini izuzeci gde postoji ograničenje prilikom obrade podataka o ličnosti. Zahvaljujem.

(Zoran Živković: Replika.)

PREDSEDNIK: Kako replika kada je ministarka odgovorila poslanici Rašković Ivić?

(Zoran Živković: Ne, nego meni.)

Nije vama odgovorila sigurno.

(Zoran Živković: Ja vas molim da se probudite i slušate šta se priča.)

Skroz sam budna, a sada će reč dobiti potpredsednik Vlade ministar Nebojša Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala, poštovana predsednice.

Konsultacije sa kolegama iz Ministarstva. Mogu reći da smo mi, rekao bih, ponosni na činjenicu što u dosadašnjem toku rasprave, bar u poslednjih sat vremena, zaista ne postoji nijedna suštinska primedba na zakone koje smo predložili. To zaista dobro govori o tekstu zakona, o svemu onome što je bila intencija kada smo zakone predlagali. Drago mi je zbog toga kao nekome ko je predlagač. Drago mi je zato što su trud i rad velikog broja ljudi koji su u tome učestvovali na neki način dobili valorizaciju kroz sve ovo.

Teško mi je da odgovorim na sve ono što se izgovori, što uglavnom nema gotovo nikakve veze sa predloženim zakonima ali ima veze sa stvarima koje se ponavljaju u našem društvu od strane određenih ljudi kao neka vrsta mantre. Valjda ako se ponove dovoljan broj puta, treba da postanu istina. Obično to nije praćeno kada imate neka saznanja o izvršenim krivičnim delima ili sumnjama. Drugo je kada to iznesete lepo u formi krivične prijave ili obavestite državne organe o tome, a drugo je kada to iznosite svaki put paušalno i nikada ništa ne preduzmete po tom pitanju. Potpuno je jasno da to radite iz političkih razloga. To radite da biste stekli neki jeftini poen. E, nešto znate, vi znate, ovo je opštepoznato, imate saznanja – sve to je vrlo neozbiljno. Dakle, to samo pokazuje da, nažalost, ovde gde treba da razgovaramo o predlozima zakona ti ljudi nemaju o zakonima šta da kažu, jer znate, ako ne kažete ni reč o tim zakonima, bilo da se osvrnete na njih negativno ili pozitivno, već govorite o nekim opštim mestima u javnom diskursu, onda prosto nisam siguran da ta rasprava, ima naravno svaki narodni poslanik pravo da je vodi kako god želi, ali ta rasprava neće poboljšati zakon, svakako.

Što se tiče Sektora za vanredne situacije, hoću da vam kažem da za Sektor za vanredne situacije, da bi ljudi znali, bilo je tu i pitanja da li je sektor ili direkcija. Sektor ili direkcija, potpuno je isto. Unutrašnja organizaciona struktura sektora jednaka je organizacionoj strukturi direkcije. Prava, ovlašćenja, nadležnosti, opisi radnih mesta – potpuno isti.

Što se tiče ljudi koji rade u Sektoru, da biste postali vatrogasac, da biste postali inspektor za preventivu, da biste postali bilo ko iz Sektora za vanredne situacije, morate da ispunite određene kriterijume. Dakle, po svakom opisu radnih mesta, po bazičnim kompetencijama, po specijalnim uslovima koje morate da ispunite, vi to morate da uradite, bilo da dolazite iz drugih delova Ministarstva ili dolazite iz civilstva. Još ono što morate da ispunite je i konkurs.

On može biti interni ili javni. Mogu da kažem da smo mi ponosni da smo raspisali u poslednjih više od godinu dana više konkursa, na kojima će ukupno biti, kad se završi ovaj poslednji, primljeno oko 275 vatrogasaca, spasilaca, isključivo po konkursu, dakle po konkursu koji je raspisivan na teritoriji čitave Srbije. Mislim da je to urađeno na takav način da je pokazano i zavidno interesovanje građana Republike Srbije za rad u vatrogasno-spasilačkim jedinicama, gde je odnos nekada bio i deset prema jedan u odnosu na broj mesta koje smo mi raspisali konkursom.

Dakle, ne može se govoriti o bilo kakvim kaznama i da tu dolaze nekakvi, kako je rečeno, isluženi policajci itd. Oni, prvo, ne bi ispunili uslove konkursa. S druge strane, ispašće da u Sektoru za vanredne situacije ne radi nijedan sposoban čovek, da su to neki ljudi koji nisu kadri da se izbore sa bilo čim, a stotine i stotine požara mesečno ugase u Srbiji, izbore se sa poplavama, zemljotresima. Moram da vam kažem da se radi o veoma sposobnim ljudima i zahvalan sam svakom čoveku u Sektoru za vanredne situacije na ogromnom radu.

Često je to rad i koji nije uvek vidljiv golim okom. Dakle i na preventivi, kada rade zaštitu naše dece u školama i vrtićima, kroz preventivu kad pregledaju u kakvim uslovima naša deca provode tu, kada rade elaborate koji treba da obezbede maksimalne uslove zaštite od požara da nam se nikad ne desi ono što se događalo u nekim godinama kada su goreli ljudi u diskotekama zato što tu nije bilo dovoljno kvalitetne zaštite od strane tih fizičkih i pravnih lica koja su bila dužna da to urade.

Ovi ljudi iz sektora kojim rukovodi gospodin Marić rade danonoćno da se takva stvar nigde ne desi. Isto tako, i policajci i vatrogasci su u školama, preko dve hiljade njih, uče našu decu šta se radi u vanrednim situacijama, kako da se snađu u požarima, poplavama, kako da budu što spremniji a da odgovore na sve izazove. Sve smo to uradili u kratkom periodu. Toga ranije nije bilo.

Što se tiče opremanja Sektora, mogu da vam kažem da smo u ove dve godine, u 2017. i 2018. godini, uložili gotovo četiri milijarde dinara u opremanje Sektora. U objekte, izgradnju infrastrukture, u nabavku opreme, vozila, interventne uniforme, zaštitne uniforme, robokomplekse, sve ono što je bilo potrebno da ljudi iz Sektora budu opremljeniji. Da li je to dovoljno? Naravno da nije, apsolutno nije. Mnogo je bolje nego što je bilo ranije, ali ne želim da govorim ja o tome, voleo bih da o tome govore vatrogasci.

Kada budemo nabavili ovaj novi kontigent ove, naredne i 2020. godine, kada budemo završili ovaj segment nabavke vatrogasnih vozila, moći ćemo u potpunosti da povučemo ona vozila koja su u Sektoru, rekao bih, 40 i 45 godina. Dakle, taj posao ćemo isto završiti. Taj posao je u toku. Dakle, procesi nabavke su u toku. Nešto će biti u narednoj godini. Sredstva su obezbeđena i ljudi to imaju prilike da vide, mi to periodično pokazujemo.

Dakle, što se tiče vatrogasaca, spasilaca i za njihovu obuku i za izgradnju novog velikog centra u Vranju i za novi centar koji ćemo raditi u Mladenovcu koji će služiti za obuku vatrogasaca, spasilaca, dakle ta sredstva su obezbeđena i u tome zaista napredujemo.

Što se tiče huligana, država apsolutno nije nemoćna pred huliganima i kriminalcima među navijačima, ali tražimo od suda... Policija svoj posao radi. Vi ćete videti na svakoj sportskoj manifestaciji dovoljan broj pripadnika policije i ljudi iz IJP-a, iz Žandarmerije i iz drugih jedinica policije koji svoj posao rade hrabro, koji svoj posao rade u skladu sa zakonom i koji nemaju problem da se suprotstave bilo kome.

Danas u Srbiji u tom smislu, recite mi jednog navijača koga nismo uhapsili. Ime jednog koji nije uhapšen. Evo, ja da vam kažem, ne postoji taj, i od vođa i kvazivođa, svi su uhapšeni, za različita dela, tamo gde je bilo dela. Oni koji nisu krivi za nešto, ja ne mogu da ih uhapsim na silu. Ali isto tako tražimo od sudova da ih oštro kažnjavaju.

Vi kažete ovom je odlukom suda odloženo izdržavanje kazne i to nekako povezujete sa policijom. Kakve to veze ima sa policijom? Je l' ga policija uhapsila za to delo, za drogu? Jeste. Je l' on osuđen za drogu? Jeste. Šta policija dalje treba da uradi? Šta je posao policije u tom smislu? Treba mi da ga osudimo? Treba mi da, ne znam, pravimo privatne policijske zatvore? To nije posao policije. Da li je to kriminalac? Jeste. Kakve to veze ima?

Dakle, stalno se te teze, uvek se to, takva vrsta priča podmeće. Neko je od tih kriminalaca blizak sa ne znam... Ljudi se etiketiraju. Ljudima koji danonoćno rade u borbi protiv tog kriminala vrlo lako se lepe etikete i onda se tim ljudima imputira nešto što ne može biti dalje od istine. I to je zato što sam dvaput pročitao nešto u nekom od ovih tabloida koji su s druge strane. Pošto ti tabloidi s druge strane, oni su u redu. To kada pominje članove porodica, kada pričaju za predsednika da je ubio sopstveno dete, kad pričaju o tome da smo svi, ne znam, ovakvi, onakvi, to je sve u redu. To je sve u redu zato što su ti sa druge strane. Te televizije koje to objavljuju su dobre jer su sa druge strane, ti novinari su odlični. Ne poput Mare Dragović, koju treba prebiti ispred Televizije. Dakle, ona je super za prebijanje pošto ona nije na toj strani, ali neki drugi su sasvim okej. E, onda kad se to tako radi, onda ta vrsta govora mržnje...

To jeste govor mržnje kada se ljudi zbog toga što ne misle isto kao vi etiketiraju najstrašnijim stvarima i crtaju im se mete na glavi. Tim ljudima se crtaju mete na glavi. Ljudi rade u policiji, bore se protiv kriminala i onda im napravite etiketu da su oni – eto, to su oni bliski sa onim, ovim, rade ovo... Apsolutno im crtate mete na glavi. Umesto da ti ljudi budu upravo oni koji će napraviti nešto dobro za našu zemlju, oni su od strane tih nekih, veoma neodgovornih ljudi bukvalno satanizovani.

Hoću da govorim u ime svih tih ljudi zato što su oni bez mogućnosti da se pojave u javnosti. Oni ne mogu da odgovore kao što to mogu ja ili neko od narodnih poslanika. To nisu javne ličnosti. To nisu ljudi koji su vični televiziji, hajde da tako kažemo. Bez obzira na to što oni mogu da se pojave da daju neki intervju ili bilo šta slično, ali to, prosto, nije njihov posao. Na kraju krajeva, njihov posao je da se bore protiv kriminala, nije im posao da se bave intervjuom. To je ono što je, čini mi se, problem kod nas.

Ono što ja hoću da vam kažem, policija će raditi svoj posao. Policija je nešto na koga građani Srbije mogu da se oslone i hoćemo da budemo garanti bezbedne i sigurne Srbije. Da li imamo izazove u našoj zemlji? Imamo. Imaju i sve ostale zemlje u našem okruženju. Pogledajte ono što kažu evropski statistički podaci, nemojte da verujete nama. Evo, nemojte uzimati nas kao parametre da ne bi bilo da smo mi pristrasni. Uzmite podatke Evrope. Uzmite šta kaže Evropa za teška krivična dela vezana za Republiku Srbiju i za sve zemlje u našem okruženju, za zemlje Evropske unije. Pogledajte kako izgledaju Švedska, Belgija, Holandija, kako izgledaju razvijene zemlje, kako izgleda Srbija. Broj ubistava na sto hiljada stanovnika, broj teških krivičnih dela drugih na sto hiljada stanovnika, da vidimo gde smo mi a gde su oni.

Dakle, da pogledamo kako mi tu stojimo. Videćete, a ja se nadam da ćete posle toga mnogo bolje govoriti o svojoj zemlji, videćete koliko Srbija mnogo bolje stoji od mnogih od tih zemalja. Ima zemalja koje su bolje od nas, i mi idemo ka tome, radimo na tome i ono što je meni važno jeste da ovde nema zaštićenih. Nema nikog koga nećemo uhapsiti ako je kriv za nešto, nikoga. Evo, ja čekam ime, meni nije problem da pomenem bilo koje ime u Srbiji, i one koji su sa ove ili one strane. Prosto, ako je čovek kriv za nešto, on mora za to da odgovara i to je kraj.

Dakle, Ministarstvo će se truditi da u nastavku naše borbe protiv kriminala svakoga dana uradimo nešto i za poboljšanje položaja policije, jer želimo da tim ljudima obezbedimo i bolja primanja. Zahvalan sam i Vladi i predsedniku na tome što su već treću godinu zaredom obezbeđena sredstva da policija ima veću platu. Ti ljudi treba da imaju veće plate i na tome radimo, da imaju bolju opremu, ali istovremeno i bolji zakonski okvir u kome će moći da svoj posao obavljaju još efikasnije.

Žao mi je, nije gospodin Živković tu, video sam da iz sopstvenog iskustva govori o nekim stvarima i vidim da iz tog iskustva on kaže da nešto smrdi odozgo. Pretpostavljam da je mislio na period kada je on obavljao te najodgovornije funkcije. Citirao sam ono što je on rekao. A sa druge strane vidim da razume i da iz svog iskustva govori o tome šta znači koruptivni pripadnik režima, ali zaista se ne bih mešao u porodične poslove gospodina Živkovića.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Neđo Jovanović.

Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsednice.

Uvaženi ministri, uvaženi predstavnici Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca zajedno sa saradnicima, odmah na početku moram da istaknem da će moja poslanička grupa, odnosno Poslanička grupa Socijalističke partije Srbije podržati sve predloge zakona, kao i predloge koje su dali kako Visoki savet sudstva, tako i Državno veće tužilaca kada su u pitanju nosioci pravosudnih funkcija.

Ovo ne zato što bi to trebalo da bude odraz servilnosti, već je zasnovano, kada su u pitanju zakoni, prevashodno na stručnom utemeljenju i stručnim stavovima koji su apsolutno podudarni sa onim što u predlozima zakona stoji, a što se tiče predloga za nosioce pravosudnih funkcija. Oni su nesumnjivo produkt jednog kvalitetnog odabira, jedne kvalitetne selekcije, uz poštovanje svih pravila koja su ustrojena kada su u pitanju ocenjivanje i sve ono što može da predstavlja parametar za izbor najkvalitetnijih kandidata, koji će, nadam se, u danu za glasanje biti podržani i biti izabrani za nosioce pravosudnih funkcija.

Uz izvinjenje ministru Stefanoviću, koji je izašao, ja ću se na početku odrediti prema zakonima, odnosno predlozima zakona koje je predložilo Ministarstvo pravde. I, da vam kažem krajnje iskreno, uvažena ministarko, ovo je zaista primer kako treba predlagati kvalitetne zakone. Bez namere da minimiziram bilo kog drugog predlagača, bilo koje drugo ministarstvo, ovde se radi o esencijalnim stvarima kada su u pitanju norme, kada je u pitanju sistematizacija nečega što nije dobro sistematizovano dosada i što, u svakom slučaju, u praktičnom smislu reči može dovesti do najpovoljnijih rešenja, odnosno gde će zakon dati svoju punu primenu.

Prvi zakon o kome ću govoriti je zakon o besplatnoj pravnoj pomoći. Ovim zakonom nesumnjivo se doprinosi da, s jedne strane pravosuđe ostane ono što jeste, a to je nezavisno i slobodno, a s druge strane da se omogući pristup sudovima, a to znači dostupnost pravdi.

Naravno da je to i ustavna i svaka druga obaveza vašeg ministarstva i vas kao nekoga ko ministarstvo vodi, a istovremeno i nešto što ste uspeali da u ovom predlogu zakona jako dobro normirate, a to je da se konačno napravi selekcija korisnika besplatne pravne pomoći, koji su sada kategorisani u tri grupe. I ne mogu da se složim sa komentaram i primedbama koje ste danas dobili da postoje kategorije stanovništva koje su navodno izuzete iz kategorije korisnika besplatne pravne pomoći, a navodno je trebalo da budu u toj kategoriji. Ta primedba, jednostavno, ne stoji, zbog toga što je upravo ovim zakonom definisano da je prva populacija građana ona koja polazi upravo iz tog, da ga nazovem, socijalnog miljea, a posle toga dolazimo u situaciju da upravo odgovor onima koji su tu primedbu istakli daje sam zakon, da su to građani

Srbije koji su u takvom finansijskom stanju da, ukoliko bi ušli u situaciju da moraju snositi troškove odgovarajućih postupaka, onda bi se sigurno sveli na socijalnu kategoriju stanovništva. Zbog toga se ovim zakonom njima daje jedna vrsta benefita, a s druge strane zaštite, i prevashodno pravne zaštite da i oni budu korisnici besplatne pravne pomoći. Naravno, i treća kategorija kao ranjiva lica, to su lica koja ostvaruju odgovarajuća prava uglavnom u sudskom postupku, predstavljaju i te kako značajan deo naših građana koji treba da uživaju upravo ono što im ovaj zakon daje, a to je besplatna pravna pomoć.

Ono što je takođe dobro kad je ovaj zakon u pitanju jeste jasno definisanje procedure na koji način se besplatna pravna pomoć ostvaruje. Međutim, tu bih, uvažena ministarko, istakao jednu činjenicu koju advokatura sa ponosom ističe. Imajući u vidu da je advokatura bila uključena u izradu ovog predloga zakona, ja kao pripadnik tog tzv. esnafa, odnosno advokature, moram da istaknem da zaista postoji jedan krajnje korektan odnos partnerstva između advokature i Ministarstva pravde zahvaljujući vama, jer konačno je advokatura sa svojim principijelnim, s jedne strane, stavovima, a s druge strane stavovima koji daju i te kako veliki doprinos donošenju ovakvih zakona, došla do svog cilja, a to je da zaštititi svoj položaj. Zašto? Zato što je advokatura stožer ovog zakona kao pružalac besplatne pravne pomoći, jer čak ni udruženja, koja su takođe definisana kao pružaoci pravne podrške, to ne mogu da čine bez advokata, jer su u konkretnom smislu advokati, kada su u pitanju zastupanja, odbrane itd., jedini nosioci besplatne pravne pomoći. Zato je zadovoljstvo što advokatura u ovom zakonu jeste prepoznata kao stožer besplatne pravne pomoći.

Ono što mi se čini jako važnim jeste da ćete u sinergiji sa Ministarstvom za državnu upravu i lokalnu samoupravu pokušati ili, nadam se, istrajavati u tome da se podignu kapaciteti lokalnih samouprava, s obzirom na to da su lokalne samouprave prvi stepen u proceduri koja je ovde propisana za ostvarenje besplatne pravne pomoći. Zašto ovo govorim? Kapaciteti lokalnih samouprava su jako mali i vi ste toga svesni. I postoji veliki broj lokalnih samouprava u Srbiji koje uopšte nemaju ustrojenu besplatnu pravnu pomoć, niti imaju organe koji pružaju tu besplatnu pravnu pomoć. Ja ne želim da pominjem nazive gradova, pa čak i opština koje nisu dovoljno razvijene, odnosno nisu dovoljno razvile besplatnu pravnu pomoć, a neke je bukvalno nemaju, apsolutno. Dakle, u tom pravcu se zaista mora učiniti mnogo kako na edukaciji zaposlenih u lokalnim samoupravama, a naročito u odnosu na član 7, pa ću vas zamoliti, jer ovo je krajnje dobronamerno s moje strane, da kroz edukacije onih koji će biti vezani za donošenje odluka prilikom podnošenja zahteva za besplatnu pravnu pomoć, da o tom zahtevu racionalno i pravično odluče.

Ovo govorim zbog tačke 6. u stavu 1. člana 7, koji kaže – u postupku u kome je očigledno da tražilac besplatne pravne pomoći nema izgleda na uspeh,

posebno ako se njegova očekivanja ne zasnivaju na činjenicama i dokazima koje je predložio ili su suprotna pozitivnim propisima, biće njegov zahtev odbijen. Uvažena ministarko, ovde će biti opasno ukoliko onaj ko bude odlučivao, uzme ingerenciju ili uđe u jurisdikciju sudova, pa čak donosi odluku umesto sudova, što ni u kom slučaju ne bi smeo da radi. O ovim stvarima može da odlučuje samo sud i ovo je isključivo u sudskoj nadležnosti, a ni u kom slučaju u nadležnosti onoga ko ne može da percipira stvari kako će njegove činjenice koje je predložio, ili dokazi koje je predložio organu lokalne samouprave da organ lokalne samouprave oceni da li će to biti u sudu uvaženo ili neće, da li će on ishakovati pozitivno u sporu ili neće. Mislim da je ovde situacija takva da onaj ko o ovome odlučuje mora biti jako edukovan i jako, jako stručno osposobljen, sa potrebnim iskustvom da uopšte ocenjuje bilo šta što je ovde napisano.

U članu 34. istog zakona o kome komentarišem zamolio bih vas da ili preko resornog odbora, pošto mi nismo imali razloge za amandmane na kvalitetan predlog zakona, razmotrite stav 3. člana 34, gde su rokovi nejasno definisani, gde je rečeno da se žalba Ministarstvu u slučaju odbijanja zahteva za besplatnu pravnu pomoć može podneti u roku od osam dana od dana prijema rešenja. To nije sporno, ali se onda kaže – u roku od osam, odnosno tri dana od isteka roka posle koga se smatra da je zahtev odbijen. Bojim se da li će u praktičnom smislu reći ovo biti dobro prepoznato. Znači, rok od osam, odnosno tri dana. Koji se onda primenjuje, ovaj od osam ili ovaj od tri dana? Dakle, ta jedna nejasnoća, koja u praktičnom smislu može izazvati određene dileme, valjalo bi da bude otklonjena, pa bih vas zamolio da na ovu činjenicu, na koju sam ukazao u predlogu zakona, obratite pažnju.

U svemu ostalom ovaj zakon u svakom slučaju, za sada je predlog, ali kao zakon će posle dugo vremena dati svoj puni efekat. Zaista, za pohvalu je da imamo nešto što dosada nismo imali, a to je vrlo jasna procedura prilikom ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć.

Sledeći zakon koji želim da komentarišem je Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Zaista, uvažena ministarko, ovo je jedan izuzetno, izuzetno kvalitetan predlog zakona. Za razliku od dosadašnjeg zakona, u ovom zakonu ste normirali nešto što dosada niko nije normirao, naročito kada su u pitanju pravna sredstva ili pravni lekovi. Dosada je to bila samo žalba i mogućnost pokretanja upravnog spora upravnom tužbom. Sada imamo širu lepezu pravnih sredstava koja se mogu koristiti i tu zaista imate maksimalnu podršku, počev od pritužbe, pa zatim prigovora, kada se radi o onome ko obrađuje podatke, zatim, jako važno, a zaista jako važno da se može ostvariti i neposredna sudska zaštita, kao i da se može ostvariti pravo na naknadu štete kako materijalne, tako i nematerijalne i od svakog onog ko povredi određene propise ili deliktno čak pričinu štetu onom na koga se podaci odnose, odnosno podaci vezuju.

Što se tiče Poverenika, ovde je status Poverenika konačno definisan kako treba i jasan je, počev od njegovih nadležnosti, pa preko svega onoga što njegovim statusom treba kroz zakon i zakonsku regulativu da bude predviđeno. Nesumnjivo je da Poverenik mora da sprovodi inspekcijske poslove, da primenjuje zakon, da vodi računa o tome da li će kazne koje budu predložene ili izricane, na šta u svakom slučaju ima pravo, biti adekvatan mehanizam da se određeni problemi reše, ali ono što je jako važno, jako je važno da sada imamo potpuno jasnu proceduru kada je u pitanju zaštita podataka o ličnosti, koja dosada, moramo biti potpuno iskreni, nije bila u dovoljnoj meri precizno utvrđena.

Što se tiče zakona o lobiranju, zaista su primedbe u odnosu na ovaj predlog zakona apsolutno neumesne i neargumentovane. Zašto ovo govorim? Ovo je prvi put da donosimo antikorupcijski zakon, odnosno prvi put da se jednim predlogom zakona, nadam se uskoro i zakonom, kada ga budemo izglasali, čini smanjenje korupcije, odnosno, uticaj na javne politike se konačno sistemski rešava. Zašto? Zbog toga što taj potencijalni uticaj na donosioce odluka iz sive zone prelazi u zakon i to ne može niko da dovede u sumnju, naročito imajući u vidu da svako ko će biti lobista, ko će moći da po odredbama ovog zakona sprovodi radnje koje su u ovom zakonu predviđene, mora da podnosi izveštaj.

Taj izveštaj je, takođe, transparentan. On daje, s jedne strane, pravnu sigurnost da se zakon neće zloupotrebiti. S druge strane, obavezuje onoga na koga se ovaj zakon odnosi, kada je u pitanju sredstvo lobiranja, a i sam činilac lobiranja, odnosno onaj prema kome se lobiranje usmerava, da mora ono što bude uradio da prijavi Agenciji za borbu protiv korupcije. Zašto? Zbog toga što i po samom statusu, kao javni funkcioner, ima tu istu obavezu. Tu nema neke razlike između Agencije za borbu protiv korupcije i Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije i ovog predloga zakona, jer imaju isti cilj – da se korupcija suzbije, odnosno da se smanji na najmanju moguću meru.

Dobro je što je predviđeno da u tom izveštaju mora da bude sistematizovano ono što je jako važno, a to je predmet lobiranja, naručilac, javni funkcioner itd.

Da ne bi bilo preterano u stručnom objašnjavanju, kada bi se uprošćeno prokomentarisao ovaj zakon, ovaj zakon omogućava s jedne strane da konačno oni koji su dosada pokušavali na razne načine da dođu do odgovarajućih odluka, naročito odluka koje donose organi javne vlasti, da utiču na javne funkcionere, da utiču na javne politike, a koristili su se različitim sredstvima, to više ne mogu činiti. Mogu, ali pod jednim uslovom – da uđu u ovaj sistem, da ispune uslove koje je ovaj zakon predvideo da mogu po zakonu biti lobisti, da ne govorim sada koji su to kriterijumi, da imaju najmanje visoku stručnu spremu, da su državljani

Srbije i sve ostale kriterijume, i da na taj način potpuno regularno i potpuno legitimno vrše lobiranje.

Konačno, da se razbije predrasuda, nije lobiranje sredstvo ostvarenja nepoštenih, nemoralnih i nezakonitih ciljeva. Lobiranje je sada sredstvo kojim se ostvaruju zakoniti ciljevi u zakonom sprovedenom postupku i to je zaključak svega onoga što treba da podrazumeva suštinu ovog zakona.

Što se tiče odredaba Zakona o izmenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, vrlo kratko, ovim procesnim rešenjem se otklanja jedna prepreka koja je dosada bila prisutna u sudskoj praksi, a vezuje se za banke kao učesnike postupka, odnosno banke koje imaju neku stranačku legitimaciju. U konkretnom slučaju radi se o kreditima i to pribavljanju prava, a to je pravo na izmirenje obaveza iz kredita, pa kako smo dosada imali jednu procesnu prepreku da banka nije mogla da stupi na mesto stranke u postupku, naročito kada je u pitanju pribavljanje prava od tužioca, sada je to pojednostavljeno i mislim da ste uspešno rešili jedan problem, a to je da tužilac daje samo pisanu saglasnost i na osnovu pisane saglasnosti ulazimo u legitimaciju koja dosada nije mogla da bude prisutna. Mislim na stranačku legitimaciju, koja dosada nije mogla da bude prisutna u samom parničnom postupku.

Kada govorimo o Zakonu o izvršenju vanzavodskih sankcija i mera, takođe, vrlo kratko, taj zakon daje određene benefite učiniocima krivičnih dela prema kojima su izrečene alternativne krivične sankcije i sada se taj benefit, koji dosada nije bio precizno i jasno uređen, vezuje za ono što je ovde propisano – jedan sat boravka van mesta gde se pritvor izdržava, odnosno kazna, a to su kućni uslovi, u toku dana, u vremenskom periodu od 07 do 17 časova, kao i prvi razgovor sa licem prema kome je ta vanzavodska sankcija izrečena, što u svakom slučaju predstavlja jedan kvalitativan pomak u odnosu na dosadašnja zakonska rešenja.

Pošto ne bih više komentarisao o samim predlozima zakona, imajući veoma visok kvalitet predloga ovih zakona, želim da se obratim i ministru Stefanoviću u odnosu na zakon koji se vezuje za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama.

Ministre Stefanoviću, ovim zakonom ste učinili jedan iskorak u pogledu prevencije, jer ovaj zakon treba posmatrati isključivo sa aspekta preveniranja svakog protivpravnog delovanja, svakog protivpravnog ponašanja koje se ne vezuje samo za stadione, ne vezuje se samo za objekte gde se sportske manifestacije održavaju, već i za lokacije koje su van tih objekata, a gde svakako dolazi do situacije u kojoj su ponašanja, koja su uglavnom protivpravna jer se ovaj zakon ne bi donosio da nisu, generisala probleme i na stadionima i u sportskim dvoranama i na bilo kom drugom mestu gde se sportske manifestacije odvijaju.

Dobro je da u ovom smislu imamo sistemsko rešenje, koje će s jedne strane relaksirati policiju, a s druge strane uticati na potencijalne učinioce bilo kog vida protivpravnog delovanja da takvo delovanje više nikada ne primenjuju. Zato smatram da je ovde preveniranje, odnosno preventivan karakter ovog zakona jako izražen.

Na samom kraju mog izlaganja obraćam se predstavnicima Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca i želim da skrenem pažnju još jednom – kvalitetni predlozi, ne želim da ih komentarišem, zbog toga što nemam pravo da se mešam u to ni kao narodni poslanik ni kao građanin, ali mi je jako drago da su, i pored svega onoga što je bio pokušaj određenog pritiska, čak i na Odboru za pravosuđe, kroz raznorazna anonimna pisma, prošli kvalitetni kandidati. Imam pravo da kažem da su to u Užicu dva kandidata za Osnovni sud i jedan kandidat za Osnovni sud u Požegi. Jelena Čupović, Tamara Jovanetić i Nataša Filipović u svakom slučaju zaslužuju da budu izabrane za nosioce pravosudnih funkcija, odnosno sudije ovih sudova. Hvala vam najlepše.

PREDSEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Zahvaljujem, kolega Jovanoviću.

Reč ima narodni poslanik Borisav Kovačević.

Izvolite.

BORISAV KOVAČEVIĆ: Puno hvala, gospodine potpredsedniče.

Uvaženi ministri, uvaženi saradnici ministara, poštovane kolege i kolegice poslanici, na dnevnom redu ove sednice od 25 tačaka imamo 17 zakona, od kojih su 10 iz oblasti bezbednosti uopšte, a od njih deset pet su zakoni koji regulišu rad institucija i službi na suprotstavljanju potencijalnim počinocima i uopšte na sprečavanju urušavanja bezbednosti ove zemlje.

Među tim zakonima su izmene i dopune Zakona o policiji i Zakona o privatnom obezbeđenju. Zašto potenciram ova dva zakona? Zbog toga što oni jesu po strategiji, važećoj, o nacionalnoj bezbednosti, jesu činioci nacionalne bezbednosti. Stoga su oni meni, ja sam to uzeo kao parametar za najvažnije od svih predloženih tačaka, a inače svi zakoni u našem ovom dnevnom redu, njih 17, mislim da su izuzetno značajni za stvaranje ambijenta i stvaranje uslova za realizaciju nove strategije nacionalne bezbednosti čije je donošenje u toku.

Kao što znamo, Strategija nacionalne bezbednosti doneta je oktobra 2009. i dok ovu ne inauguriramo i stavimo u primenu, proći će skoro deset godina. U tih deset godina, ne bih sada da u to ulazim i razlažem šire, ali su se mnoge okolnosti i u okviru međunarodne zajednice i u međunarodnom položaju Srbije i da ne nabrajam dalje promenile u meri da zahtevaju inovaciju ili pravljenje nove strategije nacionalne bezbednosti.

Osim što su ovi zakoni značajni za novu nacionalnu bezbednost, zakoni o policiji i privatnom obezbeđenju su, kažem, značajni i kao nosioci nacionalne

bezbednosti, ali su svi ovi zakoni značajni i za obezbeđenje uslova i ispunjenje zahteva koji su pred nama a tiču se vremena za koje ćemo ući u Evropsku uniju.

Ja, od svega ovoga što je pred nama u dnevnom redu, posebno bih želeo da iskažem lično pohvale Ministarstvu unutrašnjih poslova za svu ozbiljnost i značaj unapređenja i dogradnje upravo zakona o privatnom obezbeđenju. Mislim da se tu najviše unapredilo, a mi smo, ako se sećate, kad smo donosili prvi put Zakon o privatnom obezbeđenju i rekli da će upravo iskustvo u njegovoj primeni nametati njegovu dogradnju i unapređenje. Mislim da je to učinjeno u maksimalnom stepenu, pogotovo kad se uporedi kratko vreme njegove primene, jer se on faktički primenjuje tek od 01.01.2017. godine, pošto je 2015. godine izmenama i dopunama njegova primena pomerena za taj datum.

Hteo bih neke stvari da naglasim pored mnogih koje su ovim izmenama i dopunama na ovom zakonu učinjene. Mislim da je ovim zakonom koji je pred nama obezbeđena sprega za delovanje sa policijom, ali s druge strane, nije se podleglo i nije ostavljeno nedefinisano polje rada koje bi omogućilo da se privatno obezbeđenje ubacuje, da tako kažem, u delokrug, odnosno, nadležnost policije. Mislim da je to vrlo dobro, sa pravom merom učinjeno i urađeno.

Jako je važno da su ovim zakonom definisani veoma bitni po svom doprinosu pojmovi i odredbe i subjekti u ovoj oblasti, kao što je definisanje odgovornog lica, kao što je bezbednosna smetnja, posebno značajno, kao što je korisnik usluga, posebno opet pitanje legitimacije, kao što je redar, kao što je unutrašnja služba obezbeđenja, samozaštita itd. Preciznije je uređena organizaciono-tehnička komponenta vršenja delatnosti i obaveze pravnih lica i preduzetnika prema policijskim organima, kao što su kontrolni centri kao jedna, podvlačim, od najznačajnijih stvari.

Pojačana je direktna veza i promptno obaveštavanje policije i njenih organa o dešavanjima na terenu i saznanjima u toku obavljanja poslova, što doprinosi mnogo jačoj sprezi policijskih organa i privatnog obezbeđenja u delovanju ka ostvarenju istih ciljeva na bezbednosnom planu. Zatim su u pitanju obuka i obaveze pravnih lica i preduzetnika sa ovlašćenjem za obuku. Tu je sve precizirano do mere da se na taj način mogu obezbediti kvalitetniji i stručniji kadrovi u privatnom obezbeđenju.

Posebno je značajno da je do kraja definisan nadzor od strane Ministarstva unutrašnjih poslova nad poslovima privatnog obezbeđenja, da je razrađen i jasno definisan i može obezbediti dalje usavršavanje i kvalitetnije obavljanje privatnog obezbeđenja. Predviđenim sankcijama, što je takođe jedna od najznačajnijih stvari, i na drugi način obezbeđeni su uslovi za disciplinovano obavljanje privatnog obezbeđenja, jer je to jako bitno s obzirom na to da su u opticaju, da tako kažem, u sektoru privatnog obezbeđenja koje kratke, koje duge cevi, računa se od 60.000 do 100.000 komada.

Ima dosta toga što bi se dalje moglo nabrajati što je unapređeno, ali bih hteo da bacim akcenat na dve stvari koje nisu našle mesta u izmenama i dopunama ovoga zakona, odnosno u ovom novom zakonu, a čini mi se da su jako bitne i mislim da se to verovatno, pretpostavljam, to će ministar reći, imalo u vidu ali da verovatno nema još dovoljno komponenti ni argumenata da se do kraja definišu dve stvari.

Prva je pitanje statusa stranaca kao pravnih lica i preduzetnika u oblasti privatnog obezbeđenja. Ja moram ovde da kažem da, što više čovek razmišlja o tome, sve više se dolazi do ubeđenja i mislim da ćemo mi morati to krupno pitanje rešiti, a to je da iz sektora privatnog obezbeđenja isključimo strance kao pravna lica, odnosno preduzetnike. Ne bih da to sada razrađujem, ali je vrlo bezbednosno delikatno pitanje njihovog postojanja u tom sektoru, posebno u neposrednoj ratnoj opasnosti ili u ratnoj opasnosti, s obzirom na to da su im u rukama tolike hiljade i desetine hiljada oružja.

Druga stvar koja nije definisana i koja će verovatno morati biti definisana je pitanje otvaranja mogućnosti i uslova za uključivanje aktivnih policajaca u privatno obezbeđenje u tzv. slobodnom vremenu. Mislim da kad su u pitanju policajci, da oni moraju, bez obzira na specifičnosti posla, imati ista prava kao i, recimo, zdravstveni radnici. Zašto bi zdravstveni radnici mogli da idu u privatne klinike u slobodnom vremenu i da rade, a da policajac ne može u slobodnom vremenu dopunu svoje zarade obezbediti na taj način da obavlja poslove u privatnom obezbeđenju?

Mislim da će ove dve stvari sigurno uslediti i morati da se istretiraju u narednim izmenama i dopunama ovog zakona.

Kad je u pitanju Zakon o policiji, to je jedan od najznačajnijih činilaca nacionalne bezbednosti. Nova strategija nacionalne bezbednosti mora, videćemo šta, koliko ja znam, ona je sada u fazi nacрта, odnosno pripremanja predloga i videćemo šta u njoj stoji, ali vi verovatno znate šta. Kad su u pitanju izmene i dopune, mislim da se moraju uporedo sa njenim dovršenjem i aktiviranjem, znači stavljanjem u primenu, doneti izmene i dopune, da ne kažem mnogih zakona, verovatno i neki novi zakoni u sistemu bezbednosti, odnosno u bezbednosno-obaveštajnom sistemu, u sistemu odbrane i ići što se bliže može vremenski istovremeno u primenu sa strategijom.

U okviru toga je jako bitna, što se strategije nove tiče, da je tako nazovem, transformacija Ministarstva unutrašnjih poslova, između ostalog, na planu veće sinergije i sadejstva sa kontraobaveštajnom komponentom u sistemu nacionalne bezbednosti. Inače, u bezbednosno-obaveštajnom sistemu moralo bi doći do kardinalnih inovacija na organizacionom i operativno-tehničkom planu, a u pravcu centralizovanja, odnosno objedinjavanja, i u smeru osamostaljivanja, s druge strane i pregrupisavanja i novih oblika delovanja, o čemu ovde ne možemo šire razgovarati s obzirom na to da je uključena javnost.

U novim izmenama i dopunama ovog zakona o policiji mislim da mora uslediti širi zahvat, da tako kažem, ali razumem da ovo što je sada tretirano, i ministar je rekao, kao izmene i dopune, uglavnom se tiče plata, da je to bilo neminovno da se uredi da bismo mogli uraditi te naredne izmene i dopune u sistemu, posebno dopune i izmene koje se tiču položaja i statusa pripadnika policije i Ministarstva unutrašnjih poslova, jer će nam te nove izmene i dopune diktirati i nova strategija, koja će proizvesti neminovno i transformaciju drugih državnih organa.

Kod dalje dogradnje ovog zakona treba poseban akcenat imati, odnosno pozornost, samo ću nabrojati, na nekoliko pitanja – pitanje bezbednosne provere mehanizma kao mehanizma kontrole i preispitivanja bezbednosne provere, zatim, upotreba sredstava prinude, obaveštavanje o pravima, gde dolazimo u sudar sa ustavnim nekim odredbama itd., čuvanje oružja u stanu, odgovornost policije u postupanju, maloletnik kao počinilac i kao zaštitnik, čini mi se izuzetno bitna i važna tema s obzirom na to da je maloletnički kriminal, uopšte uzev, u porastu. Zatim, formiranje centralne baze podataka o pritužbama građana na rad policije. Zatim, psihološka prevencija i zdravstvena zaštita u policiji. To je izuzetan segment koji nameće potrebu jačanja zdravstvenog sektora u policiji. Znamo kolika je brojnost. Zatim, čuvanje oružja van radnog vremena u svetlu nasilja u porodici, racionalizacija kadrova, jer je moguća politizacija u tom procesu, unutrašnja kontrola u policiji i uloga policije u razvoju iste u društvu, ukupno ozdravljenje institucija za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala itd.

Na kraju da kažem, ako sam pri kraju, a jesam, da će Poslanička grupa PUPS u danu kad budemo usvajali ove zakone, dati podršku svim predloženim zakonima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Kovačeviću.

Reč ima narodni poslanik Bojan Torbica.

Izvolite.

BOJAN TORBICA: Poštovani predsedavajući, cenjeni ministri sa saradnicima, kolege narodni poslanici, pred nama se danas nalazi set izuzetno bitnih zakonskih predloga koje će Poslanička grupa Pokret socijalista, Narodna seljačka stranka, Ujedinjena seljačka stranka u danu za glasanje podržati.

U skladu sa vremenom za diskusiju koje mi je na raspolaganju, ja ću se uglavnom osvrnuti na predloge zakona iz oblasti bezbednosti, dok će o ostalim predlozima zakona i o izboru sudija i zamenika javnog tužioca govoriti moje kolege iz poslaničke grupe u kasnijoj raspravi.

Polazeći od nužnosti svakog odgovornog društva da kontinuirano radi na unapređenju stepena svoje otpornosti prema pretnjama i opasnostima od katastrofa, kao i činjenice da su pretnje ove vrste u poslednjoj deceniji sve prisutnije na globalnom nivou, kada se može očekivati njihovo povećanje u

budućem periodu, neophodno je preispitati potrebe i mogućnosti za unapređenje postojećeg sistema zaštite i spasavanja u Republici Srbiji.

Postojeći sistem je uspostavljen na principima koje je definisao Zakon o vanrednim situacijama, koji je postavio temelje za njegovu izgradnju kao jedinstvenog sistema, identifikovao subjekte i snage sistema i definisao položaj i ulogu svih subjekata sistema od Vlade preko nadležnih državnih organa i institucija, pa sve do pojedinaca.

Ovaj sistem je suočen sa velikim izazovima i npr. poplava koja se dogodila Republici Srbiji u maju 2014. godine, u razmerama koje nisu zabeležene u poslednjih 120 godina, ugrozila je živote, zdravlje i imovinu više od milion i po ljudi, koji čine preko 20% ukupnog stanovništva Srbije. Poplava je ugrozila u velikom obimu i uništila imovinu veće vrednosti, čime je bio onemogućen rad privrednih subjekata, škola i drugih obrazovnih ustanova, zdravstvenih ustanova, ustanova socijalne zaštite i drugih subjekata na poplavljenim područjima, a naročito je bio ugrožen nesmetan rad energetskog sistema Republike Srbije.

Veliki broj ljudi, pripadnika vojske i policije, drugih stručnih organizacija, kao i veliki broj građana, ne samo onih čija je imovina bila ugrožena već i drugih građana, dobrovoljaca, bio je angažovan na saniranju posledica. Vlada je radi spasavanja života ljudi i imovine veće vrednosti preduzimala odgovarajuće mere, odnosno mere koje je bilo neophodno preduzeti.

Zbog svega ovoga osnovni ciljevi kojima teže rešenja u Predlogu zakona koji je pred nama, tj. u Predlogu zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama jesu prvenstveno u sveobuhvatnom normiranju preventivnih mera i aktivnosti radi smanjenja rizika od katastrofa, efikasnom reagovanju u slučaju nastupanja katastrofa, kao i što efikasnijem otklanjanju njihovih posledica kako bi se što pre obezbedili oporavak i normalizacija uslova za život i rad na pogođenom području. Predlogom zakona stvoriće se neophodni normativni uslovi za efikasnije sprovođenje zaštite od elementarnih i drugih nepogoda, što će doprineti povećanju stepena bezbednosti svih građana.

Na povećanje stepena bezbednosti građana odnosi se i Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, čija će dosledna primena od strane svih specijalizovanih državnih institucija biti brana velikoj društvenoj opasnosti koju sa sobom nosi nasilje na sportskim priredbama. Sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja nužno iziskuje usvajanje pomenutog predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, pošto će usvajanje ovih zakonskih izmena u velikoj meri omogućiti, prvenstveno MUP-u i pravosudnim organima, da uspešno suzbiju pojave nasilja

i nedoličnog ponašanja u vezi sa sportskim priredbama, a pravim navijačima i ljubiteljima sporta omogućiti da se osećaju bezbedno i da uživaju u sportskim priredbama.

Kada smo već kod Ministarstva unutrašnjih poslova, želim da pohvalim činjenicu da je ono u prethodnom periodu sprovelo niz aktivnosti u okviru reformskog procesa kojim se uspostavljaju temelji za jedinstven i funkcionalan sistem rada i organizacija.

Prvi od značajnih koraka na ovom putu bilo je usvajanje Zakona o policiji 2016. godine i njegovih izmena marta ove godine. Zakon o policiji je prepoznao i usvojio koncept razdvajanja poslova u Ministarstvu na policijske i unutrašnje poslove i razdvajanja zaposlenih na policijske i državne službenike.

Zakonom o policiji i podzakonskim aktima donetim u skladu sa njim želela se zaštititi specifičnost poslova policijskih službenika i policijske službe čime je uveden sistem karijernog napredovanja izgradnjom profesionalnog i transparentnog sistema ocenjivanja, školovanja, osposobljavanja, usavršavanja, zdravstvene i psihološke pomoći. Tim se ostvaruje strateško opredeljenje da policijska služba bude hijerarhijska organizacija utemeljena na pomenutom sistemu napredovanja čime se omogućava njeno približavanje savremenim policijskim sistemima.

Prateći koncepte uspostavljene na temeljima Zakona o policiji bilo je potrebno prilagoditi sistem plata kako bi se na adekvatan način ispratile reformske aktivnosti i zaokružio započet proces u Ministarstvu. Pre svega, u skladu sa gore iskazanim problemima, cilj ovih izmena jeste uspostavljanje sistema koji će obezbediti istu platu za isti rad.

Zakon o detektivskoj delatnosti donet je u decembru 2013. godine, čime je uspostavljen pravni okvir u ovoj oblasti u Republici Srbiji. Dotada je sistem u okviru koga se obavljala detektivska delatnost postojao u praksi, ali bez adekvatnog pravnog okvira. Imajući to u vidu, prepoznata je potreba da se predmet oblasti uredi i stavi pod kontrolu države uz jasno definisanje prava i obaveza subjekata u ovoj delatnosti i adekvatne sankcije za nepoštovanje propisanih obaveza.

U prethodnom periodu primene zakona uočen je prostor za unapređenje uspostavljenog sistema, kao i određeni nedostaci koje je potrebno otkloniti, a koji se nisu mogli do detalja predvideti prilikom predlaganja osnovnog teksta zakona. Nakon analize stanja u zakonu i praksi, i iskustva stečenog prethodnih godina u primeni zakona, predložene su izmene i dopune kako bi se omogućilo da se zakon primenjuje u punom kapacitetu, a istovremeno unapredi policijsko postupanje u vezi sa nadležnostima saglasno Zakonu o detektivskoj delatnosti.

Predloženim izmenama u znatnoj meri će se poboljšati pravna predvidivost i sigurnost, pa se tako utvrđuje bezbednosna provera i bezbednosna smetnja, a i jasnije i preciznije se uređuju prava i obaveze prilikom vršenja

nadzora nad, kako nadzornih subjekata, tako i policijskih službenika koji vrše nadzor.

Takođe, imajući u vidu da zakon datira iz 2013. godine, bilo je neophodno izvršiti usaglašavanje dela odredaba sa propisima kojima se pre svega uređuje opšti pravni postupak i zaštita podataka o ličnosti. Definisanje izmene i dopune zakona u znatnoj meri će doprineti jasnom definisanju prava i obaveza i dužnosti subjekata u sektoru bezbednosti, kao i unapređenju rada policijskih službenika Ministarstva na sprovođenju zakona, posebno poboljšanje efikasnosti vršenja nadzora.

Zakon o privatnom obezbeđenju donet je 2013. godine, a izmenama ovog zakona 2015. godine njegova primena je odložena do 1. januara 2017. godine. Na osnovu sveobuhvatne analize rezultata primene Zakona o privatnom obezbeđenju u prethodnom periodu, uočeni su određeni nedostaci u okviru rada Sektora privatne bezbednosti, koje je potrebno otkloniti preciziranjem pojedinih odredaba i uz poboljšanje postojećih rešenja u zakonu, radi omogućavanja njihove efikasnije primene.

Naime, problemi u primeni ovog zakona javili su se delom zbog neusaglašenosti sa opštim propisima koji uređuju rad i radne odnose, upravni postupak, obezbeđenje javnih okupljanja, odnosno sportskih manifestacija, nedovoljno jasno definisane uslove za primenu ovlašćenja službenih obezbeđenja, postupanje sa vatrenim oružjem i drugim sredstvima prinude. Ministarstvu unutrašnjih poslova u praksi probleme stvara i nedovoljno jasno uređen način vršenja nadzora i kontrole privatnog obezbeđenja, kao i neusaglašenost kaznenih odredbi sa dispozicijama u zakonu.

Takođe, u jednom delu zakona postoji terminološka neusaglašenost sa međunarodnim i srpskim standardima iz oblasti privatne bezbednosti. Međutim, i pored uočenih nedostataka kroz primenu Zakona o privatnom obezbeđenju uspostavljen je u dobroj meri efikasan sistem privatne bezbednosti. Radi unapređenja rada Sektora privatne bezbednosti, usaglašavanja standarda rada u ovoj oblasti, umanjenja dela nepotrebnih obaveza ovog sektora, unapređenja rada MUP-a u sprovođenju nadzora i stvaranja uslova za obrazovanje stručnih akreditovanih radnih tela koja će obavljati poslove usaglašavanja tehničkih i drugih standarda u radu privatnog obezbeđenja, neophodne su predložene izmene i dopune Zakona o privatnom obezbeđenju.

Kada govorimo o dobrovoljnom vatrogastvu, moramo konstatovati da ova oblast nije u celosti regulisana nijednim zakonom Republike Srbije, a da se radi o oblasti koja je od značaja za sprovođenje zaštite od požara, spasavanja ljudi i imovine, sprečavanja i suzbijanja tehničko-tehnoloških nesreća i elementarnih nepogoda i bilo je neophodno navedeno precizno definisati i urediti, imajući u vidu da se radi o ozbiljnoj materiji.

Ono što je dobro jeste činjenica da u našoj zemlji postoji veoma razvijena tradicija dobrovoljnog vatrogastva, koju je potrebno osnažiti i razviti kako bi činila sastavni deo sistema podrške nadležnom organu u sprečavanju nastanka i ublažavanja posledica, pre svega opasnosti od požara, ali i drugih vidova opasnosti.

Ono što bih na kraju želeo da istaknem jeste činjenica da se predlogom ovog zakona afirmiše dobrovoljno vatrogastvo među mladima, da se predviđa osnivanje omladinskih klubova, kao i obaveza za jedinice lokalne samouprave da svojim aktima utvrde različite podsticajne mere za pripadnike dobrovoljnih vatrogasnih jedinica, kako bi se građani dodatno motivisali da pristupe ovakvom obliku organizovanja.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

Izvolite.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Poštovani potpredsedniče, poštovana ministarko, ministre Stefanoviću, dame i gospodo narodni poslanici, vladajuća većina sa SNS-om je još jednom uspeła da onemogući ozbiljnu raspravu o vrlo značajnim zakonima, zakonima koji se tiču ograničavanja prava građana zakonima koji bi trebalo da dovedu do smanjenja korupcije, time što ste 24 tačke dnevnog reda spojili u jednu. Od toga ste 17 zakona, vrlo važnih, spojili u jednu tačku, a od toga je 16 tačaka došlo po hitnom postupku u ovaj parlament pre četiri-pet dana. Zakazali ste sednicu od četvrtka za utorak, tek da nema vremena da se bilo ko pripremi da govori o ovim zakonima.

To vam nije bilo dovoljno i vi ste uspeali da podnesete 360 amandmana na prva četiri člana zakona koji predlaže ministar Stefanović. Srpska napredna stranka predlaže 360 amandmana na četiri člana prvog zakona. Zašto to radite? Ne zato da mi ne bismo mogli da raspravljamo o tim zakonima, već zato da onemogućite građane da vide raspravu u ovom parlamentu i da u direktnom televizijskom prenosu vide šta je to što Vlada sprema građanima kroz predložene zakone. Na koji način ćete omogućiti borbu protiv korupcije? Na koji način ćete ograničiti prava građana? Dakle, skrivate od građana ono što predlažete i zato ne dozvoljavate raspravu u Skupštini.

Ja zato ovom prilikom neću govoriti o zakonima koje je predložio ministar Stefanović, jer nisam imao vremena da ih pročitam, došli su pre četiri dana, ali ću govoriti o zakonima koje je predložilo Ministarstvo pravde.

Cilj ovih zakona bi trebalo da bude smanjenje korupcije. Cilj mera i preporuka treba da bude da se u ovoj zemlji smanji korupcija, koja razjeda ovo društvo. Do 2012. godine, do dolaska SNS-a na vlast, donet je i Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije, ustanovljena su nezavisna regulatorna tela, Zaštitnik građana, Poverenik za zaštitu podataka o ličnosti. Od tada do danas ne da niste unapredili nijednu od ovih institucija, a potrebno je njihovo

unapređivanje, jer se u praksi pokazalo za ovih šest-sedam godina da ima stvari koje treba unaprediti, vi ste, potpuno suprotno, radili na urušavanju tih institucija.

Zgazili ste sve ove institucije na taj način što ste za rukovodioce doveli ljude koji su bliski političkoj stranci na vlasti i to znate vrlo dobro da ste uradili. Znae ko je direktor Agencije za borbu protiv korupcije? Čovek koji je finansirao kampanju SNS-a. Stvarno mislite da neko ko je finansirao kampanju SNS-a može da kontroliše izveštaje o finansiranju političkih stranaka ili da kontroliše izveštaje koje podnose lobisti?

Pominje se GREKO danas i da je jedna od preporuka GREKO-a da se donese zakon o lobiranju. To je tačno. GREKO je 2015. godine, pre tri godine, dao 13 preporuka. Do današnjeg dana nije ispunjena nijedna. Tri godine niste ispunili nijednu preporuku. U izveštaju njihovom iz 2017. godine piše – nezadovoljavajuća primena preporuka i piše – nazadovanje Srbije u borbi protiv korupcije. Gospodo, mi nazadujemo u borbi protiv korupcije koja je najveći problem ovog društva.

Zašto niste nijednu preporuku Evropske komisije, nijednu preporuku GREKO-a, nijednu preporuku OEBS-a usvojili? Zato što vi u stvari ne želite da se Srbija razvija poput razvijenih evropskih zemalja. Vi se opirete svim silama da se dostignu standardi u ovoj zemlji koji postoje u zemljama EU, koji postoje u zemljama zapadnih demokratija. Deklarativno pričate kako ste za EU, a u suštini hoćete samo da se štriklira neka tačka da je ispunjena na putu ka EU. Za vas akcioni plan, strategija apsolutno nemaju nikakve veze. Papir trpi sve i baš vas briga šta piše. Vi znate da to što piše, ne morate da donesete, a i ako donesete neki zakon, vi taj zakon nećete primeniti ako vam ne odgovara.

Juče smo imali ovde razgovor i sa gospodinom Hakanom, pa šta je rekao? Ne primenjuju se zakoni u Srbiji. I oni koji su doneti se ne primenjuju. Nećemo ovim tempom doći do 2025. godine do Evropske unije. Gospodo, 2011. godine smo ostvarili status kandidata. Vi ste došli 2012. godine na vlast, 14 godina od tada mi nećemo moći da uđemo u EU. Zašto? Zato što ne radite ništa na ovom planu i zato što sve što se donosi, donosi se pod pritiskom EU i Evropske komisije. Kada dođete do kraja, onda morate da donesete zakon o lobiranju, a u stvari, vi ne delite te vrednosti. Vi to ne želite i opiraćete se koliko god možete.

Šta je posledica toga? Posledica toga je da građani odlaze iz Srbije. Gde odlaze? Odlaze u zemlje Evropske unije i zemlje zapadnih demokratija. Godišnje ode 60.000 iz Srbije, 40.000 se manje rodi, 100.000 nas ima manje svake godine. Za deset godina će biti milion ljudi manje u Srbiji. To želite? E, pa ja živim u ovoj zemlji, moja deca žive u Srbiji i mi nemamo nameru da odustanemo od toga da Srbiju napravimo normalnom državom. Mi hoćemo da

uvedemo standarde koji postoje u tim zemljama u koje građani odlaze, da postoje u Srbiji, da niko više ne bi otišao iz ove zemlje.

Preduslov za borbu protiv korupcije je nezavisno sudstvo, jako tužilaštvo. Koju poruku šalje Ministarstvo pravde kada kaže – mi predlažemo da se amandmanima na Ustav uvede da pet od deset članova Visokog saveta sudstva bira Skupština? To je poruka da će pet političara sedeti u Visokom savetu sudstva, pet koje izabere SNS, kojima je dovoljno da imaju završen pravni fakultet, mogu biti bliski stranci. Oni će dalje da biraju sudije. Gospodo, može mnogo brže. Podnesite predlog na Glavnom odboru SNS-a. Nemojte da se zamajavamo. Ne treba vam Skupština. Ne treba vam Visoki savet sudstva. Sada imate jednog člana iz Skupštine i ministra u tom telu. Vi sada uvodite pet političara. Isto to radite i u Državnom veću tužilaca. Dakle, to je direktna poruka da će pravosuđe biti potpuno politizovano, biće po Ustavu politizovano i nema nezavisnog pravosuđa. Biće gore nego što je danas. Unazađujete nas tim predlozima.

Zakon o lobiranju treba da spreči korupciju. Ovaj zakon kako ste ga predložili neće sprečiti korupciju, jer prvo uopšte ne utiče na to kako se lobiraju pojedinačne odluke i kako se donose odluke o tome kome se dodeljuju poslovi u ovoj zemlji, na koji način se omogućava finansijerima političkih stranaka da ostvaruju svoje privatne interese. Zašto tim zakonom o lobiranju niste definisali i neformalno lobiranje? Zašto niste definisali da se izveštaji o lobiranju podnose Agenciji, a Agencija da ga objavi javnosti, da mi znamo šta je to o čemu se lobiralo. Nema podnošenja tih izveštaja javnosti. Izveštaj dolazi kod direktora Agencije, a direktor Agencije je zvanično bio finansijer u kampanji SNS-a. Dakle, ovaj zakon ne da nije potpun, nego nećete smanjiti korupciju nikako, jer će neformalno lobiranje koje nije regulisano, biti dominantno u periodu koji dolazi.

Zakon o zaštiti podataka o ličnosti. Ovaj zakon isto kao i ustavni amandmani gori je deset puta od sadašnjeg zakona. Zašto gori? Zato što je neprecizan, zato što je nejasan, zato što je nerazumljiv i, na kraju, u potpunosti neprimenjiv. Ja ne znam da li vi razumete da se zakoni donose zbog građana. Znači, prosečan građanin kada pročita taj zakon, on mora da razume šta u njemu piše, jer se tiče njegovih prava i tiče se, što je važnije, ograničavanja njegovih prava.

Ja kao advokat ne razumem šta u tom zakonu piše. Siguran sam da ministarka koja zakon predlaže takođe ne razume šta u tom zakonu piše. Poverenik je rekao da ni njemu nije jasno šta u tom zakonu piše. Ja ću vam citirati član 40. U njemu piše, dragi građani, sledeće: „Prava i obaveze iz člana 21, 23, 24, 26, člana 29. do 31, člana 33. do člana 36, do 39. i člana 53, kao i člana 5. ovog zakona, ako se te odredbe odnose na ostvarivanje prava i obaveze iz člana 21, 23, 24, 26, člana 29. do 31, člana 33. i člana 36. do 39. ovog zakona,

mogu se ograničiti ako ta ograničenja“ itd. Ovo je napisano tako da ovo niko ne može da razume. Ovo niko ne može da razume. Nikada nije bio tekst zakona od 63 strane u Skupštini Srbije kao da je pisan na nekom drugom jeziku. Mislim da su ovde prepisane mnoge odredbe iz odluka i direktiva Evropskog parlamenta, bukvalno prepisane, odnosno niste znali da ih prevedete pa ste koristili Gugl translejt i to što je Gugl translejt izbacio, to ste stavili u ovaj zakon.

Nije ovo jedini član koji ne može da se razume. Ne može da se razume ni član 6, u kome imate negaciju negacije. Niko ne može da shvati šta ovde piše. Ali ono što može da se shvati iz stava 2. ili 3. ovog člana jeste to da se ograničenja odnose na građane, ali ne znamo ko ta ograničenja može da donese. Ne piše da ta ograničenja mogu biti precizirana zakonom. Da piše zakonom, onda bi ta ograničenja donosila Skupština Srbije, a to su predstavnici građana.

Vi ste uveli odredbu da direktor BIA, da rukovodilac u privatnoj agenciji za obezbeđenje, privatnoj detektivskoj agenciji, u nadležnom organu može da donese odluku da ograniči prava građana u smislu zaštite podataka o ličnosti. Šta to znači? To znači da ste ovu odredbu doneli 15 dana posle toga kada je jedan zvaničnik BIA rekao ko je pretnja za nacionalnu bezbednost u ovoj zemlji, pa kaže – novinari, odnosno mediji, sindikati, opozicioni političari. To je pretnja za nacionalnu bezbednost. E sada, svi ti koji su pretnja za nacionalnu bezbednost mogu da očekuju da po zakonu njihovi lični podaci, privatan život tih ljudi osvane na naslovnoj strani „Informera“. To je zakon koji vi predlažete.

Iz ovih razloga SDS ne može da glasa niti da podrži nijedan zakon i bićemo protiv svih predloženih zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Aleksandar Marković: Poslovnik.)

Povreda Poslovnika narodni poslanik Aleksandar Marković.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Jako visoko cenim vašu poznatu toleranciju kada je reč o narodnim poslanicima. Moram da vam skrenem pažnju da ste prekršili član 107, koji govori o dostojanstvu Narodne skupštine.

Dakle, mi smo ovde 12 ili 13 minuta slušali najstrašnije moguće, potpuno neosnovane optužbe i na račun SNS-a, i na račun Vlade i na predsednika države. Ali od koga dolaze te optužbe? Dolaze od čoveka koji je u svom političkom angažmanu poznat samo po ulozi u toj čuvenoj njihovoj, po zlu čuvenoj, reformi pravosuđa. To je jedino kako ga znaju građani – po katastrofalnoj reformi pravosuđa. To nije ocena SNS-a, to je ocena Venecijanske komisije. Venecijanska komisija je reformu pravosuđa ocenila kao katastrofalnu. Razorili su i on, i onaj Homen njegov, i ona Malovička, i onaj Boško Ristić, razorili su pravosuđe, dok je šef njihove stranke razorio celu državu. Obećali 200.000

novih radnih mesta, pa nije bilo ni tih 200.000 novih radnih mesta, nego ste još 400.000 ljudi ostavili bez posla u vaše vreme.

Kaže čuveni „otporaš“ da će on da se bori za bolju državu, da se bori za bolju Srbiju. Pa ko te je sprečavao godinama dok si bio na vlasti da se boriš za Srbiju? Ko te je sprečavao u tome? Ko te je sprečavao da jednu jedinu stvar dobru za državu uradiš? Ali to ih tada nije zanimalo. Tada ih je zanimalo samo pravljenje kombinacija. Tada ih je zanimalo lično bogaćenje, dok su građani naglo siromašili. Zato mislim da je trebalo minimum opomenu da mu izreknete. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Markoviću.

Ako ste primetili, kolega Konstantinović je u svom govoru rekao kako želimo da sprečimo demokratsku raspravu i demokratsko sučeljavanje mišljenja. Ja sam mu omogućio da govori. Iskoristio je, umesto 20 minuta, koliko ima, 12 minuta. Koliko je u pravu ili ne, o tome će suditi građani.

Da li ste vi u pravu ili ne, o tome se izjašnjava Narodna skupština u danu za glasanje. Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.) Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja sam dirnut govorom kolege koji je govorio o korupciji. Nema onih koji se bolje razumeju u korupciju.

A reklamiram član 103, 106, 108, 109. i verujem, bez obzira na vašu tolerantnost, da ste mogli izreći neku meru iz članova 108. i 109.

Oni se najbolje razumeju u korupciju. Kada smo svojevremeno, 2000. godine, rušili režim Saše Jankovića, Vuka Jeremića, Borka Stefanovića, koji su bili sastavni deo tog režima, mene su uhapsili sa tri letka, a pored mene je sa vrećom para iz Segedina prošao upravo kolega koji je malopre govorio. On sa vrećom para iz Segedina za Beograd kod Homena, a ja sa tri letka u policijski pritvor.

Tako da verujem da je on veoma kvalifikovan da govori o korupciji, jer je sa korupcijom ušao u politiku.

Odemo ti mi u stan Ćuruvije da uzmemo majice „otporaške“ sa pesnicom, kaže on – nema, šta vi mislite, nema majica, ovo-ono. A da bi opravdali onu vreću para, sutradan objave kako je nestalo 100.000 majica i ne znam koliko propagandnog materijala itd. Kao da su oni to odštampali pa nestalo. A s obzirom na to da nisu ni imali, nisu ni štampali, znači sav novac je završio u njihovim privatnim džepovima.

Kao politička stranka su eksperti za korupciju i moram da ga podsetim da stvarno u Srbiji ponovo jenjava borba protiv korupcije. A znate zašto? Zato što ste vi pali sa vlasti, pa sve je manje ima. Ne tvrdim da nema, ali ima je 10

puta manje nego što je bilo kod vas. A što se pravosuđa tiče, pa vi ste, bre, mrtvog čoveka izabrali za sudiju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Rističeviću.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.) Zahvaljujem.

Pravo na repliku, ovlašćeni predstavnik SNS-a, s obzirom na to da je viša puta pomenuta SNS, narodna poslanica Marija Obradović.

Izvolite.

MARIJA OBRADOVIĆ: Evo, baš kao i sinoć u jednoj emisiji na RTS-u tako i danas, trudim se da budem maksimalno tolerantna i da saslušam sagovornike, da slušam činjenice i ono što mi se sinoć nije dozvolilo, a to je da ukažem koliko se laži izgovara da se ubedi narod da je to istina.

Slažem se da nam treba dijalog jači i da treba da jačamo dijalog. To je potrebno svakom društvu. A kako da jačamo dijalog ako vi kad god imate priliku govorite laži? I kad ja treba da odgovorim kao drugi u dijalogu da je to laž, činjenicama da vas ubedim da govorite neistine, vi meni ne date prostora. E, to se dešavalo sada kada je prethodni govornik nas ubeđivao da su ovi zakoni loši, a da je bio u sali i da je pratio današnje zasedanje, video bi da su listom svi predstavnici opozicionih stranaka rekli da su zakoni jako, jako dobri. Mali je broj zamerki kojih ima, maltene leksičkih. Nema suštinskih zamerki. To su rekli mnogi drugi koji su davali komentare na ove zakone.

E, vi možete da se igrate sa javnošću pa da govorite kao što je prethodni govornik govorio i da kažete – ja stvarno ovo ne razumem. Prvo, sramota je da neko ko toliko dugo ima advokatsku kancelariju kaže da ne razume neki predlog zakona. Pravi se lud. Ali ako se pravi lud za skupštinskom govornicom, on onda vređa sve one koji prate ovo zasedanje i čiji je predstavnik. Apsolutno je sve jasno u zakonima i u predlozima kako funkcioniše, ali je to zgodno za izlaganje.

O tome da je naš izbor sudija i tužilaca bio loš i da ovo pravosuđe loše funkcioniše, pa to su sve vaše sudije i tužioci i zbog toga imamo problem da ono što MUP uradi, što su podaci sa terena, svi skidaju, i najveći deo slučajeva se vraća i ne može da uđe u pravosudnu proceduru.

Samo jedna stvar – kako ste vi birali sudije i tužioce? Predsednik Demokratske stranke iz Vlasotinca piše predsedniku SO Vlasotince i daje mu spisak podobnih ljudi sa detaljnim opisom šta raditi sa tim čovekom. Ovo vam je objavljeno u medijima; šta je sa onim što ne stigne u medije.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima predstavnik predlagača ministarka Nela Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, žao mi je što neko za koga sam smatrala da je dobar advokat kaže da ne razume tekst predloga zakona, ali možda će imati prilike da se bolje upozna pa da to kasnije i ne govori.

Kada je reč o političkom uticaju na postupak izbora sudija i predlog amandmana koji je radilo Ministarstvo pravde u proteklih godinu dana, moram da pre svega istaknem da nikad niste imali takav jedan transparentan proces donošenja bilo kog akta, a pre svega Ustava, koji je trajao još od maja prošle godine.

I ono što je najbitnije jeste da su se Ministarstvo pravde i Vlada Republike Srbije obavezali da će u postupku izmene Ustava u potpunosti poštovati mišljenje i preporuke Venecijanske komisije. Venecijanska komisija je telo Saveta Evrope koja je jedina merodavna da oceni da li je neki akt koji se tiče sudske organizacije vlasti podoban, odnosno da li je u skladu sa evropskim standardima ili nije.

Podsetiću vas da ste imali dosta susreta sami sa Venecijanskom komisijom 2008/2009. godine, kada ste Venecijanskoj komisiji slali predloge Pravilnika o izboru sudija i tužilaca, kada ste podmetali odredbe koje su kasnije naknadno brisane i nisu se pojavljivale u postupku usvajanja u Republici Srbiji, kada je podmetnuto Venecijanskoj komisiji da će svaki sudija koji bude razrešen imati pravo žalbe na odluku koja bude doneta, a kasnije, gle čuda, te odredbe apsolutno nije bilo kada se pravilnik usvajao.

Pričate o političkom uticaju, a zaboravljate da su 2008. godine izabrani prvi članovi Visokog saveta sudstva isključivo po političkim kriterijumima. Pričate o periodu i političkom uticaju na izbor sudija, a zaboravljate da ste u to vreme vrlo često bili gosti Ministarstva pravde. Danas u Ministarstvo pravde apsolutno ne dolazi nijedan narodni poslanik, niti predstavnik bilo koje političke partije da određuje kako će se vršiti izbor sudija ili zamenika javnih tužilaca.

Vrlo je čudno da pominjete odnos 5:5, da će neko da vrši politički uticaj na izbor pet pravника od strane Narodne skupštine. Očigledno niste videli dobro da treba da postoji dvotrećinska većina da bi Narodna skupština izabrala buduće članove Visokog saveta sudstva. Ali dobro. Verovatno ćemo imati prilike da o ustavnim amandmanima pričamo kada dođu na red i ukoliko uopšte Narodna skupština usvoji inicijativu Vlade Republike Srbije da uđemo u postupak izmene Ustava.

Ono što je sigurno i što odgovorno mogu da tvrdim i kao član Visokog saveta sudstva jeste da se danas sudije i zamenici javnih tužilaca i javni tužioci ne biraju kao pripadnici ili podanici odgovarajuće političke partije, da danas naši koalicioni partneri ne uslovljavaju opstanak u vlasti da li će neki sudija ili zamenik javnog tužioca biti izabran, što se dešavalo 2008. godine. I to je vrlo vidljivo, jer je konstatovano u samim zapisnicima Visokog saveta sudstva kada su se pojedini članovi Visokog saveta sudstva izuzimali iz postupka izbora

pojedinih sudija smatrajući da su pod političkim uticajem i da se nalaze na spisku odgovarajućih političkih partija.

Kada govorimo o Zakonu o Agenciji za borbu protiv korupcije, on danas nije na dnevnom redu, ali verujem da će i to biti uskoro u Skupštini s obzirom na to da smo ispoštovali sve preporuke GREKO-a, da poštujemo analize eksperata GREKO-a, i on će biti u potpunosti usklađen sa onim što se zahteva od nas, a to je da ispoštujemo svih 13 preporuka koje ste sami naveli da se nalaze u GREKO izveštaju.

Vrlo me čudi da pominjete direktora Agencije za borbu protiv korupcije, a podsetiću vas da imamo direktora Agencije za borbu protiv korupcije protiv koga se vodi krivični postupak, da imamo vrlo sumnjivu kupovinu zgrade Agencije za borbu protiv korupcije, da smo imali vrlo česte budžetske inspekcije u Agenciji za borbu protiv korupcije, da je direktor kog ste vi birali imao naplate duplih dnevnica prilikom odlaska u Strazbur i od strane Republike Srbije iz budžeta, ali i od Saveta Evrope. Nisam čula da ima takvih primedbi na rad današnjeg direktora Agencije za borbu protiv korupcije.

Ono što želim da istaknem, a očigledno da se niste dovoljno bavili samim tekstom zakona o lobiranju, govorite o lobiranju na donošenje pojedinačnih akata. Lobiranje se odnosi isključivo na donošenje opštih akta, što će reći na donošenje zakona. Ukoliko neko lobira da se donese pojedinačna odluka, reč je ipak o krivičnom delu i ne može uopšte da se govori o lobiranju i uvođenju lobiranja u zakonske tokove. Tako da, volela bih da budete malo više informisani.

I nije samo da se govori o formalnom lobiranju. Ukoliko vi pročitate sam predlog zakona, videćete da se govori i o neregistrovanim lobistima, a da funkcioner ima obavezu i u slučaju da postoji kontakt sa neregistrovanim lobistima, da to takođe prijavi Agenciji za borbu protiv korupcije i da sastavi izveštaj o tome.

Preporuke GREKO-a odnose se pre svega na preventivno delovanje u borbi protiv korupcije i najveći deo tih preporuka se odnosi upravo na izmenu Ustava i da ne bi bilo zamajavanja javnosti da su preporuke represivnog karaktera, one su pre svega preventivnog karaktera i odnose se na donošenje zakona o borbi protiv korupcije, na ustavne promene koje se upravo odnose na postupak izbora sudija i tužilaca koji podrazumeva da se taj postupak izbora izmesti iz Skupštine i verujem da ćemo uskoro, u narednim mesecima, imati priliku da usvojimo ustavne amandmane, a samim tim da ispunimo i ove preporuke, bez čijih usvajanja svakako preporuke ne mogu ni biti u potpunosti ispunjene.

I ponovo se vraćam na zakon o zaštiti podataka o ličnosti i član 40, gde se pozivate na mišljenje Poverenika, koje nije bilo dostavljeno prilikom dostavljanja zvaničnog mišljenja Ministarstvu pravde na tekst odredbe koji

postoji od decembra 2017. godine, koji je objavljen na sajtu Ministarstva pravde, tako da je još jedna netačna informacija da je neko naprasno menjao tekst pre mesec dana nakon održavanja jednog foruma.

Ono što je bitno jeste da su zakonom o lobiranju predviđeni izuzeci kada dolazi do ograničavanja prava građana prilikom obrade podataka. Isključivo zakon o zaštiti podataka o ličnosti može da ograniči to pravo, što je i navedeno u samom zakonu.

Ta, takođe, ista odredba zakona o zaštiti podataka o ličnosti usklađena je sa članom 23. Uredbe koja je ocenjena od strane Evropske komisije i za koju je rečeno da je u potpunosti u skladu sa evropskim standardima, tako da bih volela da je Poverenik možda na vreme reagovao i ukazao na neke nedoslednosti na koje se sada poziva i tvrdi da je nešto neustavno.

Ponavljam, jedino je Ustavni sud merodavan da ceni da li je jedan zakon u skladu sa Ustavom ili ne. Vrlo mi je čudno da se ceni ustavnost predloga zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Pravo na repliku narodni poslanik Nenad Konstantinović.

Izvolite.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Dakle, svakako neću odgovarati na one smešne napade da je pre 10 godina nešto bilo ovako ili je bilo onako. To govorite već šest godina, u nedostatku bilo kakvih argumenata, kako je stalno neko drugi kriv. Samo zaboravljate da ste 2012. godine došli na vlast. Sedam godina ste imali da promenite. Što niste ukinuli Visoki Savet sudstva? Što niste ukinuli Agenciju za borbu protiv korupcije? Što ne ukinete Poverenika za ravnopravnost, Poverenika za zaštitu podataka o ličnosti? Sve to je doneto pre vas i sve to negirate da valja. Ne valja mišljenje Poverenika, jer ga nije dostavio na vreme. Ne znam kada vam je dostavio izveštaj i mišljenje, ali to mišljenje postoji u javnosti i neko ko treba da primenjuje i kontroliše primenu tog zakona, kaže da zakon ne valja. Prema tome, ako ne valja Povereniku, neće valjati ni građanima.

Što se tiče amandmana na Ustav i pomenuli ste, dve trećine treba u Skupštini da se složi ko će da budu članovi Visokog Saveta sudstva, pa svejedno, kolika god većina da se složi, to znači da su politički ti ljudi izabrani jer se biraju u Skupštini. Preporuka nije da se Ustav menja nagore. Preporuka je da se Ustav menja nabolje. To što nije valjalo u Ustavu koji je donošen kompromisom, u kome je učestvovala tad i SRS, to treba da se promeni sada, a ne da sada donesete da bude gore.

Ministarko, od deset članova pet će birati Skupština. Svih pet su političari, samo što imaju završen pravni fakultet. O čemu dalje pričamo? Petoro će biti političari. Šta misli o tome Venecijanska komisija, čitajte u tim

izveštajima, ali – šta misle građani? Zašto donosite rešenje koje je gore od sadašnjeg? Pa ne počinje svet od vas.

Mi imamo neku situaciju u ovoj zemlji, a to je da imamo dva politička predstavnika u tom telu. Zašto sada uvodite pet, umesto da izbacite i ona dva? Zašto u Državnom veću tužilaca da budu četiri iz Skupštine, plus ministar pet, plus vrhovni tužilac, šest biranih u Skupštini?

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospođa Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Ako ćemo da primenimo logiku koju ste upravo sada izneli, Visoki savet sudstva i Državno veće tužilaca su u potpunosti politička tela, jer svih 11 članova i jednog i drugog tela bira Narodna skupština, i šest članova iz reda sudija koje predloži Visoki savet sudstva mora da odobri Narodna skupština, što znači da su upravo ti kandidati, odnosno sudije, zamenici tužilaca koji sede ovde sa nama, upravo političari i da u potpunosti opravdavaju to što ste vi rekli.

Ono što je bitno i što građani treba da znaju jeste da je Ministarstvo pravde pripremlilo nacrt ustavnih amandmana koji su u potpunosti u skladu sa evropskim standardima, u skladu sa mišljenjem Venecijanske komisije. I to ne kažem ja, već nakon javnih rasprava koje su održane u nekoliko krugova i nakon dobijenog mišljenja u junu, ponovo smo poslali Venecijanskoj komisiji tekst, gde smo dobili potvrdu da smo apsolutno usklađeni. Pa čak i biranje članova Visokog saveta sudstva kvalifikovanom većinom, što prema standardima Evrope upravo vodi depolitizaciji, Ministarstvo pravde je u potpunosti ispoštovalo, a volela bih da ste i vi prilikom donošenja Ustava 2006. godine imali mišljenje i potvrdu da ste u skladu sa evropskim standardima.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Član 107, gospodine predsedavajući – kažem unapred da ne tražim da se glasa – zbog dostojanstva Narodne skupštine i potrebe da se govori istina.

Naravno, apsolutno sve je tačno od prve do poslednje reči, sve je tačno u ovom stavu koji ste čuli sada, koji je iznela ministarka. Dakle, to je potpuno jasno i to treba glasno reći da ne bismo ovde dolazili u situaciju da moramo da se pitamo šta je istina.

Šta misli Venecijanska komisija, ona je to rekla. Da je to po standardima koje smatraju dobrim, ona je već sama rekla. Da li je to bolje ili gore, svako ima pravo na sopstveno mišljenje, ali mislim da je bukvalno poigravanje sa građanima Srbije i sa narodnim poslanicima da slušamo da li treba negde dva ili pet, da li je tri više od četiri itd. I to od ljudi kojima je jedini princip, ali slušajte dobro, jedini princip prilikom izbora bilo mišljenje koje potpisuju

predsednik opštinskog odbora stranke kome pripada ovaj koji to pita, i predsednik SO, dvojica kolega, stranačkih prijatelja.

I oni u tom svom mišljenju, kada daju preporuku za nekoga, kažu sledeće, slušajte dobro – taj i taj, predlog za javnog tužioca, pošten i vredan, sa strane posmatrano nekorumpiran, stručan, iskusan, dugogodišnji simpatizer naše stranke, odbacivao sve krivične prijave prema funkcionerima opštinskog odbora naše stranke, sin mu je član naše stranke, zasluži pažnju i šansu za napredovanje. Zainteresovan je za zamenika Specijalnog suda ili Veća tužilaštva.

Kada je čovek tako visokokvalifikovan a pripada njihovoj stranci, onda on zasluži da to potpiše predsednik opštinskog odbora, pa pored potpisa i pečat lepo stavi, pa potpiše predsednik SO, pa pečat lepo stavi i to se pošalje nekome na izvršenje. Ovo su bili jedini standardi i jedini kriterijumi.

I da se danas čovek pojavi i kaže – treba dva, ili treba pet, manje ili više političkih... Koga zavaravate? Ako se brinete zaista za građane, da li mislite da ovo ne razumeju? Vrlo su jasno pokazali kako dobro razumeju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Da li želite da Skupština u danu za glasanje izjasni? (Ne.)

Po Poslovniku, kolega Neđo Jovanović.

Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Član 27. i član 107. Poslovnika, imajući u vidu da se ovde imputira od strane poslanika opozicije da je izbor VSS nakon donošenja ili usvajanja ustavnih amandmana nešto što podrazumeva politički uticaj na VSS, a ja moram samo da postavim jedno pitanje, na koje očigledno onaj ko stavlja primedbu, a to je kolega Konstantinović, nije dao odgovor i na taj način doveo građane Srbije u zabludu – ko će to da izabere novi VSS; ko je ta institucija, ko je taj organ koji će izabrati novih deset članova VSS-a?

(Gordana Čomić: Sudije, sve sudije.)

Koje sudije i ko je sve sudija ako imamo pet onih koje će da izabere, odnosno da predloži Skupština? A ko će da izabere prvi saziv? Odgovorite, gospodo, ko će da izabere prvi saziv budućeg VSS-a.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Jovanoviću, molim vas bez ličnog obraćanja.

NEĐO JOVANOVIĆ: Da ne bismo polemisali, ovde se grubo vređa Ustav Republike Srbije i grubo se vređa samim tim i Republika Srbija imajući u vidu da počiva na tom ustavu kada je njeno državno uređenje u pitanju. I, politikantstvo, kada su u pitanju Ustav i ustavne promene, zaista, gospodine Arsiću, ne treba da tolerišete i treba da skrenete pažnju onima koji populizmom i politikantstvom pokušavaju da dovedu u sumnju nešto što je apsolutno i

ustavno i zakonito a, na kraju krajeva, jedino moguće. To da ubuduće ne činite. Ne tražim da se glasa. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku, kolega Konstantinoviću. Bila je povreda Poslovnika.

Reč ima narodni poslanik Ana Stevanović.

Izvolite.

ANA STEVANOVIĆ: Zahvaljujem se.

Koalicija prEUgovor, koju čine brojne relevantne nevladine organizacije, objavila je najnoviji nezavisni izveštaj o napretku Srbije u sprovođenju politika u oblasti pravosuđa i osnovnih ljudskih prava, kao i sloboda, bezbednosti i pravde. U pitanju su Poglavlje 23, kao i Poglavlje 24. Ovaj izveštaj sadrži procenu političkih kriterijuma za proces pridruživanja EU i ispunjenosti kriterijuma za period od aprila do septembra ove godine. Šta je ovde sporno? Glavni nalaz izveštaja jeste taj da se sa ključnim reformama stagnira ili čak nazaduje i da se stagnacija u velikoj meri opravdava procesom pridruživanja EU.

Ako EU naglašava vladavinu prava kao reformski prioritet, izvršna i zakonodavna vlast u Srbiji zloupotrebljavaju proces pregovora o pridruživanju i činjenicu da se u Srbiji trenutno daju ustupci kada je reč o programu reformi radi okončanja dijaloga sa Prištinom, u koji se polažu velike nade.

Primer toga jesu pokušaji da se usvoji niz zakona gde je svaki gori od postojećeg. To se navodi u ovom izveštaju.

Čak i nakon usvajanja minimalnih standarda iz komentara Venecijanske komisije predloženi ustavni amandmani ne ispunjavaju kriterijume za stvaranje preduslova za sudstvo koje će biti nezavisno i slobodno od političkih uticaja. Drastičan primer je Nacrt zakona o informacijama od javnog značaja, koji će ograničiti prava građana da budu informisani o radu državnih preduzeća, dok će Nacrt zakona o besplatnoj pravnoj pomoći ugroziti prava lica koja koriste usluge i organizacije koje već pružaju pravnu pomoć.

Situacija jeste alarmantna i to takođe zaključujemo na osnovu ovog izveštaja čije sam delove upravo citirala.

Kada govorimo o zakonu o zaštiti podataka o ličnosti, to je još jedan zakon u nizu zakona koji donosi ovaj saziv Narodne skupštine, a kojim se ovaj put narušava Ustavom zagarantovano pravo građana na zaštitu podataka o ličnosti, a kojim se, štaviše, i propisi Evropske unije, kojoj ova vlast neumorno teži, ne poštuju.

Zakonima koje je vladajuća većina usvojila prethodne nedelje nastavlja se kaos, primera radi, u oblasti građevine, stvarajući od izuzetaka pravila, a od pravila izuzetke. Ovaj put čini mi se da radite nešto još gore. Ovaj put stvarate kaos u životima građana ove zemlje, kojima se Ustavom zagarantovana prava na zaštitu podataka o ličnosti ovim zakonom ograničavaju, nedefinisanim i

nemuštim odredbama koje na taj način otvaraju prostor za zloupotrebu od strane svakog ko je u posedu podataka građana koji nisu javno dostupni.

U članu 40. navodite deset osnova po kojima se prava i obaveze mogu ograničiti. Imajući u vidu iskustvo koliko široko tumačite pojmove poput nacionalne bezbednosti, odbrane, drugih važnih opštih i javnih interesa, javne bezbednosti i drugo, ne možemo a da ne budemo zabrinuti zbog ovakvog zakona, te vas opravdano pitamo gde vam je granica u gaženju Ustavom garantovanih prava građana Republike Srbije. Stvarno, gde je kraj? Moram da vas pitam zašto ste izbacili iz Nacrta zakona odredbu da se ograničenje može vršiti samo u skladu sa zakonom. Da li znate da time kršite Ustav Republike Srbije, Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, kao i međunarodne standarde koji regulišu zaštitu podataka o ličnosti? Zašto ste se oglušili na zahteve Poverenika za izmenom ovog zakona? Građani Republike Srbije žele da žive u uređenoj zemlji, a ne u zemlji tajnih službi i ucena.

Ukoliko se usvoji ovaj zakon, strahujemo da će se otvoriti Pandorina kutija, a posledice po naše društvo biće nesagledive. Ukoliko vam to nije cilj, nego se radi o grešci, onda ćete usvojiti amandman koji je Poslanička grupa Dosta je bilo podnela. U suprotnom, mi ćemo glasati protiv ovog zakona, što je moralna obveza svakog poštenog i pristojnog čoveka.

Jedan od zakona o kojima ćemo takođe raspravljati jeste i zakon o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama. Poslanička grupa Dosta je bilo smatra da je ovo bitan zakon, ali da su predložene izmene ili kozmetičke ili neprimenjive u praksi ili da se ovim izmenama stavlja privatan interes iznad javnog. Zaključili smo da predlagač ovim zakonom i jeste stavio privatan interes iznad javnog interesa, koji treba da bude nesumnjivi prioritet.

Kako bi građani shvatili o čemu se radi, navešću par primera. Predlagač, naime, uvodi obavezu organizatoru sportskih priredbi, dakle i državu kao organizatora ovakvih priredbi, da za obavljanje poslova redarske službe angažuje pravno lice ili preduzetnika za vršenje poslova privatnog obezbeđenja. U stavu koji prethodi ovom stavu ovakva obaveza nije definisana, već postoji mogućnost izbora između samostalne redarske službe, obrazovane od strane organizatora i ove druge, malopre pomenute mogućnosti.

Dopune se obrazlažu usaglašavanjem ovog zakona sa Zakonom o privatnom obezbeđenju. Dakle, javni interes se podređuje privatnom. Zakon kojim se privatni interesi zadovoljavaju prenosi se i na ovaj zakon, kojim su organizatori predmetnih događaja obavezni da za obavljanje poslova redarske službe angažuju pravno lice ili preduzetnika za vršenje poslova privatnog obezbeđenja. Zašto se ne ostavi sloboda da i u ovim slučajevima organizator sam organizuje svoju službu redara, kao što to definiše prethodni stav ovog

člana? Kome se na ovaj način pribavlja dodatni posao i stvaraju dodatni troškovi za organizatora, odnosno državu, a time i za građane naše zemlje?

Dakle, troškove angažovanja privatnih firmi za poslove privatnog obezbeđenja pri određenim sportskim priredbama koje organizuje država, autonomna pokrajina ili lokalne samouprave snosiće naši građani. Podsetićemo vas da država nema novca za besplatne udžbenike, što je stvar koju Dosta je bilo godinama predlaže, ali očigledno ima za privatne firme koje se bave poslovima obezbeđenja.

Drugi primer povlađivanja privatnom interesu, u ovom slučaju interesu navijačkih grupa, možemo naći u brisanom stavu zakona koji zabranjuje preprodaju ulaznica, kao i u brisanom stavu koji predviđa kazne za ovakav prekršaj. Ovakva promena odgovaraće najviše kriminalnim navijačkim grupama koje preprodajući karte koje su dobili po povoljnim cenama ostvaruju dodatni profit. Moramo da se zapitamo šta je onda cilj ovog zakon, da li da suzbija nasilje ili da nagradi nasilničko ponašanje.

Dalje, predlagač smatra da će se preciziranjem udaljenosti na kojoj se ne sme prodavati ili konzumirati alkohol u blizini sportskih objekata sprečiti nasilje, to jest neredi na stadionima. Ova kozmetička promena neće promeniti baš ništa. Uvođenje pojma vazdušne linije i mesta od koga se razdaljina računa je za podsmeh, nikako za pohvalu. Kako će se dokazivati udaljenost od 300 metara vazdušnom linijom, odokativnom metodom? Niko nikad za ovo neće biti kažnjen.

Nije suština u tome da se zabrani alkohol u blizini ili na stadionu, odnosno u sportskoj dvorani. Na primer, na stadionima ili u dvoranama u Sjedinjenim Američkim Državama možete slobodno popiti alkohol bez da vas iko špijunira ili ispituje, nemate nikakvu zabranu; zašto u SAD nemaju problema sa nasiljem na stadionima? Ako će država ovaj problem da rešava kao problem kladionica, koje nezakonito niču kao pećurke na sto metara od osnovnih i srednjih škola, može slobodno da odustane od ovoga.

Da bi građanima bilo jasno zašto ni ove izmene neće imati pozitivnog efekta na postojeće stanje stvari, navešću vam neke statističke podatke.

Republički zavod za statistiku izbrojao je tokom 2016. godine 123 prijavljene osobe, uključujući i maloletna i punoletna lica, zbog nasilničkog ponašanja na sportskoj priredbi. U Beogradu je prijavljeno samo jedno lice. Brojevi su veći ako se uzme u obzir uopšteno nasilničko ponašanje, onda vidimo da je prijavljeno nešto više od 1.800 lica u Srbiji, a u Beogradu blizu 400. Kaznena politika je blaga i nema odgovarajući efekat jer su osude najčešće uslovne. U 2016. godini je zbog nasilničkog ponašanja na sportskoj priredbi uslovno osuđeno čak 81 od 121 lica. Zatvorska kazna nije česta. Prošle godine je 20 osoba završilo u zatvoru zbog nasilja u sportu. Mali je broj izricanja zabrane prisustvovanja utakmicama u odnosu na veliki broj incidenata. Štaviše,

mera se ne izvršava na odgovarajući način. Prema podacima MUP-a, u Srbiji je 188 huligana kažnjeno zabranom prisustvovanja određenim sportskim priredbama i nije poznat broj huligana koji su prekršili zaštitnu meru, ali su pojedini poznati huligani viđeni na utakmicama, bez obzira na zabranu. Sud nije zainteresovan za izvršenje mere, jer policiji ne dostavlja presudu samostalno, već naknadno, po zahtevu policije. Sud ne reaguje na obaveštenja policije o neizvršavanju zabrane prisustvovanja, a za to vreme je u Velikoj Britaniji prvi put izdata doživotna zabrana prisustvovanja sportskim mečevima zbog nacističkog salutiranja.

Neophodno je da Nacionalni savet za sprečavanje negativnih pojava u sportu ozbiljno uzme u obzir ove probleme i zahteva ozbiljan odgovor sportskih organizacija, policije, tužilaštva i sudstva. Za početak, nužno je regulisati rad redara, kvalitetno ih obučiti i razmisliti o profesionalizaciji ove profesije. Mera zabrane prisustvovanja mora da se izvršava u praksi. Tužioci i sudije bi trebalo da prisustvuju utakmicama, posebno visokorizičnim, kako bi prekršioci odmah bili procesuirani i osuđeni za prekršaj.

Rešavanje mafijaških ubistava jedan je od ključnih faktora za smanjenje kriminala i povećanje percepcije bezbednosti. Pored jasne politike smanjenja nasilja, neophodno je da tužilaštvo preuzme glavnu ulogu u vođenju istraga koje zasada postoje samo na papiru. U proceni rizika od nasilja u sportu potrebno je da učestvuju sportski organizatori ali, naravno, i policija.

Uvaženi ministri, kolege narodni poslanici, pitanje za sve vas – kako neko može da očekuje da ne bude nasilja kada nam kriminalci slobodno šetaju ulicama? Sudski postupci godinama traju. Tome smo svi svedoci. Koliko puta ste čuli da je počinilac nekog krivičnog dela dobro poznat policiji? Kako možemo da očekujemo da ne bude nasilja, a da se na televiziji, u novinama, svaki dan promoviše nasilje i predstavlja se kao društveno prihvatljivo ponašanje? Promene u ovoj materiji treba pre svega da idu u smeru striktno primene postojećih normi i što agresivnije politike kažnjavanja izgreznika na sportskim priredbama. „Dosta je bilo“ će glasati protiv ovih zakona i predloženih promena, jer suštinski ne menjaju stvari nabolje. Moramo da uvedemo red.

Sada bih rekla nekoliko reči o zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći. Predlog načina finansiranja besplatne pravne pomoći prema kojem su jedinice lokalne samouprave dužne da obezbede sredstva za besplatnu pravnu pomoć koju pružaju pravnici u tim jedinicama lokalne samouprave i 50% za usluge besplatne pravne pomoći koju pružaju advokati, javni beležnici i medijatori deluje nerealno, posebno kada se uzme u obzir činjenica da je 30% opština u Srbiji nerazvijeno i da one svoje budžete dobijaju iz republičkog budžeta. Da li država zna kako će lokalne samouprave, koje inače finansijski loše stoje, plaćati ove usluge?

Slična situacija desila se i sa Zakonom o socijalnoj zaštiti, koji je obavezu pružanja usluga socijalne zaštite prebacio na lokalni nivo, s tim što je ostavljena mogućnost namenskih transfera sa republičkog nivoa za određene usluge socijalne zaštite na lokalnom nivou.

Otkada je usvojen Zakon o socijalnoj zaštiti 2011. godine, jedinice lokalne samouprave nisu mnogo unapredile usluge socijalne zaštite koje se finansiraju, iako su one na to obavezne. Postoji opravdana briga da će isto da se dogodi i sa ovim zakonom, ukoliko bude usvojeno predloženo rešenje iz nacрта ovih zakona i da advokati, advokatice, javni beležnici, medijatori neće pružati usluge besplatne pravne pomoći u užem smislu zbog nedostatka opredeljenih novčanih sredstava za tu namenu u budžetu lokalne samouprave.

Prekršajno kažnjavanje siromašnih opština samo će dodatno pogoršati lošu materijalnu situaciju tih opština i neće postići svrhu zbog kojih je propisano. Predloženo rešenje jednostavno finansijski nije održivo. Praktičnije i ekonomičnije bi bilo da država oformi fond iz koga će se finansirati ove usluge. On bi se, pored unapred predviđenih sredstava iz budžeta, punio i od oportuniteta, naplate potraživanja i od nedavalaca izdržavanja ili učinilaca krivičnih dela, određenog procenta sudskih taksi itd. Sredstva dobijena od uspešno završenih sporova takođe bi se vraćala u ovaj fond. Ovaj nedostatak je potrebno otkloniti kako bi građani nesmetano imali obezbeđeno pravo na besplatnu pravnu pomoć, ukoliko ispunjavaju zakonske uslove.

Osvrnula bih se i na pitanje tarife koju, prema ovom zakonu, na predlog ministra donosi Vlada. Ovom tarifom bi Vlada propisivala po kojoj ceni bi advokat ili javni beležnik pružao pravnu pomoć u skladu sa ovim zakonom. Članom 2. o advokaturi definiše se advokatura kao nezavisna i samostalna služba za pružanje pomoći fizičkim i pravnim licima. Imajući u vidu ovu definiciju, nezamislivo je da Vlada kao organ izvršne vlasti propisuje i procenjuje rad advokata i tarifom vrednuje taj isti rad. Bolje rešenje svakako predstavlja primena postojećih advokatskih i javnobeležničkih tarifa, sa umanjnjem za određeni procenat.

Sva tri fonda država Srbija je dužna, u skladu sa ratifikovanim međunarodnim ugovorima, da osnuje. Bilo bi celishodnije i ekonomičnije da to bude jedan fond koji bi imao tri različita podračuna i koji bi se punio iz istih izvora. Iz fonda bi se mogla finansirati usluga besplatnog pravnog zastupanja na teritoriji cele države, koja je i najskuplja, a ukoliko fondom bude rukovođeno po principu dobrog domaćina, mogle bi se finansirati usluge pružanja besplatnih pravnih saveta i sačinjavanja podnesaka, koje su jeftinije i koje bi se mogle plaćati paušalno. Svakom pružaocu bi trebalo dati ovlašćenje da na osnovu jasnih kriterijuma odlučuje o tome kom tražiocu će biti pružena određena vrsta besplatne pravne pomoći, s tim što pravo na besplatan pravni savet treba da imaju svi građani i građanke Republike Srbije, bez obzira na njihovo imovinsko

stanje, onako kako je to predviđeno ciljem Strategije razvoja besplatne pravne pomoći u Republici Srbiji. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar dr Nebojša Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala.

Vezano za privatno obezbeđenje i povezano sa nasiljem na sportskim priredbama i svim onim o čemu smo mi danas govorili, želim da razjasnimo nekoliko važnih stvari.

Pre svega, što se tiče toga da li će u obezbeđenje biti uključeno fizičko ili pravno lice, da li će to biti lice koje je redar ili će se ubaciti pravno lice koje obavlja posao obezbeđenja, svakako i jedni i drugi moraju da prođu obuke, to zakon i predviđa, i da dobiju licence za rad na jednom ili drugom poslu.

Da li će biti dovoljno da se samostalno angažuje služba obezbeđenja kao redarska služba, koja isto prolazi kroz obuku, ili će to obavljati pravno lice koje ima licencu za obavljanje takve vrste delatnosti, zavisi od procene rizika.

Upravo smo svedoci, dakle nema govora o tome da se bilo čiji privatni interes forsira, samo želimo da učinimo da svi oni koji učestvuju u organizaciji sportskih manifestacija budu i odgovorni. Imamo hiljade slučajeva da svi očekuju...

Znate, angažovanje jednog policijskog službenika, jednog policajca košta. Košta njegovo vreme, njegova plata, uniforma, oprema, gorivo, vozilo. Sve ono što se plaća, sve nas to kao građane Srbije košta, za obezbeđivanje manifestacije koja je u nekim slučajevima nečiji privatni interes, ta sportska manifestacija, na kojoj organizator zarađuje novac od prodaje karata, od televizijskih prava itd.

Policija jeste po Ustavu i zakonu dužna da obezbeđuje javni red i mir, ali su po zakonu i organizatori sportskih manifestacija dužni da primene sve mere da oni osiguraju, pošto po novom zakonu o javnom okupljanju, tamo gde se to obavlja u zatvorenom prostoru, čak više nisu dužni ni da prijave te manifestacije, dakle, oni ne moraju policiji da prijave, na primer, košarkašku utakmicu, prosto, ona se odvija u zatvorenom prostoru, nema okupljanja koje je na otvorenom, dužni su da obezbede uredan odlazak i dolazak učesnika tog skupa i to su zakonske obaveze. Mi smo predvideli, pošto smo videli da se u mnogim slučajevima radilo na način da to nije kvalitativno ispunjavalo one norme koje su potrebne da bi taj red i mir bili osigurani i obezbeđeni i onda se na kraju sve to prevali na policiju, mi smo predvideli da oni pored licenci koje su dužni da imaju, moraju da po onim procenama koje da, zajedno sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, mi smo, naravno, uključeni u te procene, ako se utvrdi da je rizik veći, onda su dužni da organizuju i da uključe pravno lice koje ima određene licence za obavljanje te vrste delatnosti. Na stadionima

već duže vremena imate i zamenike tužioca, nekad i same tužioce, i sudije za prekršaje, koji postupaju na samom stadionu. Dakle, to je već jedno duže vreme praksa, da oni postoje na samim stadionima i da se prekršajne kazne izriču odmah.

Ono što jeste važno i ono čime sam lično nezadovoljan je možda i to... Naravno, ne mogu da utičem na sudije i da određujem kakve će kazne da donose. Voleo bih da te kazne budu oštrije, ali to je na sudijama. Voleo bih da budu oštrije, zaista, jer kada bi nekog poslali pet, šest, sedam godina u zatvor, pa i drugi put šest, sedam, osam ili 15 godina u zatvor, više mu palo na pamet ne bi da se pojavi na stadionu, a kamoli da izvrši neko krivično delo.

Mi smo uspeali da prepolovimo broj izvršenih krivičnih dela na samim sportskim manifestacijama. Danas je to na godišnjem nivou recimo 171–175 u poslednje dve godine. Bilo je po 300–400. Da li je dobro 171? Nije. Ono što jeste dobro jeste da imamo veliki broj lica koja se procesuiraju, ali ono što je uočavano kao problem, je da tamo gde postoji prostor da im se izrekne prekršajna presuda, a kasnije, koristeći pravilo *ne bis in idem*, vi imate faktički da on ne odgovara za potencijalno krivično delo, dobije prekršajno delo, doviđenja i prijatno, rešen slučaj.

Voleo bih kad ne bi bilo nanogica, kad ne bi bilo kućnih pritvora, kad ne bi bilo bilo kakvog olakšavanja, ublažavanja kazne, već upravo izricanje maksimalne zakonom predviđene kazne, ili blizu maksimalne i da onda tako pošaljemo signal da ne može niko da utrči na stadion, da ne može niko na teren, da ne može niko nekome da zapali baklju blizu lica, kao što smo, nažalost, imali te slučajeve u prošlosti, da ne može da se dogodi ništa.

Takođe, napade na policajce, ja nekad imam pitanje, ne znam, zašto ovo, zašto ono. U jednom broju slučajeva smo imali situacije da policajce gađaju onim kamenim kockama granitnim. Ti ljudi su isto naši prijatelji, braća, očevi, naše komšije, ljudi koji žive u našoj zemlji, obavljaju težak posao. Kad ih ta kocka pogodi u glavu, ruku, nogu i učini ih invalidom, onda niko, sa te druge strane, ne razmišlja o tome. I onda se žale što je izvršen pretres tih ljudi kasnije, što ih pretresa policija. Ljudi, bre, pokušali ste da ubijete čoveka.

Dakle, tu se slažem, u tom smislu, mislim da možemo da pojačamo i delatnost. Mi i radimo na tome da se, faktički, ja očekujem brzo i rezultate, dati su određeni zadaci po oblastima i onima koji organizuju sportske manifestacije i klubovima i profesionalnim sportskim udruženjima, i tužilaštvu i policiji, svima ostalima koji iz svojih oblasti po radnim grupama, u okviru Saveta za sprečavanje nasilja na sportskim priredbama, treba, za nekoliko nedelja ističu ti rokovi, da se donesu određene mere kroz koje ćemo onda sagledati šta može još da se primeni. Mi imamo dosta dobrih zakona. Imamo dosta dobrih zakona i tu je Ministarstvo pravde dalo i dobar doprinos u smislu da su stvarno i kroz

Krivični zakonik i Zakonik o krivičnom postupku u poslednje dve godine onako intenzivno učinili pravni okvir zgodnim za donošenje ozbiljnih sankcija.

Da napravim samo malu paralelu. Mi danas imamo mogućnost da se nekome za nezakonito nošenje oružja ili municije izrekne kazna i do 12 godina zatvora. Da li smo ikada čuli da je nekome izrečena kazna od 12 godina zatvora? Nismo, nažalost. Kad bi neko dobio 12 godina zatvora, mislim da više nikome u životu ne bi palo na pamet da nosi oružje ilegalno i da ga ponese sa sobom u grad na bilo koju manifestaciju, bilo gde. Ozbiljno bi razmišljao o tome. Ako misli da rizikuje šest meseci uslovne kazne ili nešto blažu kaznu zatvorsku, koja je, da kažem, ograničena ili može da bude kućni pritvor, možda će onda rizikovati, možda će računati – pokušaću.

Ono što je dobro jeste da smo mi veliki broj ljudi otkako je 1. juna prošle godine stupio na snagu ovaj pooštreni zakon, mi smo jedan broj ljudi koji je veći nego u prošlosti uspeali da privedemo sa ilegalnim oružjem i da oni budu procesuirani. Da li smo svi zadovoljni brzinom rada u sudovima? Nismo, ali Ministarstvo pravde, moram da pohvalim kolege koje su za 40% uspele da smanje broj sudskih predmeta koji su bili zapušteni, koji su bili u proceduri i izgradnjom, kad se završi naredne godine, to će me ministarka ispraviti ako grešim, Palata pravde će biti završena, imaćemo veći broj sudnica koje će biti u mogućnosti... Hoću da kažem, vidim i da su veliki naponi u jednoj materiji, jednoj oblasti, koju nije lako regulisati, a da vas ne optuže ili da se mešate u rad sudstva ili da vas optuže da se ne bavite svojim poslom, i onda je to vrlo suptilno i vrlo težak posao u tom smislu.

Na kraju hoću da kažem da mi je drago da ste primetili da postoje ovi pozivi na streljanje, vešanje, silovanje premijerke, prebijanje novinara, da to u javnosti postaje problem. Drago mi je da ste to primetili, i potpuno se slažem sa vama da to u javnom diskursu ne sme da postoji.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospođa Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem.

Što se tiče zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, nisam razumela na koji način su ugrožena prava udruženja. Nasuprot tome, ja mislim da smo ovim zakonom upravo prepoznali značaj koji su udruženja imala poslednjih deset godina kada je reč o pružanju besplatne pravne pomoći. I upravo ovim zakonom je omogućeno da udruženja takođe i dalje učestvuju u tome, s tim što kada su u situacijama da zastupaju stranke u krivičnom, parničnom postupku, u upravnom postupku, to mogu da rade samo preko advokata, jer upravo procesni zakoni propisuju u kojim situacijama advokati zastupaju stranke tako da zakon o besplatnoj pravnoj pomoći ni na koji način ne može da derogira procesna pravila koja već postoje.

Ono što je bitno jeste da udruženja mogu da istupaju kao stranke u postupcima za traženje azila, u postupcima za zabranu diskriminacije. Tu se ne pojavljuju u ulozi zastupnika već su stranke u postupku, a u drugim situacijama gde pružaju pomoć, ukoliko je, ponavljam, pružaju u krivičnom, parničnom ili upravnom postupku, mogu ukoliko imaju angažovanog advokata.

Kada je reč o finansiranju besplatne pravne pomoći, nisu samo jedinice lokalne samouprave te koje će da snose troškove advokata koji budu angažovani na ovaj način, već je predviđeno da se 50% finansira od strane Republike Srbije preko Ministarstva pravde, a 50% preko jedinice lokalne samouprave.

Ono što sam i na početku, prilikom predstavljanja zakona rekla, namera da donesemo ovaj zakon podrazumeva da imate jednu stabilnu ekonomsku politiku, koja će obezbediti da imate dovoljno sredstava u budžetu Republike Srbije, obezbediti da se otprilike na godišnjem nivou izdvaja jedna milijarda petsto miliona dinara za angažovanje pre svega advokata koji će da postupaju u ovim postupcima.

Kada je reč o tarifi, moram da vas podsetim da i kada je reč o službenim odbranama advokata, Ministarstvo pravde propisuje tarifu u tim slučajevima. Ni na koji način se ne zadire u nezavisnost postupanja advokata. Postoji advokatska tarifa kada vi dobrovoljno angažujete advokata i plaćate troškove i naknadu koju njemu dugujete. U ovim slučajevima je država ta koja će da finansira besplatnu pravnu pomoć, odnosno da finansira usluge advokata. Mislim da u toj situaciji država treba i da propisuje tarifu.

Advokati nemaju obavezu da postupaju u ovim predmetima. Dobrovoljno se prijavljuju i samo oni advokati koji su pristali, koji se nalaze na spisku koji će biti u registru koji će voditi Ministarstvo pravde, imaće mogućnost da učestvuju u ovim postupcima, a samim tim, ukoliko su se prijavili da budu registrovani, prihvatili su tarifu koja će biti propisana.

Ono što mogu da javno obećam je, svakako, da Ministarstvo pravde neće samo donositi tarifu. Kao i dosada kada smo radili zakone u poslednje dve godine, advokati su apsolutno učestvovali u radnim grupama, tako da, i kada je reč o podzakonskim aktima, advokati će biti uključeni.

Javnobeležničku tarifu donosi ministar pravde. Ne vidim zašto bi to bilo drugačije i kada je reč o zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći.

Samo još jednom da se vratim na član 40. zakona o zaštiti podataka o ličnosti, gde se stalno pozivate na mišljenje Poverenika. Pitam se kako Povereniku ne smeta ista takva odredba koja postoji i u Zakonu o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, zakonu u čijem je donošenju i pisanju učestvovao sam Poverenik, pa mu nije smetalo kad je sam takvu odredbu propisao za sebe. Ista takva odredba postoji sada i u zakonu o zaštiti podataka. I ponovo ističem, samo zakon o zaštiti podataka o ličnosti može da

ograniči prava fizičkih lica kada je reč o obradi podataka. Nijednim drugim zakonom to pravo ne može biti ograničeno.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima kolegistica Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Nema teksta bez konteksta, pa onda za uvod o razlozima i načinima i kriterijumima zašto od 25 zakona odluka i odabir četiri.

Prvo, koje god zakone da analiziramo, zakoni mogu da se bave dvema temama – ili se bave slobodama i pravima ili se bave prostorom. Na ovoj sednici su zakoni koji se bave i slobodama i pravima ljudi i bave se i prostorom, zaštitom, unapređenjem, procenama, obradom prostora generalno. I onda morate da odredite šta vam je prioritet. Hoćete li ove zakone koji rade prostor, ili hoćete zakon koji govori o slobodama i pravima ljudi? Moj izbor je bio o slobodama i pravima ljudi u tri slučaja i u jednom o zakonu koji se bavi prostorom.

Drugi vam je kriterijum kako da odaberete analizu zakona, dakle, kada analiziram zakone tako da želim da razumemo argumentaciju svi u ovoj sali, ali je mnogo važnije – oni koji su van ove sale, onda prvo gledam zakone – da nisam opozicija, da sam vladajuća većina, bi li glasala za ovaj zakon? To je prvi kriterijum, zato što se tako oslobađate uobičajene kratkovidosti u tome da sve što dolazi od opozicije ne valja i da sve što dolazi od vlasti ne valja.

Srećom po dnevni red ove sednice ovde ima priličan broj zakona koji su uz manje popravke i sitnije intervencije zakoni za koje bih mogla da glasam i to su uglavnom zakoni koje je obrazlagao ministar unutrašnjih poslova, tako da je to kriterijum po kojem će on, praktično, u ovoj mojoj diskusiji biti kao malo na poštediti, osim zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju u vanrednim situacijama, i to ne puno.

Onda gledate drugi kriterijum – da li ste dobro razumeli zakon. Uzmem svaki zakon i kažem – dobro, sad je ovaj na snazi. Šta se dešava onom na koga se zakon odnosi, od prvog do poslednjeg člana? Ja čekam dan da to uradi neko od predstavnika Vlade, bilo koje, koje god da podržava, jer tako se brane zakoni, zato da bi razumeli oni zbog kojih svi ovde sedimo. Dakle, uzmem zakon i kažem – on se bavi slobodama i pravima. U slučaju besplatne pravne pomoći na koga se odnosi? Od prvog do poslednjeg člana ja moram da razumem šta se dešava tom ljudskom biću. Uzmem zakon o lobiranju, radi se o bilo kom zakonu za koga se radi lobiranje, šta se dešava? Zakon o zaštiti podataka, šta se dešava? Nažalost, u sva ova tri zakona imam velikih teškoća. Ako je uopšte moguće, sa nadom da je ovde, naravno, mnogo pametnijih od mene koji bi umeli to da urade, kako se ovaj zakon odražava primenom na život ljudskog bića, građanina zbog koga se donosi?

To su bili razlozi zašto ću sa vama podeliti nekoliko informacija, svojih opaski i komentara o zakonu o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju u vanrednim situacijama, zakonu o lobiranju, zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći, zakonu o zaštiti podataka o ličnosti.

O izboru sudija prvi put, o uređenju sudova i uopšte o svim odlukama koje se tiču sudstva ni sada niti bilo kada neću reći nijednu reč. Ja spadam u one koji veruju da su sudije same sposobne da odlučuju o sebi. Jedan od razloga zašto nisam glasala u Skupštini Srbije za Ustav 2006. godine, pa, naravno, nisam glasala ni na Referendumu, osim nekoliko pratećih, koji se nažalost ponavljaju, tako da i ustavni amandmani imaju kod mene dobru perspektivu da kao članica Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo, odnosno zamenica predsednika budem ona koja neće glasati za, kako mi dosada predstavljate donošenje ustavnih amandmana, dakle jedan od razloga, osim procedure, bio je što se želelo objasniti sudijama da neko drugi bolje od sudija samih zna kako treba da urede sebi, tužioci, sudije, pravosuđe uopšte. Tada nisam u to verovala i sada u to ne verujem. Dakle, ne spominjem odluke, ne zato što mislim da su loše, ne zato što mislim da su dobre, nego što mislim da nije moj posao da govorim o tome ko će biti izabran, gde će biti izabran i šta treba da bude sa predlozima koje daju VSS ili Državno veće tužilaca.

Prvi zakon, dakle zakon o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama jeste zakon koji se bavi prostorom. Znači, vi imate puno ljudi koji rade u Upravi, imate prostor koji se zove Srbija i imate sve nas zabrinute ko kako treba da postupa ako se desi bilo šta što ugrožava materijalnu imovinu, infrastrukturu, prirodu kao takvu ili, najgore, ljudske živote. Tome služi ovaj zakon.

Kada sam pokušala da ga primenim na bilo koju situaciju, dve sam imala kao model, jedno je akcident sa eksplozijom uz povoljne meteorološke uslove u fabrici koja proizvodi azot i druge hemijske uređaje, a drugi je prirodna katastrofa olujnog vetra. Nije mi uspelo. Nije mi uspelo da provedem situaciju koja je vanredna situacija, jer je očito da gori rezervoar, duva vetar, ruši drveće kroz ovaj zakon. Manjkav je u jeziku. Otuda dva pitanja koja ja želim da podelim sa vama da bi se razumelo zašto je manjkav i šta su teškoće. Znači, u članu 2. u tački 24. kaže se šta je veliki udes. Kaže – veliki udes podrazumeva udes u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine. Moje pitanje je kojim propisima, pošto ja nisam uspela da nađem, pa je to već korak napred, možda ću onda umeti da napravim model. Druga vrsta jezičkih barijera da napravite je isti član, ali tačka 17, koja govori o izloženostima, opasnostima kojima se ugrožavaju infrastruktura, priroda, voda, zemlja, vazduh, ljudi. Izloženost podrazumeva podložnost ljudi, životne sredine, materijalnih i kulturnih dobara potencijalnim gubicima. Kad je nešto podložno ako nije

izloženo, i kakva je razlika? Znači, to su samo dva primera koje delim sa vama, kad sam probala da napravim model.

Račun rizika. Ovo vam dajem za pravo. U tački 12. kažete – rizik označava kombinaciju verovatnoća. Nije jedino kako može da se računa rizik, ali dobro. Ono što mi nedostaje jeste kako vi računate verovatnoću za akcidente. Dakle, ne sumnjajući da je uvek gladak odgovor za pitanja ovakve vrste – to će biti uređeno podzakonskim aktima, ja vas molim da me poštediti tog odgovora. Ja 18 godina slušam šta će biti uređeno podzakonskim aktima i, da izvinite, dođite sebi, više te odgovore ne primamo. Ako to imate nameru da odgovorite, zaboravite, ko da ste mi odgovorili, sve super, ostajemo dobri.

To je jedini zakon koji imam nameru da komentarišem iz nadležnosti za prostor. Ima tu još zakona koji su sasvim pristojni u tekstu, kao zakon o vatrogastvu ili zakon o zaštiti od požara. To su zakoni koji istovremeno govore o slobodama i pravima ljudi, ali govore i o zaštiti prostora, te su unekoliko komplikovaniji.

Za sada sa teškoćama vidim kako će zakon o vatrogastvu zaista biti primenjen. Ja se nadam da grešim u proceni i da će ići glatko. Ne vidim to, ali zaista navijam da se oformi. Dolazim iz Vojvodine. Tamo je 300-godišnja tradicija vatrogasnih tornjeva i vatrogasnih društava i momci se lepo obuku kao vatrogasci, pa dođu na bal i tako svašta, traje. Navijam za to iz nekoliko razloga, ne samo zato da bi imovina i ljudi bili zaštićeni od vatre i požara.

Sada tri zakona koja se bave slobodama i pravima i koja takođe dele sa ovim zakonom moju nesposobnost da izaberem ono što se zove model primene zakona, jednu osobu i da na tu jednu osobu, sa tim i tim problemom, primenim ceo zakon. Takođe ne morate trošiti svoje vreme na to da će to biti rešeno podzakonskim aktima. Ništa neće biti rešeno podzakonskim aktima. Nikad nije bilo, pa i neće biti, a da ne spominjem da od 2013. godine ova skupština ima Rezoluciju, jednoglasno donetu, da su svi predlagači zakona u obavezi da uz predloge zakona donesu i podzakonske akte, a upravo zato da bi bilo primene zakona. No, doći će valjda i takvo vreme.

Evo prvog zakona za komentar – Predlog zakona o lobiranju. Zašto je to zakon o slobodama i pravima? Zato što ljudi koji prate kako poslanici donese zakone imaju pravo da znaju, van svake sumnje, jesmo li taj zakon doneli zato što pouzdano znamo da je to u opštem interesu, da li je na nas neko uticao, da li smo dobro izračunali koliki je i kakav opšti interes koji novi zakon unosi u društvo, bez obzira na to da li se radi o slobodama i pravima ili se radi o prostoru. Da ne govorim o zakonima koji podrazumevaju budžetski novac.

Dakle, senka sumnje da mi ne znamo šta radimo, nego nas je neko nagovorio, ili još gore, to radimo za odgovarajuću naknadu, jeste nešto što bi zakon o lobiranju trebalo da uvede u potpuno zakonit prostor. Imaju udruženja, pojedinci prava da izražavaju svoj interes, ali to ne može biti bilo kakav interes.

To mora da bude opšti interes da bi uopšte moglo da bude lobiranja. Ceo duh ovog zakona je vođen tom linijom da se pri donošenju opštih akata zna ko je uticao na donošenje opštih akata. Kao što je đavo u detaljima na sitnim ugovorima, tako i lobiranje, odnosno korupcija nikada nije u donošenju opštih akata. To su, nažalost, stvari iskustvene iz drugih zemalja, pošto mi dosada nismo imali zakon o lobiranju.

Evo prvog primera koji ja nisam uspela da prevedem sasvim jasno. Dakle, udruženje građana smatra opštim interesom da donesemo zakon kojim se uvodi doživotna kazna zatvora. Osnuju udruženje, sve urade. Kako to ide kroz ovaj zakon? Ko objasni kome šta je opšti interes? Ili hoćete pojedinca koji se registruje, svejedno, pa radi za njih. Ili drugi primer. Udruženje ili pojedinac koji se registruje želi da dokaže nama da mi prijavimo formalno potpuno sve lobiranje za donošenje bilo kakvog zakona koji predstavlja smanjenje stečenih prava, ali opšti je interes. To u ovom zakonu ne piše jasno. To sve može.

I zato ja ne mogu da glasam za zakon, zato što je zakon po svom duhu autoritaran. Smatra se unapred da će *vis major* znati da rukovodi procesom gde je zakonski prostor zakon o lobiranju. Poznajući ljudsku prirodu i voleći ljude, ja vam garantujem da neće. I ovaj zakon treba ili doraditi, ili napraviti nekakav dogovor sa svima nama koji ga drugačije čitamo, a ne želimo da ugrozimo ispunjenje nacionalnog plana akcije Poglavlja 23, kao što ne želim da ugrozim ni rokove za Poglavlje 24. Ali ne želim da glasam za nešto za šta ja vidim da ne predstavlja doprinos slobodama i pravima ljudi u našoj državi.

Drugi zakon koji je vrlo sličan i bavi se slobodama i pravima ljudi je zakon o besplatnoj pravnoj pomoći. Zakon koji ima dugu istoriju i smatrajući svojom obavezom da kad tvrdim da nema teksta bez konteksta, onda ću reći i kontekst zašto je ovaj čekao deset dugih godina da bi se pojavio na dnevnom redu Skupštine. Zbog toga što ljudi koji se bave advokatskim poslom ne vide da je pošteno da se bilo ko drugi bavi tim. Sasvim kolokvijalno rečeno. Da li su oni u pravu? Verovatno jesu. Ja to njima ne zameram. Kada je zapinjalo? Svaki put je zapinjalo na Ustavu i članu 67, gde se kaže da samo advokati mogu time da se bave. I kad tu zapne, onda s druge strane imate izvršnu vlast koja hoće da prođe zakon, ili imate neke nas iz manjine u skupštinama koji takođe hoćemo da prođe zakon, i konačno sada imate jedno rešenje na koje su i advokati pristali, koje bi trebalo zaista da obezbedi besplatnu pravnu pomoć tako da je država plaća.

Ministarka je malopre objasnila o tarifama i to je zaista tačno, to kako je ona odgovorila zašto će neke tarife da budu takve, zato što država plaća. Ako hoćeš da budeš advokat na listi, država ti je poslodavac, tolika je cena, izvoli, ako ne... E sada, na tome „ako ne“ ostaje jedan vrlo skraćeni spisak kojim zakonima mogu da se bave oni koji nisu advokati.

Znam da je najlakše kazati da moraju da budu uspostavljeni kriterijumi za besplatnu pravnu pomoć, da to ne može da bude opšte pravo zato što imate ljudi koji mogu sebi da obezbede uticajnog, vrlo sposobnog, vrhunskog advokata za svoje potrebe u sudovima. To je sasvim normalno. Ali ako hoćete već da klasifikujete grupe kojima ćete dozvoliti da uopšte uđu u pravo na besplatnu pravnu pomoć, i to pod ovim uslovima da mogu da imaju nekoga mimo liste advokata upisanih, samo za posebne zakone, onda ćete u stvari suziti polje prava u koje treba da stupe ti ljudi sa najboljom namerom, da ne budu sužena nego proširena. Ja ne verujem u etiku dobrih namera. Imam jako velike rezerve kada čujem da neko ima dobre namere u bilo čemu. Od dobrih namera imate samo puteve koji su popločani sve do pakla, a od odgovornosti ima svakakvih dobrih rezultata. Dakle, ja odgovornošću smatram da se neko drugi potruđi, takođe, da svaki ovaj zakon prođe kao model na onoga na koga se odnosi.

I poslednji zakon, koji se bavi slobodama i pravima, Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Odredbe ovog zakona u suštini su ozakonjenje zloupotrebe podataka o ličnosti. I ovaj zakon je meni povod da samo utvrdim da privatni podaci, podaci o ličnosti cure na sve strane i alat su međusobne razne političke borbe. Sa jednakim gađenjem ja to konstatujem kada se radi o predsedniku Srbije, Vladi, ministarki ili ministru unutrašnjih poslova, koliko i kada se radi o bilo kom kolegi poslaniku, uključujući poslanike vlasti ili poslanike opozicije, ali i kada se radi o građanima koji se prosto pojave iznad radara javnosti i odjedanput imate upotrebu i zloupotrebu njihovih privatnih podataka koji služe razapinjanju u javnosti onoga što se nekada po selima zvalo katran i perje.

Ovim zakonom radite ozakonjenje toga. Onog trenutka kada mi kažete da postoji neko pametniji od zakona ko će rešiti to kada treba, a kada ne treba da važi zakon o zaštiti podataka o ličnosti, tog trenutka ste mi rekli – ovo što se sada dešava, ovo što se sada smatra slobodom govora, slobodom upotrebe podataka... Ponavljam, ne interesuje me ko je u pitanju, naša velika nesreća kao društva je u tome što neki mi navijamo kada se razapne Marijan Rističević, a neki mi navijamo kada se razapne Boško Obradović ili Dragan Đilas, a neki mi navijamo kada se razapne Aleksandar Vučić. Dok ne naučimo da nema navijanja za zloupotrebu ličnih podataka, već zaštićenih za svaku ličnost, možemo samo da budemo kič društvo gde se folklorni likovi kikoću nad nesrećama ljudi, zato što navijaju da njihovi lični podaci budu rasprostrti pred javnošću, a ne moji ili naši.

Strašno ozbiljna stvar. I druge države su imale problema sa tim, i druga društva, i nisu ga rešavala ovakvim zakonom. Nisam zainteresovana za međusobice ministarke pravde i Poverenika za zaštitu privatnosti i prava na slobodne informacije. To smatram nedostojnim. Način na koji se ophodimo

prema nezavisnim institucijama smatram nedostojnim, nepristojnim. Osim što nemamo izveštaje o njihovom radu u Skupštini, što smatram nelegitimnim, ali većina je odlučila da je tako korisno, kažem da je to posramotno ali ipak korisno i molim vas da razumemo jasno koliko će oštih očiju biti na primeni ova tri zakona, da razumete da sam ja poslednja osoba koja će sprečavati ispunjenje planova za poglavlja 23 i 24, ali takođe sam poslednja osoba koja će ćutati na bilo kakvu aroganciju i autoritarni duh umesto demokratskog duha sva ova tri zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima koleginica Marija Obradović.

Izvolite.

MARIJA OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Izuzetno poštujem demokratski potencijal prethodne govornice, i često se može čuti da ono što koleginica govori treba da budu neke od vrednosti na kojima ćemo insistirati i ubuduće u Srbiji kao u demokratskom društvu. Jedino što žalim je što je njihova stranka zapala u dužničko ropstvo Dragana Đilasa.

Ali ima jedna zanimljiva stvar. Mogu da im čestitam novog koordinatora Đilasove poslaničke grupe u Skupštini Srbije. To je onako lepo izvedeno, nadam se da neće biti...

Evo, negiraju. Verovatno im se ne dopada novi koordinatorski Savez za Srbiju. Negoduju poslanici koji pripadaju toj poslaničkoj grupi.

Nego, vratimo se mi zakonima koji su danas na dnevnom redu.

Imamo na dnevnom redu 18 vrlo važnih zakona. Neću govoriti o svakom od njih pojedinačno. Hoću da spomenem nekoliko njih za one koji nas ne prate od samog početka.

Mi smo nekih osam, nešto više od osam sati traje rasprava danas, govorili o zakonu o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama, o zakonu o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, o zakonu o izmenama i dopunama Zakona o policiji, o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima. Hoću da izdvojim i zakon o dobrovoljnom vatrogastvu, zakon o zaštiti podataka o ličnosti, o besplatnoj pravnoj pomoći i zakon o lobiranju.

Po mom ličnom mišljenju, naravno bez ikakvog kategorisanja, mislim da su ovo vrlo važni zakoni, koji će u dobroj meri unaprediti život građana Srbije u narednom periodu. Mi ćemo i u narednim danima, sigurno će desetak dana trajati rasprava o ovim zakonima što u načelu, što u pojedinostima, i govorićemo o dosta detalja. Nadam se da građani Srbije zaista ovo prate sa pažnjom, jer se tiče naše svakodnevne. Ja ću samo kratko izneti podatke o strašnim poplavama koje su nas zadesile u maju 2014. godine, da vas navedem na razmišljanje o značaju predloženih zakona tokom ove sednice.

Dakle, zakon o sprečavanju katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama. Šta mi zapravo pokušavamo tim predlogom zakona? Koliko ćemo unaprediti život ljudi? Pogledajte podatke iz maja 2014. godine. Takve razmere nisu zabeležene u poslednjih 120 godina.

Poplava je 2014. godine ugrozila živote, zdravlje i imovinu više od 1,6 miliona ljudi, to je 22% ukupnog stanovništva Srbije, u 38 opština u centralnoj i zapadnoj Srbiji. Rezultati procene su pokazali – ne traje dugo, molim vas, samo pažljivo saslušajte – da u 24 opštine koje su pogođene poplavom šteta je iznosila 1.525.000.000 evra, od čega je 57% te ukupne štete vrednost uništene materijalne imovine, nešto oko 900 miliona evra, a oko 650 miliona evra se odnosi na gubitke u proizvodnji. Kada se uzmu u obzir i preostale opštine, dakle do 38 opština koje su pogođene poplavama, ukupna šteta iznosi 1,7 milijardi evra ili više od 4% BDP-a.

Neću dalje da vas zamaram brojkama. Znam da ljudi nisu uvek raspoloženi za to, ali za one koji su ispratili, da shvatite koliko smo izgubili 2014. godine, jer sistem zakonodavni i sistem organizacije naših lokalnih samouprava, institucija koje su bile zadužene da reaguju u tom trenutku nije bio do te mere uređen da smo doživeli ovu vrstu štete. To ne sme da nam se dogodi. Zbog toga služe ovakvi zakoni i ovi koje sam malopre pobrojala i upravo ovaj zakon o sprečavanju katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama. Da bi se sprečila, dakle, ne samo trauma ljudi, žrtva ljudi koja je na prvom mestu, onda moramo i kao neko ko ozbiljno rukovodi, vodi državu, ima odgovornost za rukovođenje, da razmišljamo i o materijalnoj, ekonomskoj posledici našeg zakonskog okvira kojim se i rukovodimo.

Rekoh da ću u narednim danima da govorim malo više o zakonima detaljno. Ovog puta bih se osvrnula na rezultate Ministarstva unutrašnjih poslova, neću mnogo. Ja volim da spominjem brojke, jer one su neumoljive. Tu nema laži i može da me koriguje neko ko se time bavi ozbiljno, statistički, godinama, decenijama unazad. Dosad se nije dogodilo da sam iznela lažan ili pogrešan podatak i mislim da to treba da bude način ponašanja u srpskom parlamentu. I savetovala bih nekima da se više drže činjenica nego uopštenih izjava koje su netačne.

Dakle, u gotovo svim oblastima rada u MUP-u je zabeležen značajan napredak. Stanje se popravilo. Učiniće vam se malom brojka od 3%, ali opšti ukupan kriminal u Srbiji u prvih šest meseci ove godine je smanjen za 3% u odnosu na isti period prethodne godine. Da vam bude jasnije, 1.300 krivičnih dela manje je zabeleženo nego što je bilo u prethodnom periodu. Zašto ovo pričam? Zato što su svakodnevno i mediji okrenuti senzaciji. Mediji svakodnevno beleže, izveštavaju o velikom broju ubistava, nemilih događaja. Naravno da ljudi vole da čitaju nešto što je senzacija, ali se provuče mnogo toga

što nas čini uznemirenim društvom, a što nije realno istina. Zbog toga govorim o ovim realnim podacima.

Još jedna zanimljiva brojka. Smanjen je značajno ukupan broj izvršenih krivičnih dela ubistvo i teško ubistvo za 33,56%. Reći ću vam da u prethodne četiri godine, od 2014. godine do 2018. godine, imamo gotovo 34% manje teških ubistava i ubistava nego što je to bilo u periodu od 2008. do 2012. godine.

Upravo oni koji nas prozivaju da je naše društvo nesigurno, da Srbija nije bezbedno mesto, u periodu od 2008. do 2012. godine imali su 608 takvih teških krivičnih dela. Poslednje četiri godine otkako je ministar Stefanović na čelu Ministarstva, cifra se spustila na 400. Dakle gotovo, odnosno tačno za trećinu manje. Ogroman trud ljudi stoji iza ovih rezultata. Ovo nije samo brojka. Ovo je odličan timski rad. Ovo je mnogo ulaganja u ljude, u timski rad, u rad na terenu.

Sve to ne može da bude samo dobra volja i ne može da bude samopoštovanje onoga koji je prvi među vama, ko je na čelu ministarstva ili na čelu određenog sektora ili direkcije. Radi se o tome da su ljudi osetili da iza sebe imaju podršku države, da iza sebe imaju ljude koji brinu o njihovom statusu, ne samo o tome kakva je njihova uniforma, kakav je prostor u kojem oni rade, kakvi su automobili, kakva je oprema, kakvo je oružje. Brine se o standardu tih ljudi. Brine se o porodicama ljudi koji su pripadnici sektora bezbednosti.

U pripremi su stanovi za tzv. bezbednjake, izvinjavam se što ovako žargonski govorim, redovno se brine o članovima porodice, posebno o porodicama nastradalih pripadnika sektora bezbednosti. Sve ovo o čemu ja govorim su stvari koje su lako proverljive i koje možete pronaći u ozbiljnim dokumentima. Dakle, nije nešto što je moja lična procena.

Još jedna stvar koja se često provlači, to opozicioni poslanici i političari često vole da govore i odlično je da sada čujete, stopa ubistava u Srbiji na 100.000 stanovnika, radila je ozbiljna međunarodna organizacija, jeste jedan i po. Reći ću vam kakvo je stanje u regionu. Reći ću vam koje su to zemlje koje imaju mnogo goru stopu od nas. Dakle, broj ubistava na 100.000 stanovnika u Crnoj Gori je 2,7, u Mađarskoj 2,6, Bugarskoj 1,6, Rumuniji 1,6, Austriji 1,8, i ponoviću, u Srbiji 1,5.

Dakle, sve ono što smo slušali prethodnih dana, pada u vodu. Ove brojke govore nešto drugo. Znam da je teško. Da imamo društvo u kojem nema kriminala, nema korupcije, to ne postoji nigde na svetu. Da li se trudimo da popravimo situaciju? Značajno se trudimo. Ulažemo ne samo u ljude koji su na terenu. Ulažemo u logistiku. Ulažemo u ljude koji su strateški važni za sistem bezbednosti.

Ono što je za nas važno ubuduće, u periodu kada planiramo budžete, jeste da insistiramo i svi mi u Parlamentu posebno, da u budžetu bude odvojeno više

novca nego dosada za sektor bezbednosti, po različitim osnovama, i za modernizaciju, i osavremenjivanje, ali i za same pripadnike, za podizanje njihovog standarda, jer su to ljudi koji su sa nama svakog dana na ulici. Želimo da imamo poverenje, želimo da nam obezbede sigurnost, a to može samo kada se oni osećaju sigurnim i kada osećaju da država stoji iza njih.

Policija, kao što jeste rekao ministar, podržacu, jeste garant i bezbednosti i sigurne Srbije. Šta god govorili oni koji to rade za sitne političke poene, ne zaboravite, takve udarce koje nanosite, ne nanosite nama kao političkoj stranci, nanosite državi. To što ćete trenutno dobiti vreme u medijima, jer će oni preneti vašu laž ili senzaciju, dugoročno nanosi štetu našim institucijama.

Kada neko napadne funkcionera, ministra, nekoga ko je visokopozicioniran u važnoj instituciji, ne napada tog čoveka lično. To je jedna strana štete koja se nanosi. Urušavate ugled te institucije. Urušavate ugled države. Gde je granica između moje političke koristi, mojih sitnih dnevnih poena i štete koju nanosim državi – mislim da neko ko je patriota, ko se takvim naziva, ko želi da se bori za razvoj svog društva, svoje države sve vreme to mora da nosi negde na umu. I to sam negde pročitala u izlaganju, između redova u izlaganju prethodne govornice. Samo takva politička scena kojoj je ta vrsta patriotizma koja je protkana neprestano kroz naša izlaganja i ponašanja može da vodi Srbiju napred. Naši su problemi toliko ozbiljni, jer ih donosi svakodnevnica svetske bezbednosti pred naša vrata. Ono što su globalni izazovi, kuca i na vrata Srbije, jer se nalazimo u srcu Evrope.

Volela bih da razumeju svi pripadnici političkih stranaka, jer mi zajedno krojimo sudbinu Srbije i sudbinu građana Srbije. Hvala vam na pažnji. Naravno da ćemo podržati ove zakone u danu za glasanje.

PREDSEDNIK: Hvala.

Ministar Nebojša Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala, predsednice.

Vezano za izlaganje gospođe Čomić, vezano za akcidente, izloženost, podložnost i kako se izračunava procena rizika, odnosno rizik, koji je odnos verovatnoće da će se akcident dogoditi i posledice koje iz takvog akcidenta mogu proisteći, dakle, tako je definisano obično ovim, da kažem, međunarodnim i evropskim procenama koje mi pratimo.

Vi ste u pravu, jeste složena terminologija, iz razloga što, kada govorimo o izloženosti, podložnosti, možda je to najbolje objasniti na primeru azotare, hidrocentrale, nekog objekta takve vrste gde postoji podložnost akcidentu bilo koje vrste, bilo da se radi o potencijalnom napadu, bilo da se radi o nekoj drugoj opasnosti. Vi imate na osnovu toga izloženost ljudi koji žive u neposrednom okruženju ili određenom okruženju u blizini tog objekta. Teško je reći da postoji podložnosti bez izloženosti. To je teško reći da postoji, ali postoji određena

razlika. Dakle, postoji određena razlika i mi smo se trudili da je definišemo na ovakav način.

Kada se definišu kompleksi, ovo je vezano za vaše drugo pitanje, koji definišu prostornu celinu, pod kontrolom operatera gde su opasne supstance prisutne u jednom ili više postrojenja u jednakim ili većim količinama od propisanih u smislu proizvodnje, korišćenja, skladištenja i rukovanja opasnim supstancama, kaže da se čuvaju, odnosno da se primenjuju propisi koji imaju određene zaštite životne sredine i to je uglavnom Zakon o zaštiti životne sredine koji je propisao načine kako se regulišu upravo ovi hemijski kompleksi, da se na takav način definiše zaštita, odnosno propisi koji definišu ugroženost stanovništva i sve ono što se primenjuje. Sektor za vanredne situacije MUP-a postupuje po tim propisima. Dakle, pored zakonodavstva iz naše interne materije, mi postupamo i po propisima po ovom zakonu o zaštiti životne sredine.

Nadam se da sam vam bar donekle, da kažem, približio.

Da, veliki udesi, u skladu sa propisima koji se baš definišu u Zakonu o zaštiti životne sredine. Da, to je jasno. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Hvala vam.

Zahvaljujem.

Ovim bismo završili večerašnji rad i sa raspravom nastavljamo u petak, u 10.00 časova.

(Sednica je prekinuta u 19.15 časova.)